TYLKO 9,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT) Z PŁYTĄ DVD

Komputer Świat

Twój Niezbędnik

NOWY LEPSZY!

| NR 5|2015 (82) | PAŹDZIERNIK – LISTOPAD 2015 | WWW.KOMPUTERSWIAT.PL |

70 SPRAWDZONYCH APLIKACJI

W 6 SUPERPAKIETACH

Zobacz jak blokować szpiegowanie w Windows 10

- naucz się tworzyć gry
- poprawiaj zdjęcia i ozdabiaj je efektami
- monitoruj łącze internetowe
- sprawnie zarządzaj budżetem
- poznaj radia internetowe

PEŁNE WERSJE

Ashampoo Photo Commander 12
Wygodny program do edycji zdjęć

WinUtilities Professional 11
Skuteczne narzędzie do optymalizacji

Windows Password Recovery
Zaawansowany program do odzyskiwania haseł

DiskInternals Partition Recovery
Łatwe w obsłudze narzędzie do odzyskiwania danych

PDF Converter
Konwersja dokumentów do i z formatu PDF

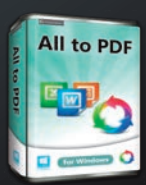

All to PDF
Konwersja wszystkich plików do PDF

Flashout 3D
Futurystyczne wyścigi pojazdów latających

40 STRON Z PORADAMI

7 GB NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

Auto Świat
MAMY JUŻ 20 LAT!
MEMBER OF Auto Bild GROUP

DOBRZE PROWADZI!

EKSPERT W MOTORYZACJI

CO TYDZIEŃ NA 4 PLATFORMACH

WWW.AUTOSWIAT.PL

Available on the App Store

GET IT ON Google play

Znajdź nas na www.facebook.com/AutoSwiat

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się w gąszczu aplikacji i odkrywanie nowych programów do interesujących nas zastosowań

INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

ZAINSTALUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

INDEKS I POMOC
alfabetyczna lista wszystkich programów zapewniająca błyskawiczny dostęp do wybranej aplikacji

WYSZUKIWARKA
ułatwia użytkownikowi znalezienie konkretnego programu na płycie

WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

7 POWODÓW, DLA KTÓRYCH WARTO CZYTAĆ NIEZBĘDNIK

1. Pełne wersje programów w cenie czasopisma
2. Najlepsze aplikacje wybrane przez redakcję
3. Większość za darmo i po polsku
4. Zawsze najnowsze wersje aplikacji
5. Bez wirusów i szkodliwego oprogramowania
6. Przydatne opisy w menu płyty
7. Praktyczne porady w czasopiśmie

UWAGA!
Kod bonusowy Komputer Świata znajduje się na nadruku płyty DVD.

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

KOLEJNY NUMER Komputer Świat Twój Niezbędnik 6/2015 **W SPRZEDAŻY OD 16 GRUDNIA 2015 ROKU**

OD REDAKCJI

Zdjęcia, Windows i tworzenie gier

W tym Niezbędniku – mnóstwo ciekawostek oraz, jak zwykle, wiele praktycznych programów wraz z poradami. Do obu tych kategorii należą programy do katalogowania i edycji zdjęć (na płycie ten dział nazywa się Obróbka zdjęć z wakacji). Aplikacje te pomogą nam zarówno wyretuszować, jak i ozdobić zdjęcia robiącymi wrażenie efektami i filtrami. Ułatwią nam także katalogowanie i przeglądanie fotografii.

W dziale Ochrona przed szpiegowaniem w Windows 10 przeczytamy, jak za pomocą prostych w obsłudze programów zadbać o naszą prywatność, na którąnowy system Microsoftu jest szczególnie łasy. Poznamy też poznamy najlepsze aplikacje do słuchania radia przez internet oraz menedżery finansów.

A na koniec – coś dla ambitnych Czytelników – dział Tworzenie gier wraz z poradami oraz Kącik Linuksa z prezentacją najnowszej dystrybucji Linux Mint Rafaela. A dla rozrywki warto poszukać na płycie najlepszych symulatorów ciężarówek. Zapraszamy! :)

AGNIESZKA AL-JAWAHIRI
REDAKTOR WYDANIA

MARIUSZ MICHALSKI
SZEF PROGRAMOWY NIEZBĘDNIKA

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Ashampoo Photo Commander 12	PEŁNA WERSJA	007	⊕	7
DiskInternals Partition Recovery	PEŁNA WERSJA	016	⊕	9
Flashout 3D	PEŁNA WERSJA	025	⊕	11
Tenorshare All to PDF 5	PEŁNA WERSJA	067	⊕	10
Tenorshare PDF Converter 6	PEŁNA WERSJA	068	⊕	10
Windows Password Recovery	PEŁNA WERSJA	075	⊕	9
WinUtilities Pro 11	PEŁNA WERSJA	076	⊕	8

EDYCJA I KATALOGOWANIE ZDJĘĆ	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
FastStone Image Viewer 5.5	FREEWARE	022	⊕	12
PhotoFiltre 7.2.1	FREEWARE	049	⊕	15
PhotoFiltre 7.2.1 PL	FREEWARE	050	⊕	15
Photoscape 3.7	FREEWARE	051	⊕	14
Picasa 3.9	FREEWARE	052	⊕	13
Pixlr Desktop	FREEWARE	053	⊕	17
Pixlr-o-matic	FREEWARE			12
XnRetro 1.26 32bit	FREEWARE	077	⊕	12
XnRetro 1.26 64bit	FREEWARE	078	⊕	12
XnView 2.34	FREEWARE	079	⊕	16

OCHRONA PRZED SZPIEGOWANIEM	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Ashampoo AntiSpy for Windows 10 1.0	FREEWARE	006	⊕	21
Destroy Windows 10 Spying 1.5	FREEWARE	015	⊕	21
DoNotSpy10 1.0.0.2	FREEWARE	017	⊕	20
O&O ShutUp10	FREEWARE	047	⊕	19
Spybot Anti Beacon for Windows 10	FREEWARE	064	⊕	20
Win10 Privacy	FREEWARE	074	⊕	19

ZARZĄDZANIE FINANSAMI	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
AceMoney Lite 4.36.1	FREEWARE	002	⊕	22
ePortfel 3.7.6	FREEWARE	019	⊕	25
Finanse domowe 1.0.0.3826	FREEWARE	023	⊕	25
GnuCash 2.6.7	FREEWARE	031	⊕	23
HomeBank 5.0.4	FREEWARE	034	⊕	24
MoneyManager EX 1.2.2	FREEWARE	043	⊕	24
MoneyManager EX 1.2.2 64bit	FREEWARE	044	⊕	24
Personal Finances Free 5.9	FREEWARE	048	⊕	22

SŁUCHANIE RADIA PRZEZ INTERNET	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Pocket Radio Player 040915	FREEWARE	054	⊕	26
RadioSure 2.2	FREEWARE	055	⊕	27
RarmaRadio 2.70	FREEWARE	056	⊕	28
Screamer Radio Beta	FREEWARE	061	⊕	29
streamWriter 5.3	FREEWARE	065	⊕	28
TapinRadio 1.71.2	FREEWARE	066	⊕	29
TuneIn Radio	FREEWARE			26
Ultimate Player Radio 0.3	FREEWARE	070	⊕	26

MONITOROWANIE ŁĄCZA	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
BitMeter II 3.6	FREEWARE	010	⊕	33
BWMeter 6.10	TRIAL	011	⊕	33
DU Meter 7.09	TRIAL	018	⊕	32
FreeMeter 1.6.3	FREEWARE	026	⊕	30
GlassWire 1.1.21 Beta	FREEWARE	030	⊕	32
NetWorx 5.4.1	FREEWARE	046	⊕	31

TWORZENIE GIER	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Game Maker: Studio Standard	FREEWARE	027	⊕	36
GDevelop 4	FREEWARE	028	⊕	37
Kodu Game Lab 1.4.84	FREEWARE	037	⊕	38
Scratch 2 Offline Editor	FREEWARE	060	⊕	39
Unity 5.2	FREEWARE	071	⊕	35

KĄCIK LINUKSA	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Linux Mint 17.2 Rafaela	FREEWARE	040	⊕	40
Rufus 2.3.709	FREEWARE	058	⊕	41

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Adobe Reader XI 11.0.12	FREEWARE	003	⊕	
AdwCleaner 5.008	FREEWARE	004	⊕	
ALLPlayer 6.3	FREEWARE	005	⊕	
Avast Free Antivirus 2015 10.3	FREEWARE	008	⊕	
Bandizip 5.09	FREEWARE	009	⊕	
CCleaner 5.10	FREEWARE	012	⊕	
CDBurnerXP 4.5.6	FREEWARE	013	⊕	
CDBurnerXP 4.5.6 64-bit	FREEWARE	014	⊕	
Firefox 40.1	FREEWARE	024	⊕	
Google Chrome 45	FREEWARE	032	⊕	
Google Chrome 45 64-bit	FREEWARE	033	⊕	
Java Runtime Environment 8 Update 60	FREEWARE	035	⊕	
Java Runtime Environment 8 Update 60 64bit	FREEWARE	036	⊕	
LibreOffice 5.0.1	FREEWARE	038	⊕	
LibreOffice 5.0.1 64bit	FREEWARE	039	⊕	
Malwarebytes Anti-Exploit 1.07.1	FREEWARE	041	⊕	
Malwarebytes Anti-Malware 2.1.8	FREEWARE	042	⊕	
MusicBee 2.5	FREEWARE	045	⊕	
Recuva 1.52	FREEWARE	057	⊕	
Skype 7.10	FREEWARE	062	⊕	
Thunderbird 38.2	FREEWARE	069	⊕	
µTorrent 3.4.5	FREEWARE	072	⊕	
Virtual CloneDrive 5.4.8	FREEWARE	073	⊕	

5 NAJLEPSZYCH SYMULATORÓW CIĘŻAROWEK	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
18 Wheels of Steel Extreme Trucker 2	DEMO	001	⊕	
Euro Truck Simulator 2 + Going East!	DEMO	020	⊕	
German Truck Simulator	DEMO	029	⊕	
Scania Truck Driving Simulator	DEMO	059	⊕	
SPINTIRES Tech Demo	DEMO	063	⊕	

DODATKOWO W KŚ+:
7 NAJLEPSZYCH GIER AKCJI DLA DWÓCH GRACZY NA JEDNYM KOMPUTERZE (LOKALNY CO-OP)

Chicken Invaders 5	DEMO		⊕	
LEGO Jurassic World	DEMO		⊕	
LEGO Marvel Super Heroes	DEMO		⊕	
Magicka	DEMO		⊕	
Rayman Legends	DEMO		⊕	
Rayman Origins	DEMO		⊕	
Trine 2	DEMO		⊕	

PROGRAMY W KŚ+

Wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych dostępnych jest w KŚ+ (patrz strona 5). Potrzebny program szybko znajdziemy za pomocą wbudowanej wyszukiwarki

CO TO JEST DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszukiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmowy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z pewnymi ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

FREE-TO-PLAY
Darmowa gra, w której możemy kupować dodatki (na przykład przedmioty lub umiejętności)

ODPOWIADAMY NA LISTY CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

Masz problem z programami z płyty? Chciałbyś zgłosić ciekawą propozycję programu do opublikowania w Twoim Niezbędniku? A może chciałbyś podzielić się swoją opinią na temat Niezbędnika? Prosimy o nadsyłanie listów na adres redakcja@komputerswiat.pl Najciekawsze głosy opublikujemy na łamach czasopisma

Program tylko do Windows 10?

Na płycie ostatniego Niezbędnika numer 4/2015 jest program do zmiany systemu na Windows 10. Czy mając legalny Windows XP Home Edition wersja 2002, mogę skorzystać z tej płytki i przejść na proponowany Windows 10? Wprawdzie z treści wynika, że chodzi o wersje 7 i 8.1, ale pod kodem widnieje: System: Win XP, Vista, 7, 8 ,10.

Anna

OD REDAKCJI:

Windows nie pozwoli aktywować wersji obrazu z programu Media Creation Tool (to o niego chodzi), w wersji XP, bo nie będzie identyfikatora sprzętu z Windows 7 lub 8 i opcja instalacji systemu nie zadziała. Sam program Media Creation Tool pod XP można uruchomić i po prostu pobrać obraz ISO systemu, żeby na przykład stworzyć pendrive z Dziesiątką dla innego komputera z Windows 7 czy 8.

Prośba o liczniki danych

Mam ogromną prośbę do redakcji Niezbędnika o program dla użytkowników internetu mobilnego, typu licznik danych, który pokazywałby za każdym połączeniem z internetem, ile komputer na bieżąco pobiera i wysyła. Bo mój modem podaje tylko zsumowane dane, co nie pozwala się zorientować, co robi komputer, a NetWorx jest bardzo przydatny, ale tylko do sprawdzenia, ile jeszcze zostało limitu.

Tymon

OD REDAKCJI:

Na życzenie Czytelnika w tym numerze prezentujemy pięć najlepszych programów do monitorowania transferu danych. Wszystkie – także NetWorx – pozwalają śledzić transfer w czasie rzeczywistym.

KŚ+: ZALOGUJ SIĘ, WPISZ KOD Z PŁYTY, KORZYSTAJ Z E-WYDAŃ

1 Otwórz w przeglądarce stron WWW adres www.ksplus.pl. Jeśli nie masz jeszcze konta (możesz użyć konta z serwisu komputerswiat.pl), kliknij na ●, aby się zarejestrować.

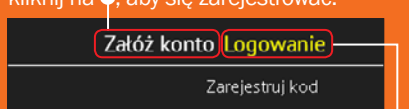

2 Zaloguj się, klikając na ●. Teraz możesz zarejestrować unikalny kod z płyty dołączonej do tego wydania. Wystarczy kliknąć na link ● i przepisać kod wydrukowany na etykiecie płyty DVD.

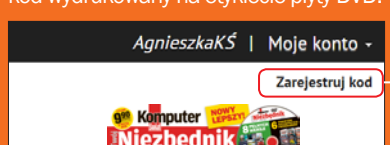

3 Korzystaj! Stałeś się posiadaczem multimedialnego e-wydania ● i masz pełny dostęp do artykułów oraz wszystkich programów i bonusów ●. Do KŚ+ możesz logować się zawsze i wszędzie.

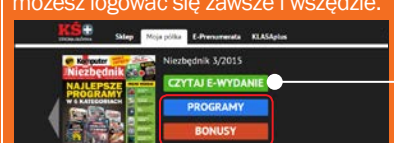

Oto czytnik e-wydań na platformie KŚ+ i jego najważniejsze elementy:

- **A Pasek menu** – wszystkie przyciski znajdują się teraz na pasku wyświetlanym u góry ekranu,
- **B Przydatne funkcje** – pobieranie e-wydań jako pliki PDF, drukowanie artykułów, listy Ulubione artykuły oraz Chcę to,
- **C Spis treści** – czytelny spis artykułów w postaci listy tytułów i miniatur stron,
- **D Menu funkcyjne** – tutaj znajdziemy wszystkie funkcje czytnika.

KŚ+ ma **responsywny design** – rozmiar i układ czytnika dostosowuje się do wielkości ekranu, a wszystkie treści dodatkowe związane z danym artykułem łatwo wyświetlimy, klikając na **piktogram bonusu** w e-wydaniu. **pg**

7 PEŁNYCH WERSJI

Ashampoo Photo Commander 12

Praktyczny, wygodny program dwa w jednym – pozwala zarządzać kolekcją zdjęć i filmów oraz zawiera narzędzia do edycji zdjęć i ciekawe efekty.

- Wygodne zarządzanie multimediami
- Możliwość edycji zdjęć
- Zestaw ciekawych efektów
- Kreatory pocztówek, kalendarzy i panoram
- Podgląd plików RAW
- Konwersja na różne formaty

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **199 zł**

WinUtilities Professional 11

Bardzo ceniony program – zestaw narzędzi do optymalizacji systemu. Pozwala w łatwy sposób sprzątać dysk i rejestr, usuwać duplikaty

- Poprawia wydajność systemu
- Czyści i defragmentuje dysk
- Czyści i defragmentuje rejestr
- Szybka optymalizacja – naprawa jednym kliknięciem

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **128 zł**

Windows Password Recovery

Zaawansowany program do odzyskiwania haseł zapisanych w Windows. Radzi sobie z hasłami lokalnymi i sieciowymi

- Importuje hasła zapisane lokalnie
- Importuje hasła z komputerów zdalnych
- Importuje hasła z plików binarnych
- Korzysta z danych zapisanych w punktach przywracania

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **302 zł**

DiskInternals Partition Recovery

To zaawansowane, a jednocześnie łatwe w obsłudze narzędzie do odzyskiwania danych oraz całych partycji.

- Łatwa obsługa za pomocą kreatorów
- Nagrywanie odzyskanych danych na CD/DVD
- Możliwość odzyskiwania danych z komputerów zdalnych

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **651 zł**

PDF Converter

Bardzo przydatne narzędzie – nie tylko konwertuje dokumenty Office'a do PDF, ale także PDF-y do formatów tekstowych DOC i RTF.

- Konwersja PDF do DOC i RTF
- Konwersja dokumentów MS Office do PDF
- Konwersja do 50 plików naraz
- Możliwość konwertowania tylko wybranych stron jednego dokumentu PDF

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **148 zł**

All to PDF

Radzi sobie z plikami graficznymi, na przykład JPG, możemy więc za jego pomocą konwertować do PDF na przykład skany.

- Konwersja nie tylko tekstów, ale i obrazów do PDF
- Możliwość szyfrowania plików
- Zabezpieczanie PDF-ów hasłem
- Konwersja do 50 plików naraz

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **124 zł**

Flashout 3D

Efektowne, trójwymiarowe wyścigi futurystycznych pojazdów latających. Gracz ściga się z przeciwnikami na różnorodnych trasach.

- Emocjonujące wyścigi
- Efektowna grafika
- Kilka trybów rozgrywki (między innymi kariera i pojedynczy wyścig)
- Ciekawa oprawa dźwiękowa
- Gra stworzona przez polskie studio Jujubee

LICENCJA: **pełna wersja** CENA RYNKOWA: **20 zł**

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

Fot.: Aleksei Vasileika/123rf.com

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 199 ZŁ

ZARZĄDZANIE I EDYCJA ZDJĘĆ

Ashampoo Photo Commander 12

Licencja: **PEŁNA WERSJA** | DVD-KOD: **007** | Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** | System: **Win XP, Vista, 8, 10** | Rozmiar: **259 MB**
Strona WWW: **www.ashampoo.com/pl** | Ograniczenia: **brak** | Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

Praktyczny, wygodny program dwa w jednym – nie tylko pozwala zarządzać kolekcją zdjęć i filmów oraz wygodnie je przeglądać, ale także zawiera narzędzia do podstawowej edycji i korekcji fotografii oraz ciekawe efekty. Interesującym dodatkiem są kreatory kalendarzy, pocztówek, kolaży i pokazów slajdów. Photo Commander umożliwia też konwersję plików graficznych oraz zapisywanie ich w formacie Photoshopa – PSD. Poza tym program obsługuje większość popularnych formatów plików (także RAW czy obrazy 3D). Wśród stylów wydruku znajdziemy specjalne style do zdjęć do paszportu i lomografii (zdjęcia na wzór tych robionych starymi, analogowymi aparatami). **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 007, albo z KŚ+.**

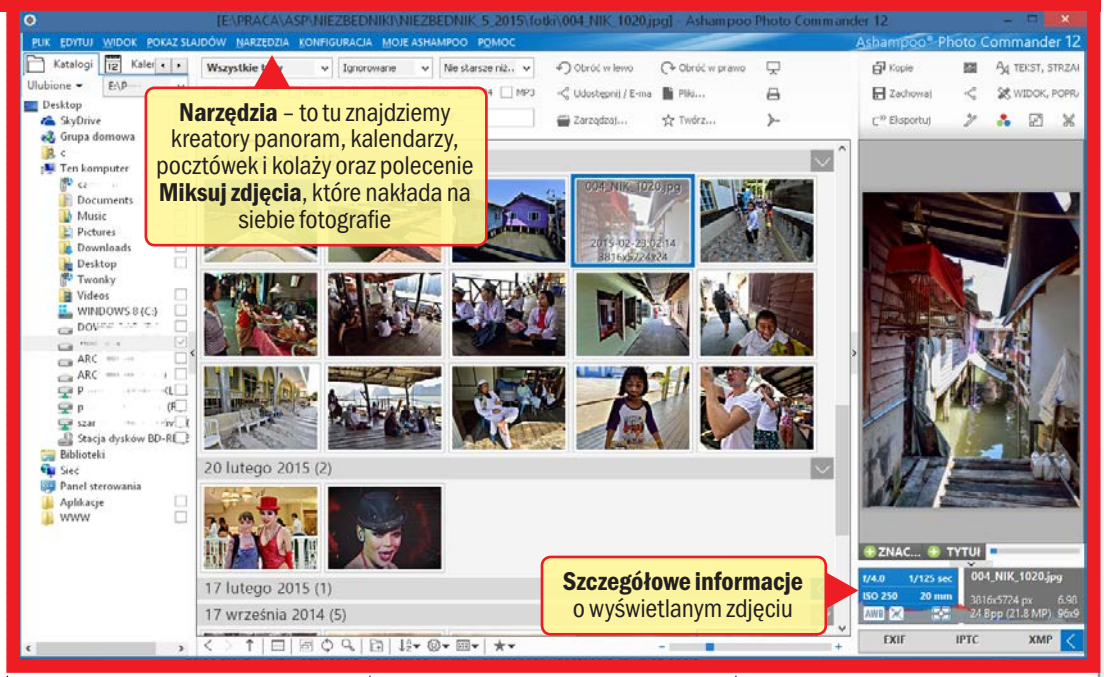

USUWAMY ZE ZDJĘCIA RYSY I ZADRAPANIA

Wiele osób, by utrwalić wspomnienia, skanuje stare fotografie do postaci cyfrowej. Potem możemy je wydrukować w wielu kopiach lub udostępnić rodzinie czy znajomym. Zanim to jednak zrobimy, warto poprawić wygląd zdjęć. Tym bardziej że na starych odbitkach często są zadrapania, rysy, ślady zagięć. Retusz możemy przeprowadzić za pomocą narzędzi Ashampoo Photo Commander.

1 Po wybraniu zdjęcia z folderu klikamy na podgląd fotografii i przechodzimy do modułu **Quick-Fix**. Na pasku narzędzi, znajdującym się nad obszarem zdjęcia, klikamy na przycisk ● i z wyświetlonej listy ● wybieramy potrzebną opcję.

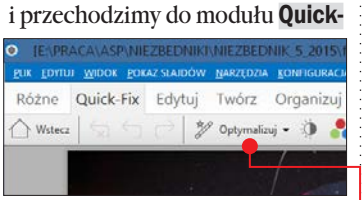

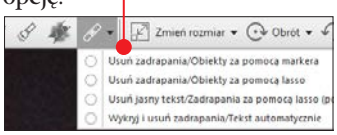

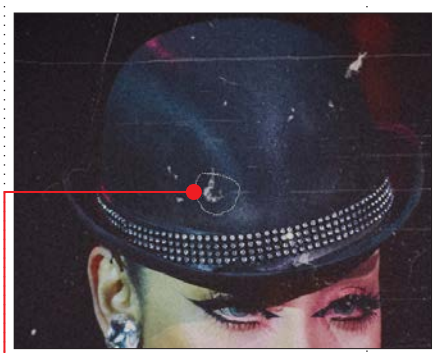

2 Jeśli na fotografii są duże uszkodzenia czy plamy, najlepiej wykorzystać opcję **Usuń zadrapania/Obiekty za pomocą lassa**. Następnie z wciśniętym lewym przyciskiem myszy obrysowujemy defekty ●. Zostaną one automatycznie usunięte ze zdjęcia.

3 Jeżeli do usunięcia mamy podłużne rysy i zadrapania, lepiej skorzystać z opcji **Usuń zadrapania/Obiekty za pomocą markera**. W pasku opcji dobieramy szerokość końcówki ●. A następnie zamalowujemy markerem defekty, które chcemy usunąć. Po zwolnieniu przycisku myszy zamalowana rysa zniknie.

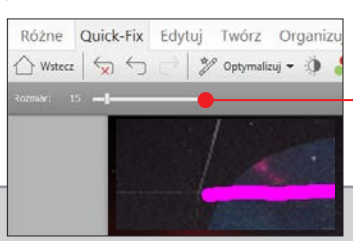

AKCENT KOLORYSTYCZNY

Efekt akcentu koloru to nowa funkcja w tej wersji programu. Pozwala pozostawić na fotografii jeden kolor, a pozostały obszar zdjęcia przetworzyć na skalę szarości.

1 Wczytujemy fotografię. Dwukrotnie klikając, przechodzimy w tryb **Quick-Fix**. Klikamy na przycisk **Efekt akcentu koloru** ●.

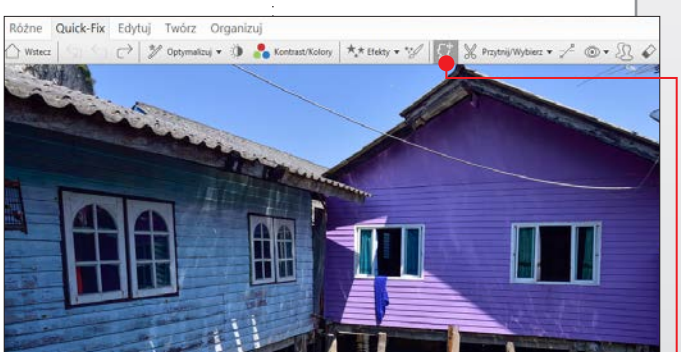

2 Na pasku opcji znajduje się suwak tolerancji ● – im wyższą wartość dobierzemy, tym większe różnice w kolorze będą brane pod uwagę. Klikamy na kolor na fotografii, który chcemy pozostawić ●. Reszta kolorów zostanie przekonwertowana do skali szarości. Aby zapisać zdjęcie, klikamy na **Plik** i **Zapisz jako**. **aż**

SPRZĄTA I OPTYMALIZUJE SYSTEM

WinUtilities Professional 11

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski**
Strona WWW: **hi.ylcomputing.com**
DVD-KOD: **076**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

Bardzo ceniony przez użytkowników program – zestaw narzędzi do optymalizacji systemu. Pozwala w łatwy sposób sprzątać dysk i rejestr, usuwać duplikaty plików oraz ślady korzystania z komputera i surfowania w internecie, a także zarządzać zainstalowanymi aplikacjami (zawiera moduł do odinstalowywania – bardziej skuteczny niż ten dostępny w systemie). Ma wygodny tryb szybkiej optymalizacji służący do błyskawicznego oczyszczania Windows – wystarczy jedno kliknięcie, by pozbyć się plików-śmieci i poprawić działanie systemu. Funkcja BHO Remover umożliwia usuwanie z Internet Explorera zbędnych toolbarów.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 076, albo z KŚ+.

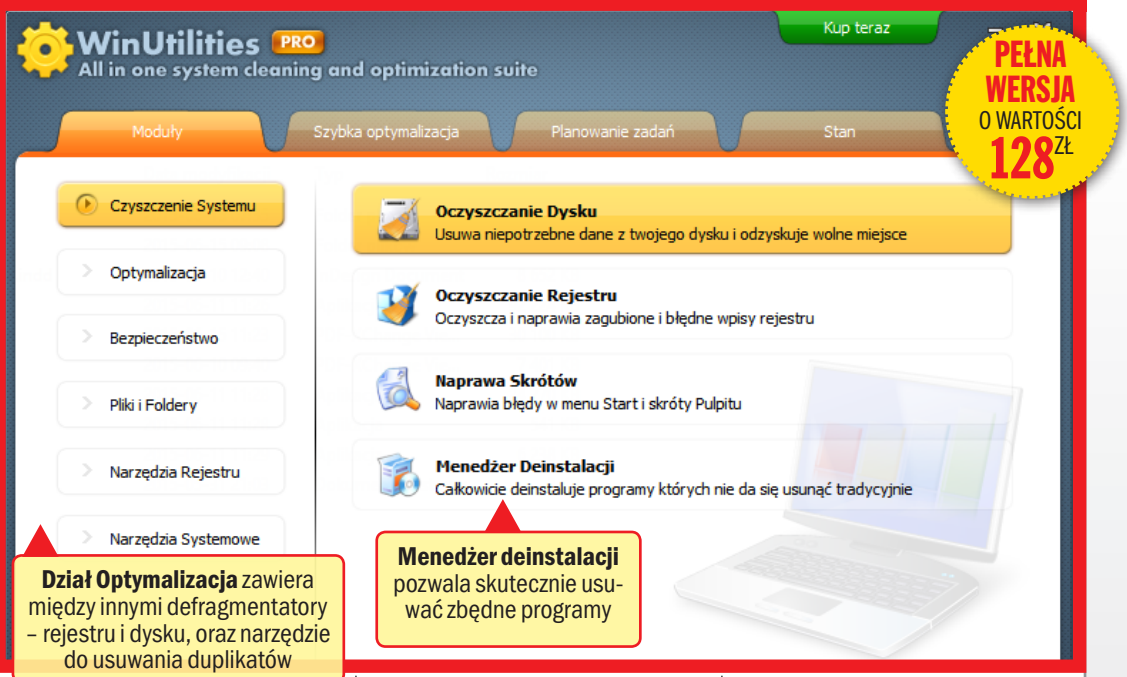

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 128 ZŁ

SZYBKA OPTYMALIZACJA

1 Aby przeprowadzić szybkie sprzątanie systemu, wystarczy po uruchomieniu programu wybrać zakładkę **Szybka optymalizacja**.

2 Możemy przejrzeć, jakie operacje przeprowadzi program w ramach szybkiej optymalizacji – są one domyślnie zaznaczone, oraz dodatkowo zaznaczyć na przykład opcję **Wyłącz komputer po Szybkiej optymalizacji** lub **Restart Computer after 1-Click maintenance**.

3 Klikamy na **Uruchom Szybką optymalizację**. Optymalizacja może potrwać kilka minut. Na koniec program zaznacza na zielono wykonane operacje.

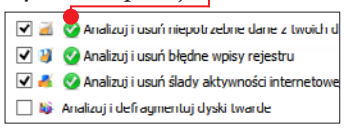

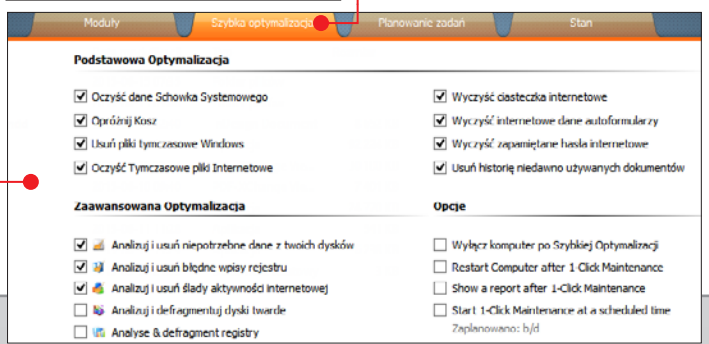

DOKŁADNE OCZYSZCZANIE DYSKU

1 By przeprowadzić na dysku gruntowne porządki i usunąć wszystkie zbędne pliki zabierające miejsce, na zakładce **Moduły** wybieramy opcję **Czyszczenie Systemu**, a potem – **Oczyszczanie Dysku**.

2 Otworzy się okno kreatora oczyszczania. Klikając na **Opcje**, dostosujemy ustawienia oczyszczania. Na przykład na zakładce **Opcje wyszukiwania** możemy zaznaczyć pola przy **Znajdź pliki puste (0 bajtów)** oraz **Znajdź pliki których nie użyto przez ostatnie** – i określić liczbę miesięcy. Na zakładce **Opcje oczyszczania** zdecydujemy, czy wyszukane przez program zbędne pliki mają być od razu usuwane z dysku, czy przenoszone na przykład do Kosza.

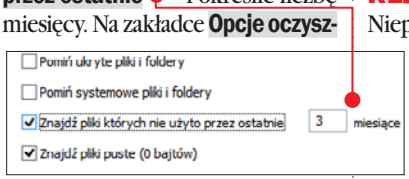

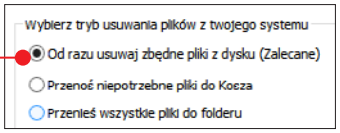

Po wprowadzeniu zmian w oknie **Opcje** klikamy na **OK**.

3 W oknie kreatora oczyszczania dysku klikamy na **Dalej**. Wskazujemy dysk lub dyski do oczyszczenia. Klikamy na **Dalej**. Program rozpoczyna skanowanie i wyświetla wyniki. Klikając na **Dalej**, usuwamy znalezione pliki-śmieci. Klikając na **Zakończ**, kończymy oczyszczanie.

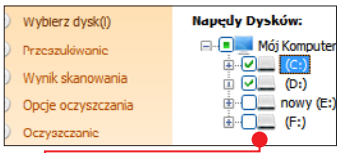

OCZYSZCZANIE REJESTRU

Niepotrzebne i zbędne wpisy w rejestrze Windows, na przykład pozostałe po usuniętych programach, spowalniają działanie komputera. Aby naprawić **Rejestr**, na zakładce **Moduły** klikamy na **Czyszczenie Systemu**, a potem na **Oczyszczanie Rejestru** i postępujemy w analogiczny sposób, jak opisano w poprzedniej wskazówce, z tym że zamiast dysków do przeskanowania wskazujemy wybrane sekcje rejestru.

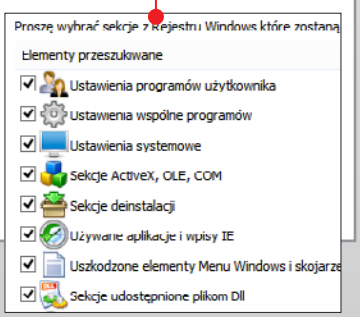

aa

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 302 ZŁ

ODKRYWANIE HASEŁ

Windows Password Recovery

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.passcape.com**

DVD-KOD: **075**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **26 MB**
Cena: **darmowy**
dla Czytelników Niezbędnika

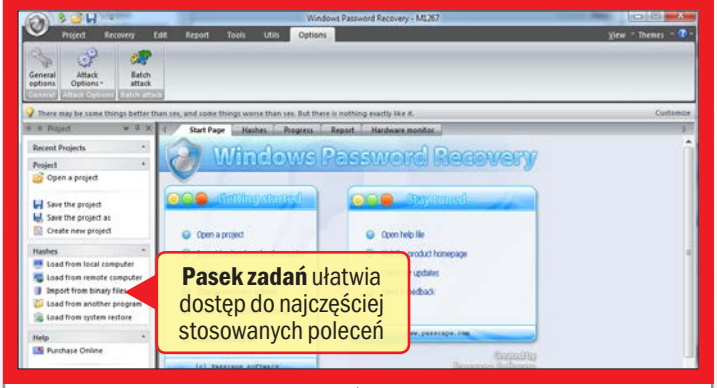

Ten zaawansowany program pomoże nam odkryć hasła zapisane w Windows. Radzi sobie z hasłami lokalnymi, sieciowymi, z hasłami do komputerów zdalnych. Potrafi importować hasła z plików binarnych, z innych aplikacji oraz z folderów przywracania systemu.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 075, albo z KŚ+.

JAK ODCZYTAĆ HASŁA

1 Aby odczytać hasło do systemu Windows, klikamy w głównym oknie programu na ikonę. Rozwija się lista, z której wybieramy polecenie **Import**.

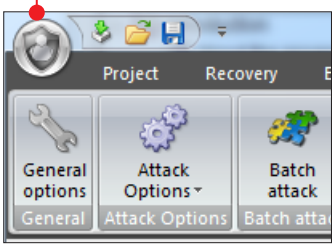

2 Otwiera się okno kreatora. Klikamy na **Local computer**, a potem na **Import**. Import danych do programu może zająć chwilę. Windows Password Recovery informuje nas o postępie procesu. Na koniec w prawym dolnym rogu ekranu zobaczymy informację.

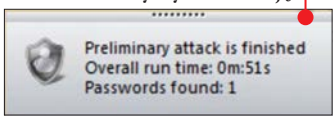

3 Hasło pojawi się w głównej części okna na zakładce **Hashes**.

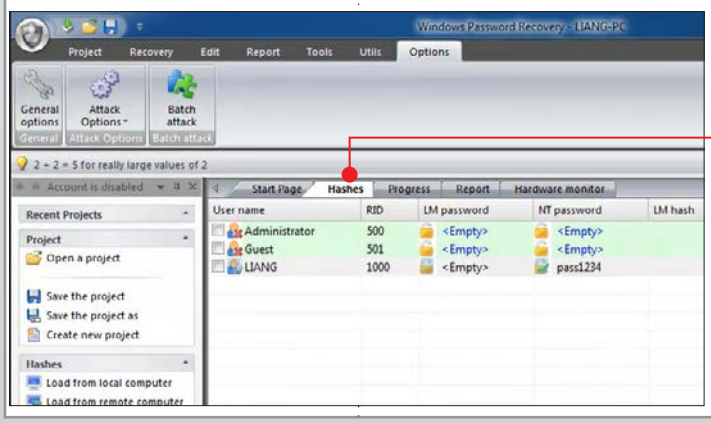

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 651 ZŁ

ODZYSKUJE PARTYCJE

DiskInternals Partition Recovery

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.diskinternals.com**

DVD-KOD: **016**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **26 MB**
Cena: **darmowy**
dla Czytelników Niezbędnika

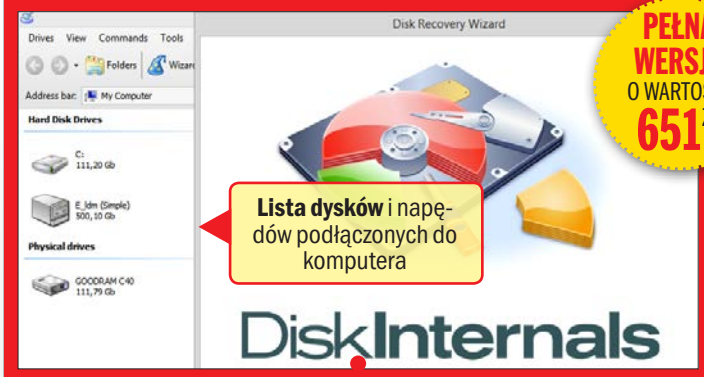

To zaawansowane, a jednocześnie łatwe w obsłudze narzędzie do odzyskiwania danych oraz całych partycji utraconych na przykład w wyniku awarii dysku lub systemu czy przypadkowo usuniętych albo sformatowanych. Odzyskuje także zdjęcia ze sformatowanych nośników oraz pliki usunięte z Kosza. Podpowiada kolejne kroki – nie wymaga więc specjalistycznej wiedzy. Cały proces przywracania jest automatyczny.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 016, albo z KŚ+.

ODZYSKIWANIE DANYCH

1 Zaraz po uruchomieniu automatycznie otwiera się okno kreatora odzyskiwania. Kreator możemy też uruchomić, klikając na ikonę **Wizard** u góry okna programu. Klikamy na **Next**.

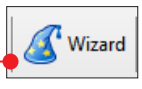

2 Kreator wyświetla listę dysków i napędów podłączonych do komputera. Dodatkowo, klikając na przycisk **Menu** u dołu okna, uzyskamy dostęp do opcji: **Map Virtual Partition**, **Mount image**, **Connect to server**, które umożliwiają odzyskiwanie danych z dysków i partycji wirtualnych oraz zdalnych. Podwójnym kliknięciem wskazujemy dysk, z którego chcemy odzyskać dane lub partycje.

3 W kolejnym kroku w wypadku dysków twardych możemy wybrać jedną z trzech opcji. **Full recovery** to głębokie skanowanie połączone z rekonstrukcją systemu plików, które może zająć sporo czasu. **Fast Recovery** to szybkie odzyskiwanie zalecane w wypadku usuniętych przypadkowo plików i lekko uszkodzonych nośników. **Reader** to najszybsza opcja – pokazuje zawartość dysku i pozwala zapisać wybrane dane na innym nośniku.

4 W wypadku opcji **Full Recovery** decydujemy, czy chcemy odzyskać wszystkie pliki, czy tylko wybrane. Program rozpoczyna skanowanie w poszukiwaniu utraconych plików. Gdy skończy, klikamy na **Finish**. Aplikacja wyświetla informacje o plikach do odzyskania. Klikamy na wybrane i na **Recover**.

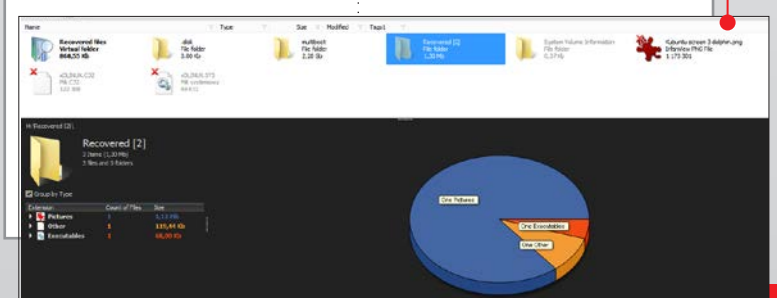

KONWERSJA PDF

PDF Converter

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 148 ZŁ

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.tenorshare.com**

DVD-KOD: 068
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **12 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

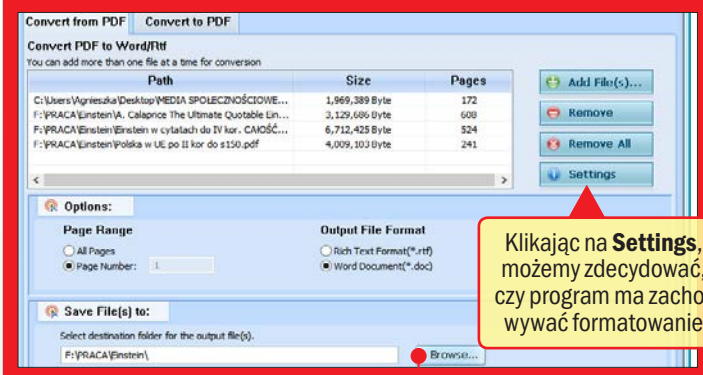

Bardzo przydatne narzędzie – nie tylko konwertuje dokumenty Office'a do PDF, ale także PDF-y do formatów tekstowych DOC i RTF. Potrafi obsłużyć naraz do 50 plików, umie też przetwarzać tylko wybrane strony dużych dokumentów PDF.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 068, albo z KŚ+.

JAK KONWERTOWAĆ PLIKI PDF

1 Aby przekonwertować pliki PDF do formatu DOC lub RTF, wchodzimy na zakładkę.

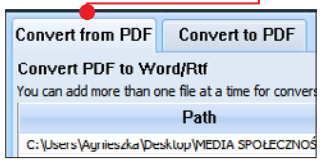

2 Klikamy na **Add File(s)...**, wczytujemy plik lub pliki.

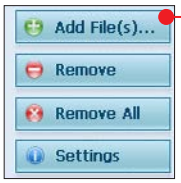

3 Decydujemy, czy konwertować wszystkie strony, czy tylko wybrane, i wybieramy

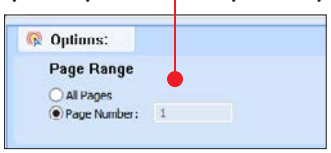

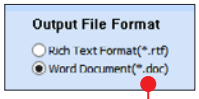

format wyjściowy. Klikamy na **Browse**, by wskazać miejsce zapisu przekonwertowanych plików.

4 Klikamy na **Convert**. Na pasku postępu możemy ob-

serwować postęp procesu. Na zakończenie program wyświetla komunikat **Conversion Completes!**, a my klikamy na **Open File** lub **Open Folder**, by otwo-

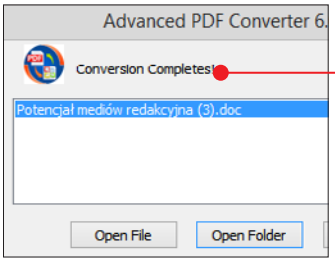

rzyć przekonwertowany plik lub folder, w którym został zapisany.

JAK KONWERTOWAĆ PLIKI DO PDF

Pliki do PDF przekonwertujemy w analogiczny sposób – ale w tym wypadku oczywiście w **1** kroku wchodzimy na zakładkę **Convert to PDF**.

WSZYSTKO DO PDF

All to PDF

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 124 ZŁ

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.tenorshare.com**

DVD-KOD: 067
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **12 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

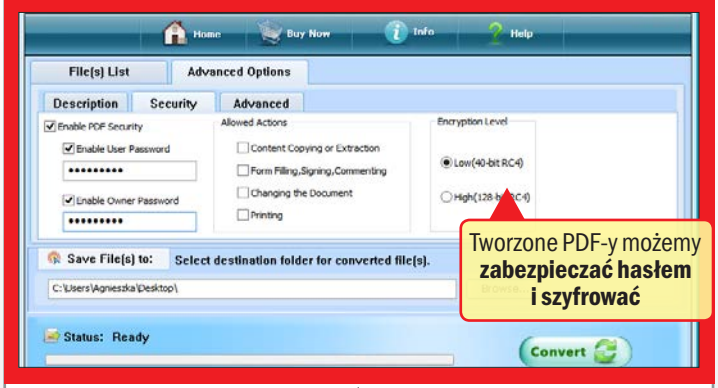

Ten program od opisanego obok różni się tym, że radzi sobie z plikami graficznymi, na przykład JPG, możemy więc za jego pomocą konwertować do PDF na przykład skany. Dodatkowo pozwala także na szyfrowanie plików i zabezpieczanie ich hasłem.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 067, albo z KŚ+.

JAK KONWERTOWAĆ PLIKI

1 Aby dodać plik do przekonwertowania, klikamy na zakładkę **File(s) List**, a potem

na **Add File(s)...**, by dodać do programu pliki, które chcemy przekonwertować.

2 Klikając na **Browse**, wskazujemy folder, gdzie ma zostać zapisany przekonwertowany plik.

3 Na koniec klikamy na **Convert**. Program informuje

nas o postępie procesu. Na koniec zobaczymy okno z komunikatem.

ZABEZPIECZAMY KONWERTOWANE PLIKI

Zanim klikniemy na **Convert**, możemy wprowadzić ustawienia, dzięki którym zabezpieczymy tworzony plik PDF hasłem i zaszyfrujemy.

1 W tym celu klikamy na zakładkę **Advanced Options**, a potem zaznaczamy pole przy **Enable PDF Security**.

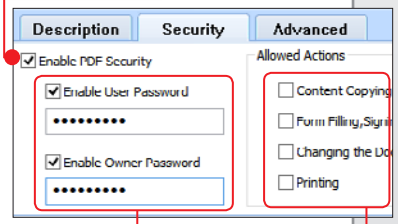

2 Teraz możemy zaznaczyć pola, by włączyć hasła użytkownika i właściciela, podać hasła, określić poziom szyfrowania i ewentualnie wskazać dozwolone akcje. Na koniec klikamy na **Convert**.

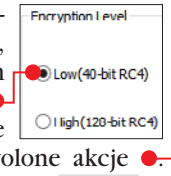

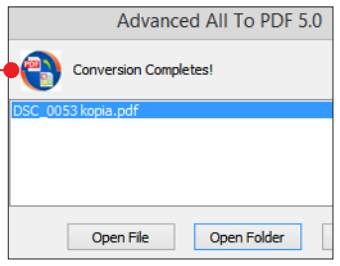

WYŚCIGI POJAZDÓW LATAJĄCYCH

Flashout 3D

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 20 ZŁ

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski**
Strona WWW: **jujubee.pl**

DVD-KOD: **025**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **198 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

To efektowne, trójwymiarowe wyścigi futurystycznych pojazdów latających. Gracz ściga się z przeciwnikami na różnorodnych trasach przebiegających przez centra wielu miast. W trakcie wyścigu możemy spowalniać przeciwników, wykorzystywać skróty i bonusy **A**. Wygrywając kolejne rozgrywki, zyskujemy wirtualne pieniądze, które możemy wykorzystać na zakup nowego pojazdu **B**. Flashout 3D ma kilka trybów gry, jak tryb kariery czy możliwość rozegrania pojedynczego wyścigu na wybranej trasie **C**. Zalety gry to szybka i wciągająca rozgrywka i atrakcyjna oprawa muzyczna, która przypadnie do gustu fanom elektronicznego brzmienia. **Ze względów licencyjnych grę należy pobrać z KŚ+. Opis instalacji i rejestracji znajdziemy w KŚ+.**

ROZPOCZYNAMY ROZGRYWKĘ

1 Na początku wyświetla się okno konfiguracyjne. Możemy w nim wybrać rozdzielczość ekranu, określić jakość grafiki i, usuwając zaznaczenie z pola przy **Windowed**, zdecydować, by gra uruchamiała się w trybie pełnoekranowym.

2 Uruchamiamy grę, klikając na przycisk **Play!**, i czekamy na załadowanie ekranu startowego. Wybieramy tryb rozgrywki – na przykład tryb kariery.

3 Rozpoczynamy pierwszy turniej. Klikamy na **Ignition Cup**.

4 W ramach turnieju dostępne są trzy wyścigi, każdy na innym torze. Klikamy na **Start** i zaczynamy grać **pkr**.

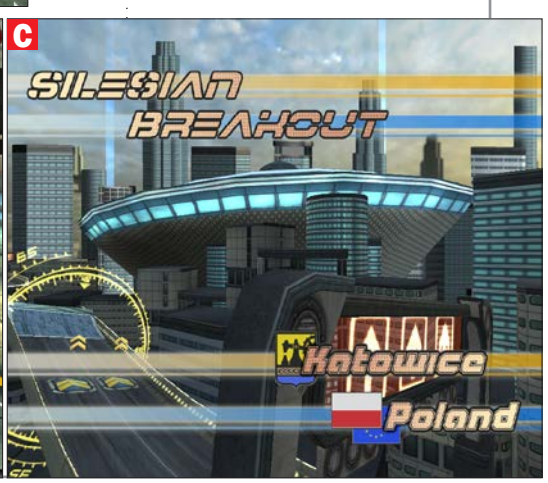

Alicja Żebruń
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO EDYCJI I KATALOGOWANIA ZDJĘĆ

Programy w tym dziale to proste i wygodne w obsłudze... szwajcarskie scyzoryki do plików graficznych. Pozwalają na łatwe przeglądanie zdjęć i na ich porządkowanie. Możemy na przykład oceniać fotografie albo przeszukiwać je według znajdujących się na nich osób, według kolorów czy geotagów – jak w Picasie. Równie ważną, jeśli nie ważniejszą funkcją jest edycja.

Wszystkie przedstawione programy pozwalają na łatwe poprawianie zdjęć. Zawierają też robiące wrażenie efekty i filtry. Kilkoma kliknięciami możemy dzięki nim zupełnie odmienić wygląd fotografii. Szczególnie ciekawie prezentują się efekty, jakie pozwala osiągnąć Pixlr Desktop.

Bardzo przydatną funkcją jest możliwość wprowadzania zmian w wielu plikach naraz. Wygodnie jest na przykład zmienić format czy wielkość wszystkich zdjęć ze wskazanego katalogu albo dodać do nich znak wodny. Jeśli to dla nas ważne – zwróćmy uwagę na XnView.

ZDANIEM AUTORA

Wszystko w jednym

Cyfrowe zdjęcia wymagają od nas różnych aktywności. Po pierwsze, naszą kolekcję fotografii powinniśmy uporządkować, aby następnie móc ją łatwo przeglądać i przeszukiwać. Po drugie, nasze fotki często wymagają choćby symbolicznych poprawek. To wszystko zapewnia Picasa – darmowy program katalogujący Google. Jeśli zależy nam na ciekawych efektach, to polecam znakomity Photoscape.

Picasa 3.9

Popularny program do katalogowania zdjęć, który umożliwia ich prostą edycję i oferuje liczne filtry efektów.

- Automatycznie wyszukuje wszystkie zdjęcia w komputerze
- Sprawny organizator zdjęć
- Możemy tagować zdjęcia i umieszczać w albumach
- Szybka poprawa zdjęć – jednym kliknięciem

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Photoscape 3.7

Prosty program do edycji zdjęć i jednocześnie przeglądarka grafik. Wbrew pozorom oferuje bardzo wiele narzędzi i filtrów.

- Dużo narzędzi do edycji zdjęć i filtrów efektów specjalnych
- Prosty w obsłudze interfejs
- Możliwość przetwarzania wsadowego zdjęć
- Jako przeglądarka zdjęć niezbyt wygodny

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

PhotoFiltre 7.2.1 PL

Rozbudowany edytor zdjęć, który umożliwia precyzyjną pracę na warstwach. Program oferuje ponad 100 filtrów do przetwarzania zdjęć.

- Rozbudowany edytor zdjęć pełen manualnych narzędzi i filtrów efektów
- Umożliwia tworzenie grafiki bitmapowej
- Pozwala na pracę na warstwach
- Umożliwia instalację dodatkowych filtrów
- Wymaga instalacji spolszczenia

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

XnView 2.34

Przeglądarka zdjęć i menedżer grafik w jednym. Mocną stroną programu jest funkcjonalny konwerter plików graficznych.

- Pozwala tworzyć kategorie dla zdjęć
- Umożliwia konwersję plików do jednego z 70 formatów
- Pozwala na stosowanie licznych filtrów do wielu zdjęć naraz
- Funkcja tworzenia galerii internetowej mało intuicyjna

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Pixlr Desktop

Estetyczny edytor zdjęć wyposażony w w podstawowe narzędzia edycji oraz liczne filtry, nakładki, ramki czy naklejki.

- Zawiera proste narzędzia do edycji
- Umożliwia retusz portretu
- Zawiera filtry i nakładki, które uatrakcyjnią wygląd fotografii
- Wymaga rejestracji, a wiele filtrów należy dopiero pobrać z internetu
- Brak polskojęzycznego interfejsu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

FastStone Image Viewer 5.5

Niezwykle szybka i sprawna bezpłatna przeglądarka plików graficznych.

XnRetro 1.26

Darmowy edytor zdjęć pozwalający nadać fotografiom wygląd retro.

Pixlr-o-matic

Webowa aplikacja, która doda naszym zdjęciom retropatynę.

Fot.: Scyther5/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO EDYCJI I KATALOGOWANIA

Picasa 3.9

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **picasa.google.com**

DVD-KOD: 052
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **14 MB**
Cena: **darmowy**

Ten popularny program Google przyda nam się zarówno do edycji zdjęć, jak i ich porządkowania.

■ **Picasa umożliwia łatwą i szybką obróbkę fotografii**. Ma wiele filtrów upiększających. Większość funkcji jest mocno zautomatyzowana – często, by poprawić fotkę, wystarczy jedno kliknięcie.

■ **Fotografie możemy sortować** w albumy, nie zmieniając ich oryginalnej lokalizacji na dysku, oceniać i dodawać do nich tagi. Program ułatwia wyszukiwanie zdjęć, ma funkcję rozpoznawania twarzy i wyszukuje fotografie z dominującym kolorem. Potrafi nawet filtrować zawartość katalogów według twarzy czy geotagów. Zdjęcia z danymi geolokalizacyjnymi wyświetla na mapie.

Fotografie bezpośrednio z Picasy możemy przesyłać do internetowej galerii Zdjęcia Google lub Picasa Web Albums (musimy się wcześniej zalogować danymi Google). **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 052, albo z KŚ+.**

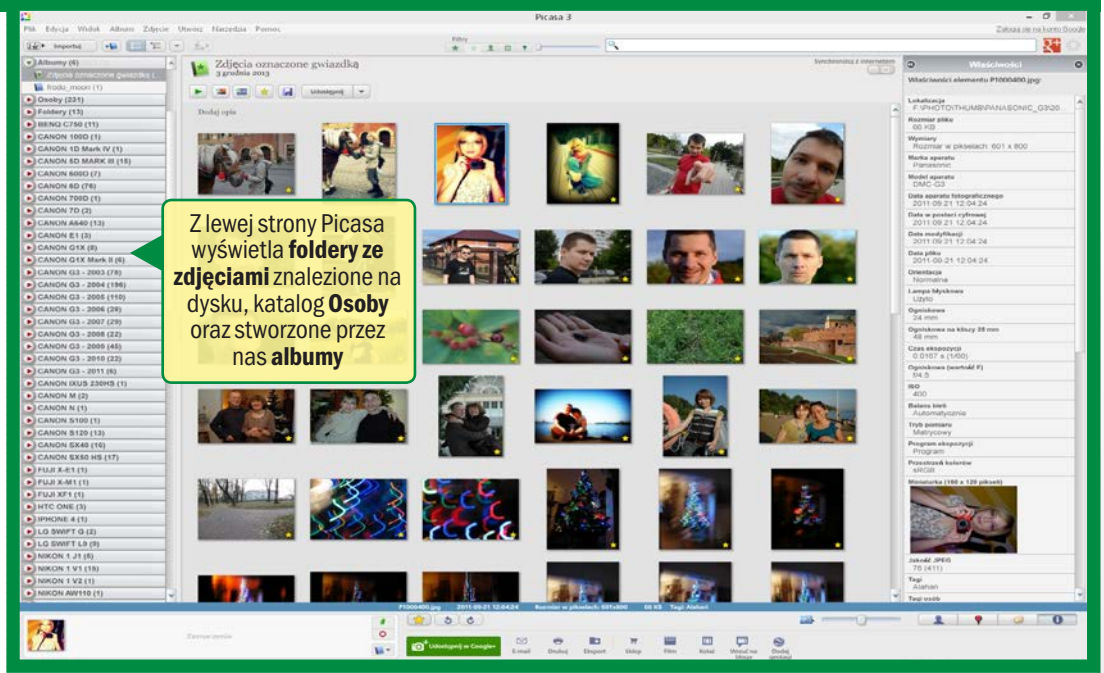

SYMULUJEMY FILTR KOLORU

W tradycyjnej fotografii czarno-białej stosowane były kolorowe filtry, które poprawiały tonację i kontrastowość zdjęcia. Na przykład stosowanie filtra żółtego lub pomarańczowego pogłębiało kolor nieba. Filtr w danym kolorze przepuszcza światło o tej samej barwie – na zdjęciu obszary w tym kolorze wychodzą jaśniejsze. Zobaczmy, jak symulować użycie kolorowego filtra w Picasie.

1 Po dwukrotnym kliknięciu na miniaturę wyświetlone zostanie duże zdjęcie. Po lewej stronie fotografii Picasa udostępnia narzędzia edycji oraz filtry. Przechodzimy na zakładkę oznaczoną ikoną pędzla.

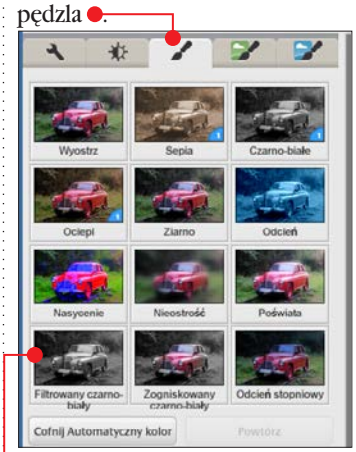

2 Wybieramy efekt. Zdjęcie od razu zostanie przekształcone na skalę szarości **A**, jednak bez stosowania żadnego kolorowego filtra. Kolor musimy dopiero wybrać, klikając na pole **B**.

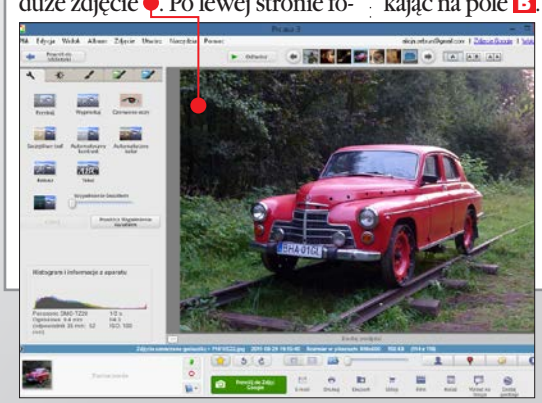

3 Jeżeli wybierzemy filtr w kolorze czerwonym **C**, czerwony wcześniej lakier na karoserii samochodu będzie wyglądał prawie jak biały.

4 Gdy kliknięciem wybierzemy filtr zielony **D**, karoseria stanie się niemal czarna. Klikamy na **Zastosuj**, by zastosować efekt. Klikając na **Cofnij**, przywrócimy oryginalny wygląd zdjęcia.

KATALOGUJEMY ZDJĘCIA

1 Po zainstalowaniu i pierwszym uruchomieniu Picasy pojawia się okno, w którym decydujemy, jakie miejsca na dysku mają być sprawdzane w poszukiwaniu zdjęć.

2 Picasa wyświetla wyniki wyszukiwania. Aby dodać kolejne zdjęcia, z menu **Plik** wybieramy **Dodaj folder do programu Picasa**, wskazujemy folder i zaznaczamy **Skanuj raz**.

3 Picasa pokazuje foldery ze zdjęciami wyszukane na dysku. W katalogu **Osoby** umieszcza fotki z rozpoznanymi twarzami. Możemy tworzyć własne albumy, klikając na **Utwórz nowy album**. By dodać zdjęcie do albumu, klikamy na miniaturę prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Dodaj do albumu**. Zdjęcie będzie wtedy w Picasie w dwóch miejscach – w folderze o oryginalnej nazwie i w stworzonym przez nas albumie.

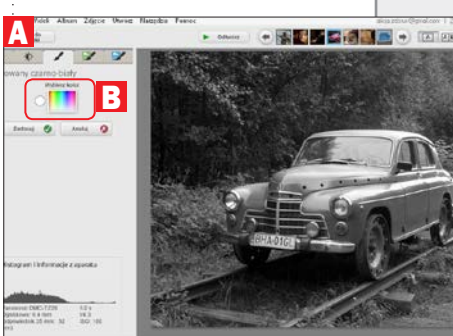

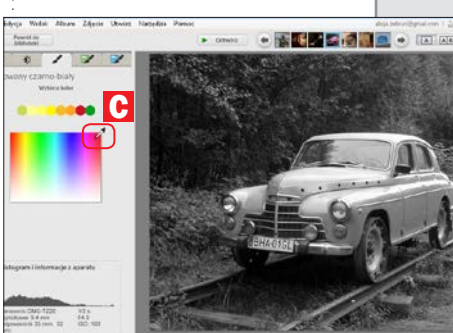

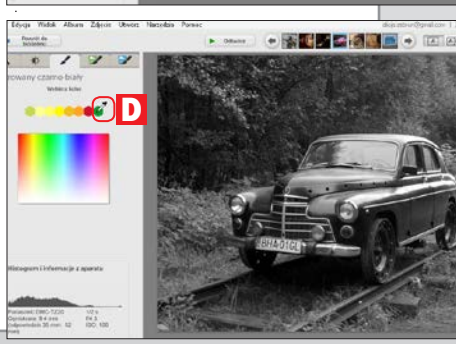

EDYTOR Z MNÓSTWEM FILTRÓW I PRZEGLĄDARKA

Photoscape 3.7

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.photoscape.org**

DVD-KOD: 051
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **21 MB**
Cena: **darmowy**

Bardzo wygodny edytor zdjęć cyfrowych oraz przeglądarka plików graficznych w jednym. Aplikacja ma dużo filtrów i narzędzi do korekcji zdjęć. Miłośnicy filtrów retro znajdą mnóstwo efektów pozwalających uzyskać wygląd starej odbitki czy analogowego zdjęcia rejestrowanego na małoobrazkowym filmie. Photoscape pozwala na wsadową konwersję plików – w minutę możemy skorygować wady wielu zdjęć naraz. Umożliwia też łatwe drukowanie kilku zdjęć na arkuszu, tworzenie animacji GIF, przechwytywanie ekranu i konwersję z formatu RAW do JPG.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 051, albo z KŚ+.

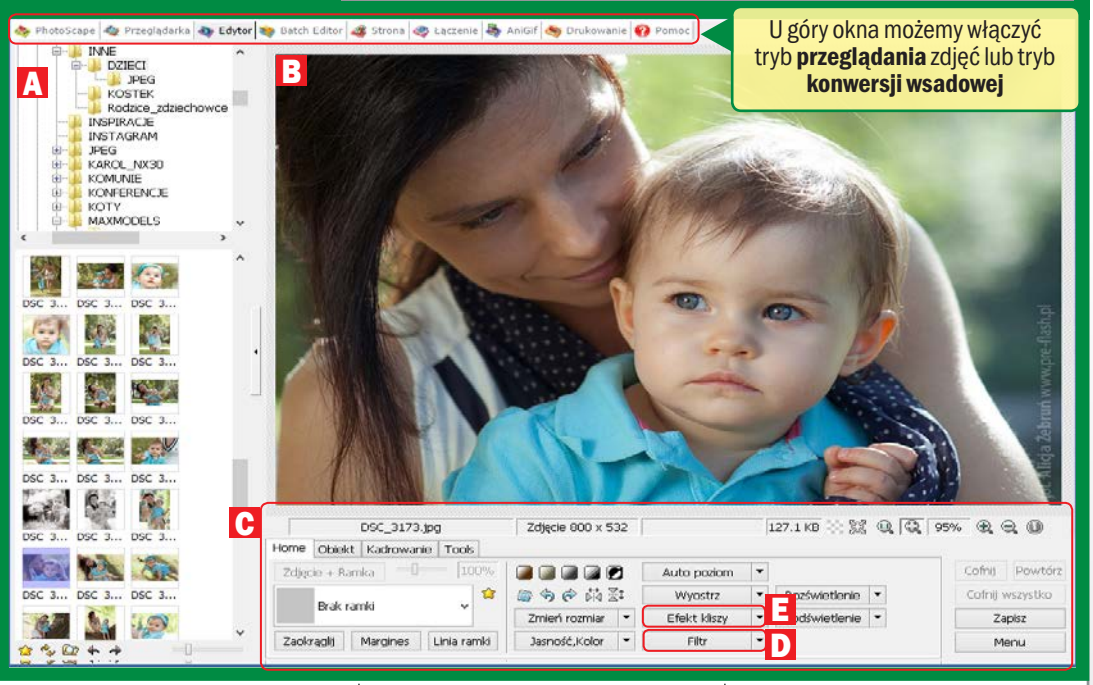

ZMIENIAMY ZDJĘCIE W STARĄ FOTOGRAFIĘ

1 Zaraz po uruchomieniu programu pojawia się okno, w którym wybieramy tryb pracy. Jeśli chcemy edytować pojedyncze fotografie, klikamy na ●.

2 W panelu **A** wskazujemy katalog zawierający fotografie, a następnie poniżej klikamy na miniaturę zdjęcia, które chcemy poddać edycji. Podgląd wyświetlony zostanie po prawej stronie **B**. Poniżej znajdują się opcje i narzędzia edycji **C**.

3 Aby dodać do zdjęcia efekt starej fotografii, klikamy na strzałkę przy przycisku **Filtr** **D** i z listy wybieramy opcję **Stare zdjęcie** ●.

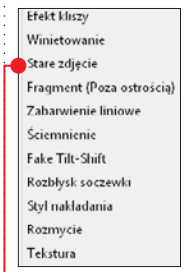

4 Pojawia się okno, w którym określamy tonację fotografii – czy ma to być oryginalna kolorystyka, czy skala szarości lub tonacja sepii. W polu po lewej stronie ● dobieramy efekt. Na podglądzie w oknie programu widzimy rezultat zastosowania filtra. Klikamy na **OK**.

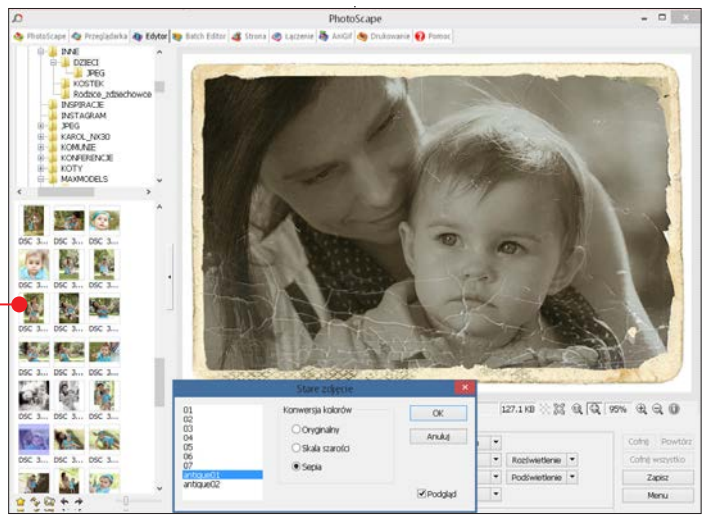

TONACJA KLISZOWA

Photoscape zawiera wiele filtrów, które symulują klisze różnych producentów, a także różne procesy wywoływania.

1 Po wybraniu fotografii, którą chcemy przetworzyć, klikamy na **Efekt kliszy** **D**. Pojawi się okno pełne ustawień. Najeżdżając kursorem myszy na miniaturę, zobaczymy efekt na podglądzie.

2 Domyślnie ustawiony jest średni poziom oddziaływania. Jeśli chcemy wzmocnić lub osłabić efekt, zaznaczamy odpowiednią opcję ●.

3 Jeśli zaznaczymy u dołu okna opcję **Skala szarości**, wszystkie efekty będą monochromatyczne ●. Po wybraniu efektu klikamy na **OK**.

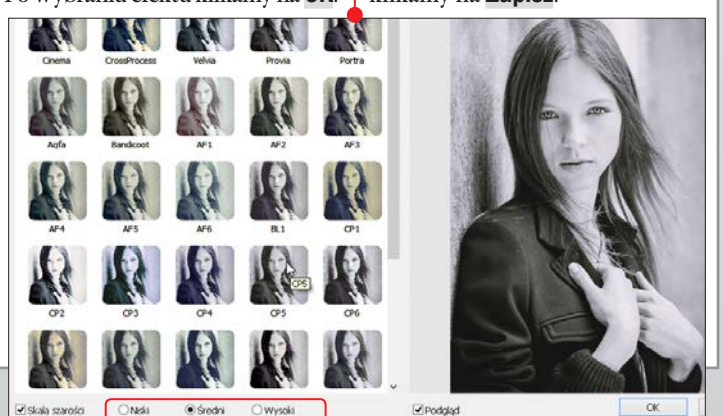

Aby cofnąć zmianę lub wszystkie zmiany, klikamy na **Cofnij** lub na **Cofnij całość**. Aby zapisać plik, klikamy na **Zapisz**.

EDYTOR Z NARZĘDZIAMI JAK W PHOTOSHOPIE

PhotoFiltre 7.2.1 PL

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.photofiltre-studio.com**
DVD-KOD: 050
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **5 MB**
Cena: **darmowy**

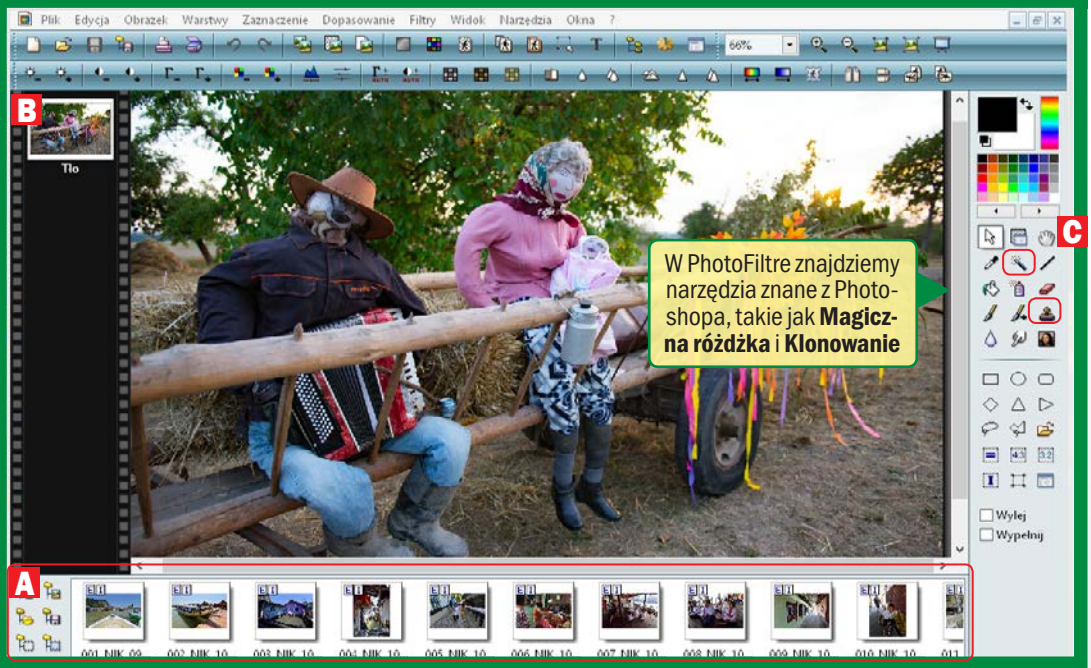

To darmowy program graficzny, w którym możemy nie tylko poprawiać zdjęcia, ale również tworzyć i edytować bitmapowe obrazy. Podobnie jak Photoshop aplikacja obsługuje warstwy i ma takie narzędzia, jak Klonowanie czy Magiczna różdżka. W PhotoFiltre znajdziemy ponad 100 filtrów, które upiększą nasze fotografie, jak również liczne wzory, maski, zaznaczenia i tekstury. Funkcjonalność programu możemy dodatkowo wzbogacić za pomocą dodatkowych wtyczek, które pobierzemy ze strony producenta: **www.photofiltre-studio.com/plugins/plugins-en.htm**. Program pozwala pracować w trybie przetwarzania wsadowego, oferuje również prostą przeglądarkę zdjęć. **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 050, albo z KŚ+.**

Spolszczenie instalujemy osobno – plik **StudioPL.plg** kopiujemy do folderu PhotoFiltre. Aby interfejs był polskojęzyczny, musimy usunąć z folderu plik z angielską wersją (**StudioEN.plg**), a następnie zrestartować program.

ROZMYWAMY TŁO

1 W programie PhotoFiltre klikamy na **Plik** i **Otwórz...** i wczytujemy do okna programu zdjęcie. Na pasku przeglądarki **A** wyświetla się zawartość folderu, z którego pobraliśmy fotografię.

2 Po lewej stronie okna obrazu znajduje się panel warstw **B**. Wczytane zdjęcie jest warstwą tła. Klikamy na miniaturę warstwy prawym przyciskiem myszy i z menu kontekstowego wybieramy polecenie **Duplikuj**. Zdjęcie zostanie powielone jako osobna warstwa. Klikając na panel, zaznaczamy nową warstwę.

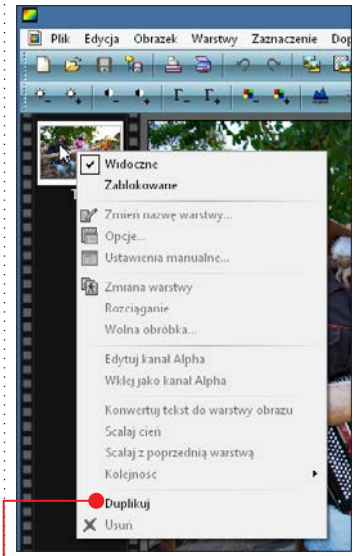

3 Z panelu z narzędziami **C** po prawej stronie, w którym znajdują się narzędzia, wybieramy **Mgła**. Poniżej znajdują się opcje narzędzia. Określamy **Kąt**, czyli rozmiar końcówki – większy do dużych przestrzeni, a mały do precyzyjnego rozmywania pikseli blisko krawędzi, które nie powinny być rozmyte. Za pomocą opcji **Nacisk** regulujemy siłę rozmycia.

4 Następnie z wciśniętym lewym przyciskiem myszy rozmywamy obszary tła na fotografii. Aby pomóc sobie w pracy, kółkiem myszy skalujemy obraz, a wciskając spacja, przesuwamy podgląd w oknie.

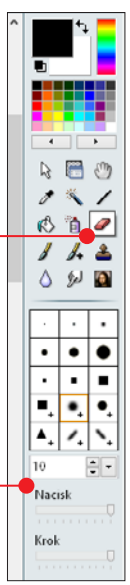

5 Nawet gdy staramy się pracować bardzo precyzyjnie, zawsze rozmyje się więcej tła niż trzeba. Łatwo to jednak poprawimy. Z panelu narzędzi wybieramy **Gumka**. W panelu opcji dobieramy kształt i ewentualnie rozmiar końcówki. Określamy **Nacisk** – im mniejszy, tym bardziej delikatne działanie narzędzia, a im większy, tym więcej pikseli usuniemy za jednym pociągnięciem. Następnie przesuwamy narzędziem po obszarach, z których chcemy usunąć efekt rozmycia.

6 Na koniec scalamy warstwy. W tym celu z menu **Warstwy** wybieramy polecenie **Scalaj wszystkie warstwy**.

ZAPISUJEMY ZDJĘCIE

1 Aby zapisać zdjęcie na dysku komputera, klikamy na **Plik** i na **Zapisz jako...**. Nadajemy nazwę obrazowi, wybieramy format zapisu i klikamy na **Zapisz**.

2 Jeśli wybierzemy format JPEG, pojawi się okno, w którym suwakiem określamy jakość obrazu. Najwyższa jakość to najniższa kompresja, a więc większy rozmiar pliku na dysku komputera. Klikając na **Podgląd**, możemy kontrolować rozmiar pliku. Klikamy na **OK**.

FUNKCJONALNY KONWERTER PLIKÓW GRAFICZNYCH

XnView 2.34

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.xnview.com**

DVD-KOD: 079
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **do zastosowań niekomercyjnych**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **18 MB**
Cena: **darmowy**

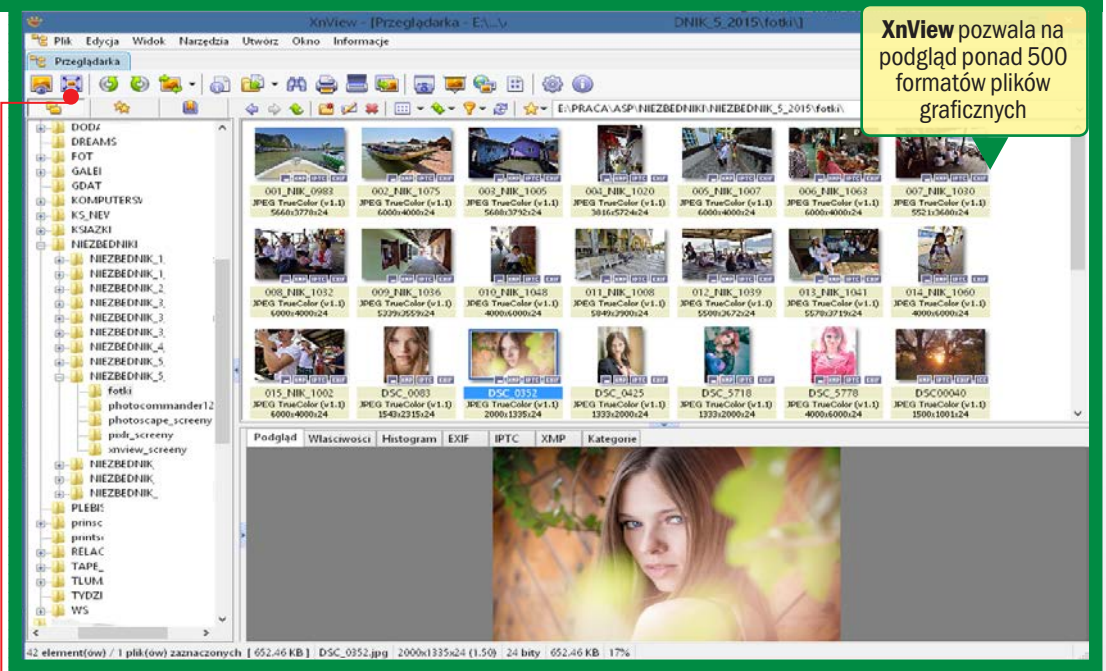

XnView pozwala na podgląd ponad 500 formatów plików graficznych

XnView to przeglądarka grafiki i multimediów obsługująca ponad 500 formatów. Udostępnia wygodny menedżer plików – można oceniać zdjęcia, dodawać do kategorii czy sortować według ulubionych. Są gotowe kategorie, możemy też tworzyć własne. XnView dobrze sprawdza się jako konwerter – pozwala konwertować pliki do 70 formatów, dodatkowo stosując do nich wybrane efekty filtrów. W programie są narzędzia do podstawowej edycji, na przykład do usuwania efektu czerwonych oczu, nakładania znaku wodnego, kadrowania, zmiany rozmiaru, wyostrzania obrazu. Aplikacja pozwala stworzyć proste galerie internetowe i pokazy slajdów.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 079, albo z KŚ+.

ZMIENIAMY ROZMIAR WIELU ZDJĘĆ NARAZ

XnView pozwala przekonwertować zawartość całego folderu plików i na przykład hurtowo zmienić rozmiar wielu zdjęć naraz.

1 Na pasku opcji ponad obszarem miniatur klikamy na przycisk **Konwertuj**.

2 Pojawia się okno, w którym klikamy na **Dodaj**, by dodać pojedyncze zdjęcia, lub **Dodaj folder**, by dodać zawartość całego folderu. Dodajemy pliki i klikamy na **OK**. Nazwy plików do przetworzenia pojawiają się w polu.

3 Klikając na, wskazujemy folder docelowy. Z listy wybieramy format zapisu. Jeśli wskazaliśmy JPG, po kliknięciu na **Opcje** suwakiem określamy jakość obrazu. Klikamy na **OK**.

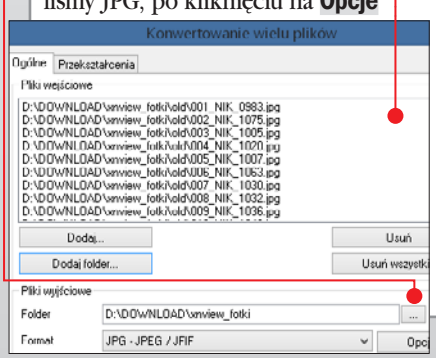

4 Przechodzimy na zakładkę **Przekształcenia**. Z listy po lewej stronie wybieramy czynność – klikamy na **Zmień rozmiar obrazu**, a potem na **Dodaj**.

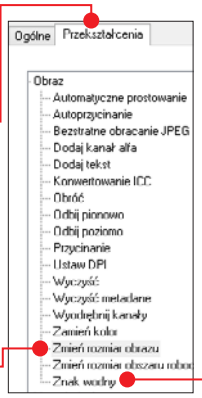

5 Określamy parametry obrazu. Możemy podać własne albo wybrać z listy jeden z popularnych rozmiarów. Klikamy na **Dalej**, by rozpocząć konwersję.

ZNAK WODNY

Do zdjęć możemy hurtowo dodać znak wodny, na przykład jednocześnie ze zmianą rozmiaru. Musimy jednak mieć wcześniej przygotowany odpowiedni obraz znaku o docelowych wymiarach. Może to być na przykład plik PNG z przezroczystością.

1 Postępujemy podobnie jak w poprzedniej poradzie. Z listy znajdującej się na zakładce **Przekształcenia** wybieramy tym razem **Znak wodny**. Klikamy na **Dodaj**.

2 Klikamy na i z dysku komputera wybieramy obrazek, który będzie stanowił znak wodny na zdjęciach. Klikamy na **Otwórz**.

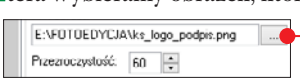

3 Z listy wybieramy umiejscowienie znaku wodnego na zdjęciu. Za pomocą opcji możemy jeszcze ustalić przesunięcie w pionie i w poziomie.

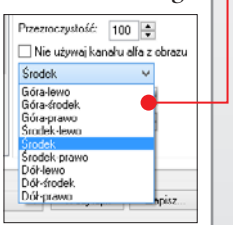

4 W polu **Przezroczystość** określamy przezroczystość znaku wodnego – 100 oznacza całkowite krycie. Klikamy na **Dalej**, by przetworzyć zdjęcia.

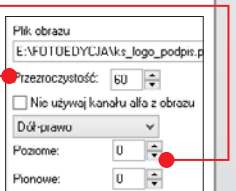

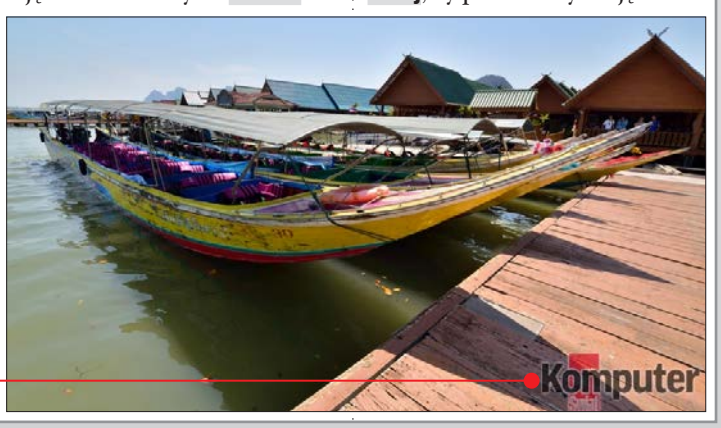

ZARZĄDZANIE I EDYCJA ZDJĘĆ

Pixlr Desktop

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.pixlr.com**

DVD-KOD: 053
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak***

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **151 MB**
Cena: **darmowy**

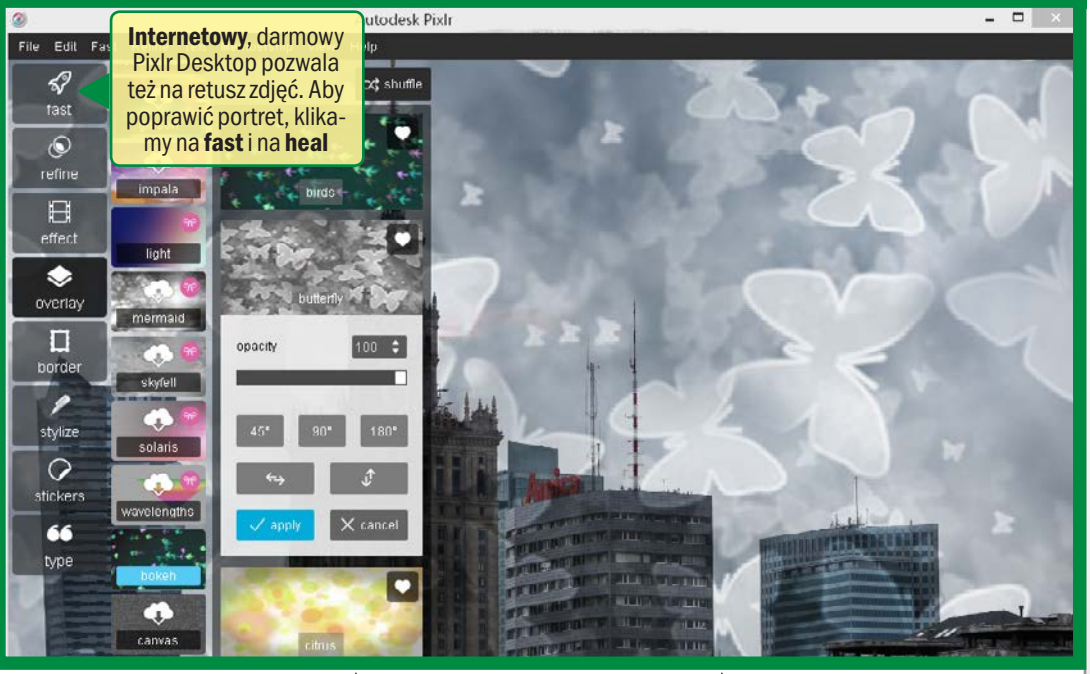

Internetowy, darmowy Pixlr Desktop pozwala też na retusz zdjęć. Aby poprawić portret, klikamy na **fast** i na **heal**

Autodesk Pixlr Desktop to bezpłatny program do edycji zdjęć, pełen narzędzi, filtrów i nakładek. Spodoba się szczególnie tym, którzy lubią wzbogacać zdjęcia o efekty, zmieniać ich kolory czy szybko i automatycznie przetwarzać na różne sposoby. Do fotografii możemy na przykład dodać efekty bokeh (patrz wskazówka) o różnym kształcie i wybarwieniu, a także efekt zniszczonej (prześwietlonej) kliszy. Poza tym program udostępnia liczne efektowne obramowania, pozwala dodawać tekst oraz naklejki. Osoby, które chcą tylko poprawiać niedoskonałości zdjęć, również znajdą w nim potrzebne funkcje, jak kadrowanie, prostowanie czy zmiana rozmiaru, poprawa jasności, kontrastu i koloru. Są również narzędzia do retuszu niedoskonałości, a także tworzenia nieostrości. Program pozwala otwierać różne typy plików graficznych, także RAW. **Wymaga zarejestrowania się**. By skorzystać z części filtrów, musimy je pobrać z internetu.

Autodesk Pixlr Desktop instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 053, albo z KŚ+. Aplikacja dostępna jest również jako online'owe narzędzia Pixlr Editor lub Pixlr Express. Znajdziemy je pod adresem https://pixlr.com

DODAJEMY EFEKT BOKEH

Bokeh to specyficzne nieostrości na fotografiach wynikające z własności optyki (także kształtu przysłony). Efekt ten wygląda szczególnie atrakcyjnie, jeśli w tle, gdy znajdujące się tam motywy są poza głębią ostrości, są bardzo jasne punkty, na przykład lampki. Możemy zasymulować zjawisko bokeh za pomocą narzędzi Pixlr Desktop.

1 Po zainstalowaniu programu w informacyjnym oknie dialogowym klikamy na **OK**. Pojawia się okno, w którym klikamy na ●, by wczytać zdjęcie z dysku komputera, a następnie na **Otwórz**.

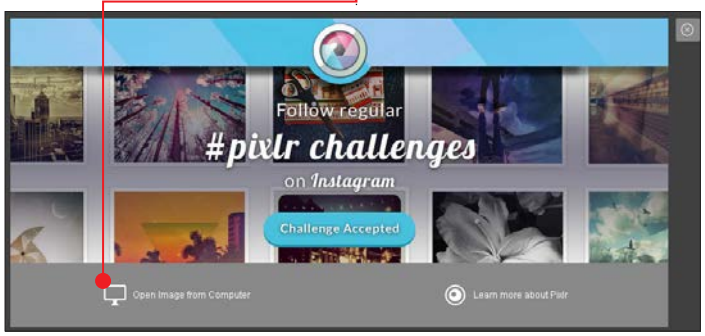

2 Po lewej stronie okna programu widoczna jest kolumna przycisków ● z kategoriami narzędzi i opcjami. Po kliknięciu na przycisk kategorii obok rozwija się dedykowana lista ● przyborów i funkcji, a także zestawów filtrów z nimi związanych.

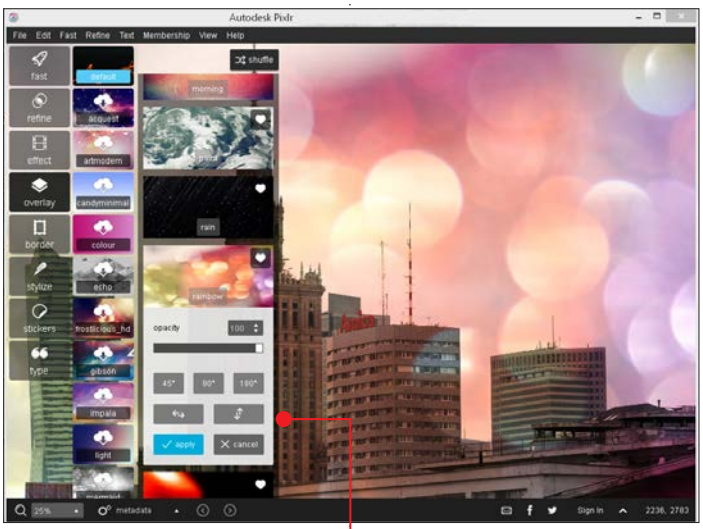

3 Aby dodać do fotografii efekt bokeh, przechodzimy do kategorii **overlay** i klikamy na **default**. Znajdujące się tu opcje są dostępne od razu, bez potrzeby pobierania z internetu. Możemy wybrać na przykład efekt **rainbow**. Poniżej znajdują się ustawienia efektu (można odwrócić nakładkę albo – za pomocą suwaka **Opacity** – określić jej przejrzystość).

4 Jeśli chcemy skorzystać z dodatkowych nakładek bokeh, musimy je pobrać z internetu. Narzędzia wymagające pobrania oznaczone są ikoną chmury. Po kliknięciu na miniaturę pojawia się okno, w którym klikamy na ●, by się zarejestrować, lub na ●, aby się zalogować (można danymi z Facebooka).

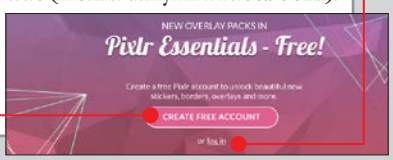

* Większość filtrów i nakładek wymaga pobrania z internetu. Trzeba wcześniej założyć konto i się zalogować.

Krzysztof Dziedzic
dziennikarz
Komputer Świata

6 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO OCHRONY PRZED SZPIEGOWANIEM

Windows 10 już na starcie oferuje ustawienia ekspresowe przy zakładaniu konta. W dużej mierze to one kolekcjonują najwięcej informacji na nasz temat. Microsoft wykorzystuje te dane i tworzy nasz profil handlowy. Dzięki temu może skuteczniej proponować nam reklamy. Oczywiście nie wszystkie informacje wysyłane przez Windows są tego typu, niektóre są niezbędne do poprawnej pracy. W tym dziale znajdziemy programy, które powstrzymają zbieranie informacji na nasz temat w Windows 10. Pozwalają na przykład wyłączać telemetrię, która w tym systemie jest bardzo rozbudowana. Microsoft dzięki niej zbiera informacje o naszym sprzęcie i programach, o tym, jak często włączamy komputer i na ile godzin czy jak długo używamy aplikacji. Jeśli chcemy być pewni, że nie są zbierane o nas żadne informacje, musimy wyłączyć właściwie wszystkie opcje w każdym z programów. Może to jednak spowodować niestabilność systemu – niektóre są kluczowe dla pracy Windows. Dlatego na przykład programy O&O ShutUp10 i DoNotSpy10 mają po trzy poziomy oznaczeń. Aby ograniczyć śledzenie i zachować funkcjonalność systemu, wyłączmy po prostu wszystkie rekomendowane opcje (oznaczone kolorem zielonym lub zielonym symbolem). **Uwaga!** Wszystkie programy w z tej kategorii na płycie DVD Niezbędnika są bezpieczne. Programy antywirusowe mogą chcieć je blokować, ponieważ aplikacje te mogą zmieniać ustawienia systemowe, a nie dlatego, że stanowią zagrożenie wirusowe.

ZDANIEM AUTORA

Są plusy i minusy

Zbieranie informacji w celu poprawy działania Windows ma uzasadnienie. Duża liczba możliwości sprzętowych i programowych powoduje często niestabilność systemu. Dane o błędach pomagają wprowadzać aktualizacje, które je naprawią. Jednak wykorzystywanie profilu użytkownika w celach handlowych to co innego, Windows kosztuje sporo – firma nie powinna dodatkowo na nas zarabiać.

O&O ShutUp10

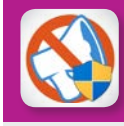

Zajmuje mało miejsca i ma bardzo dużo funkcji podzielonych na kategorie. Każda funkcja jest dość dobrze opisana.

- Rozszerzone informacje o każdej funkcji
- Tworzenie punktu przywracania
- Podział na kategorie
- Ustawienia zalecane

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Win10 Privacy

Najbardziej rozbudowany program w tej kategorii. Nie jest aż tak prosty w obsłudze jak konkurencyjne, ale za to ma wiele unikalnych opcji.

- Bardzo szczegółowe objaśnienia poszczególnych opcji
- Podział funkcji na wiele kategorii
- Unikalne opcje
- Brak ustawień rekomendowanych

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

DoNotSpy10 1.0.0.2

Bardzo dobrze wykonany program. Ma najważniejsze funkcje pomagające w wyłączeniu szpiegowania. Jako jedyny wymaga instalacji na dysku.

- Tworzenie punktu przywracania
- Informacje o każdej funkcji
- Wyróżnienie kolorami kluczowych funkcji
- Brak wersji portable

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Spybot Anti Beacon For Windows 10

Bardzo prosty w obsłudze program, który zapewnia podstawową ochronę przed zbieraniem informacji na nasz temat.

- Łatwa obsługa
- Sprawne blokowanie śledzenia
- Brak objaśnień dla funkcji
- Brak tworzenia punktu przywracania

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Destroy Windows 10 Spying

Zajmujący najmniej miejsca program o wszechstronnych możliwościach. Nie tylko blokuje śledzenie, ale też pomaga usunąć aplikacje systemowe.

- Domyślne blokowanie jednym przyciskiem
- Wiele dodatkowych opcji
- Usuwanie wbudowanych aplikacji w system
- Brak wyjaśnienia poszczególnych opcji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Ashampoo AntiSpy for Windows 10

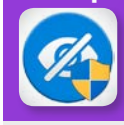

Estetycznie wyglądająca aplikacja, która ma wiele podstawowych funkcji blokowania śledzenia. Zostały one podzielone na kategorie.

- Podział funkcji na kategorie
- Ustawienia zalecane
- Brak szczegółowych informacji dotyczących funkcji programu
- Brak zaawansowanych opcji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Fot.: Alphaspirit/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM ANTYSZPIEGOWSKI

O&O ShutUp10

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.oo-software.com**
DVD-KOD: **047**
System: **Win 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

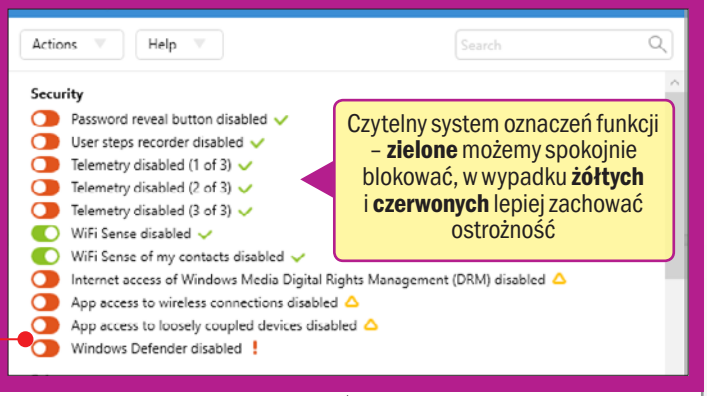

Jeden z najlepszych programów do blokowania szpiegowania. Ma rozbudowaną bazę funkcji, które są szczegółowo opisane. Dodatkowo deweloperzy zadbali o przejrzysty i estetyczny interfejs. Przełączniki w oknie głównym sprawiają, że już na pierwszy rzut oka aplikacja wygląda czytelnie. Nie zapomniano o możliwości tworzenia punktu przywracania – program pyta, czy go stworzyć, gdy chcemy wprowadzić pierwszą zmianę po uruchomieniu O&O ShutUp10. Jest też możliwość przywrócenia ustawień fabrycznych, co może się przydać, gdy system straci stabilność działania.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 047, albo z KŚ+.

JAK ZABLOKOWAĆ SZPIEGOWANIE

1 Aby ograniczyć szpiegowanie, najpierw klikamy na **Actions**.

2 Z rozwiniętej listy wybieramy opcję **Apply all recommended settings**. Włączymy dzięki temu blokady szpiegowania, które nie ograniczą stabilności ani funkcjonalności systemu. **Ustawienia z żółtym i czerwonym oznaczeniem mogą doprowadzić do niestabilności.** Należy przeanalizować, czy warto wyłączyć na przykład powiadomienia o aktualizacjach, by ograniczyć wysyłanie informacji do serwerów Microsoft.

PRZYWRACANIE USTAWIEŃ FABRYCZNYCH

1 W oknie głównym aplikacji klikamy na **Actions** w lewym górnym rogu.

2 Następnie z rozwijanej listy wybieramy opcję **Undo all changes („factory settings”)**.

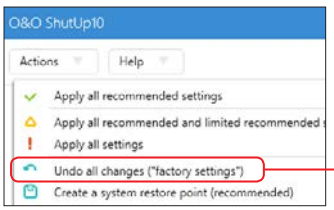

3 Pojawia się okno z prośbą o potwierdzenie resetu ustawień. Gdy klikniemy na **Yes**, ustawienia zostaną przywrócone do stanu, w którym były zaraz po instalacji systemu.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE

Aplikacja zawiera informacje o funkcjach systemu, dostęp do nich jest bardzo prosty. Zamiast klikać na kolorowe przełączniki, klikamy na nazwę funkcji. Spowoduje to rozwinięcie dodatkowego panelu z informacjami, które pomogą nam zdecydować, czy chcemy wyłączyć daną funkcję.

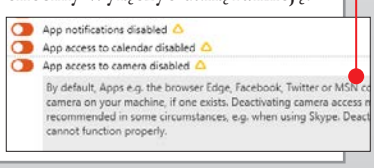

ROZBUDOWANA BAZA FUNKCJI

Win10 Privacy

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.winprivacy.de**
DVD-KOD: **074**
System: **Win 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **2 MB**
Cena: **darmowy**

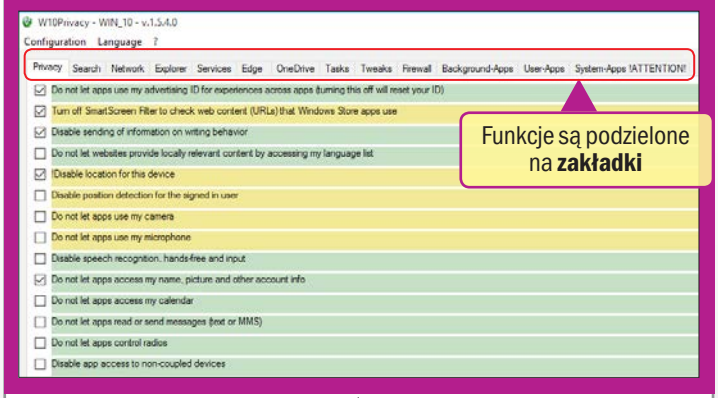

Program do blokowania śledzenia w Windows 10. Ma bardzo rozbudowaną bazę funkcji. Są one szczegółowo opisane i podzielone na wiele zakładek, co znacznie ułatwia znalezienie interesujących nas ustawień. Kolorowa legenda informuje o kluczowych dla działania systemu ustawieniach oznaczonych na czerwono. Ustawienia oznaczone zielonym kolorem nie powinny mieć wpływu na stabilność systemu. Jedyne, do czego można mieć zastrzeżenia, to brak funkcji ustawień rekomendowanych, użytkownik musi sam ręcznie skonfigurować wszystkie opcje. Co ciekawe, program pozwala łatwo blokować lub odinstalować aplikacje wbudowane w system, takie jak Poczta czy Muzyka Groove.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 074, albo z KŚ+.

USUWANIE APLIKACJI WBUDOWANYCH

1 Uruchamiamy program Win10 Privacy. Na ekranie głównym aplikacji, u góry okna, na pasku zakładek klikamy na **User-Apps**.

2 W tej zakładce znajdziemy aplikacje systemowe – z wielu zapewne nie będziemy korzystać. Zaznaczamy te, które są niepotrzebne, klikając na pola przy ich nazwach, a następnie klikamy na przycisk **Set changed settings**.

3 Każdą zmianę zatwierdzamy, klikając na **OK**. Późniejsza reinstalacja usuniętych programów jest możliwa, ale nie jest zalecana dla niedoświadczonych użytkowników.

NIE TYLKO SZPIEGOWANIE

Program zawiera wiele opcji, które pomagają dostosować do nas Windows 10 do naszych wymagań.

1 U góry okna programu klikamy na zakładkę **Explorer**.

2 Przydatną opcją jest możliwość ustawienia domyślnego startu Eksploratora Windows tak, by otwierał okno **Komputer** zamiast **Szybki dostęp**. To bardzo wygodne. Ciekawe opcje dostosowywania ustawień systemu znajdziemy też na zakładce **Tweaks** – warto z nimi poeksperymentować.

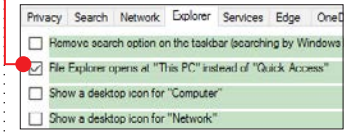

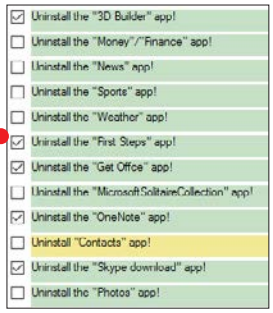

NAJBARDZIEJ ROZBUDOWANY PROGRAM W KATEGORII

DoNotSpy10 1.0.0.2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **pxc-coding.com**
DVD-KOD: **017**
System: **Win 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

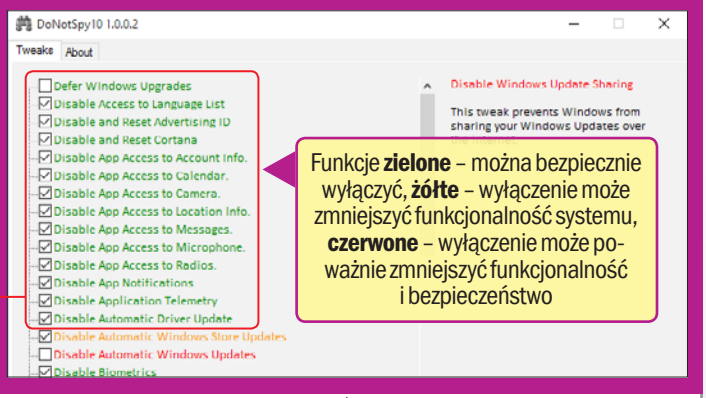

To jedyny program w tym dziale, który wymaga bezpośredniej instalacji w systemie. Ta niepozorna aplikacja jest w stanie skutecznie ograniczać ruch sieciowy generowany w stronę serwerów Microsoftu. Pozwala zablokować funkcje śledzące, dostęp do kamery czy mikrofonu i wyłączyć niechciane aktualizacje (ta opcja działa tylko w wersjach Pro i Enterprise systemu). W DoNotSpy10 znajdziemy skrótowe wyjaśnienia opcji (w języku angielskim).

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 017, albo z KŚ+.

BLOKOWANIE SZPIEGOWANIA

Jeśli chcemy powstrzymać Windows 10 od zbierania na nasz temat informacji, wystarczy zaznaczyć wszystkie opcje oznaczone kolorem zielonym. Nie powinno to ograniczyć funkcjonalności systemu, a w bardzo dużym stopniu ograniczy szpiegowanie naszych ruchów. Opcje żółte i czerwone ingerują w system i jego funkcjonalność, lecz jeszcze bardziej ograniczą szpiegowanie. Wybór należy do nas.

PUNKT PRZYWRACANIA SYSTEMU

Zmiany wprowadzane za pomocą programu mogą spowodować niestabilność systemu, a wtedy przyda nam się punkt przywracania.

1 Uruchamiamy DoNotSpy 10. Zanim otworzy się aplikacja, zobaczymy okno z pytaniem

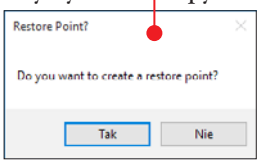

o stworzenie punktu przywracania. Wystarczy kliknąć na **Tak**.

2 Po krótkiej chwili będziemy mogli używać programu, a w razie awarii przywrócimy system do stanu sprzed zmian za pomocą utworzonego punktu.

BLOKADA DOSTĘPU DO KAMERY I MIKROFONU

DoNotSpy10 pozwala zablokować zainstalowanym aplikacjom dostęp do kamery i mikrofonu. Aby to zrobić, w głównym oknie programu wystarczy zaznaczyć opcje **Disable App Access to Camera** i **Disable App Access to Microphone**.

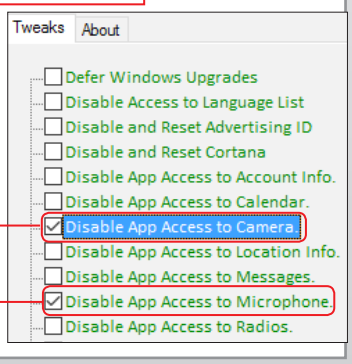

PROSTY PROGRAM – PODSTAWOWA OCHRONA

Spybot Anti Beacon For Windows 10

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **forums.spybot.info**
DVD-KOD: **064**
System: **Win 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

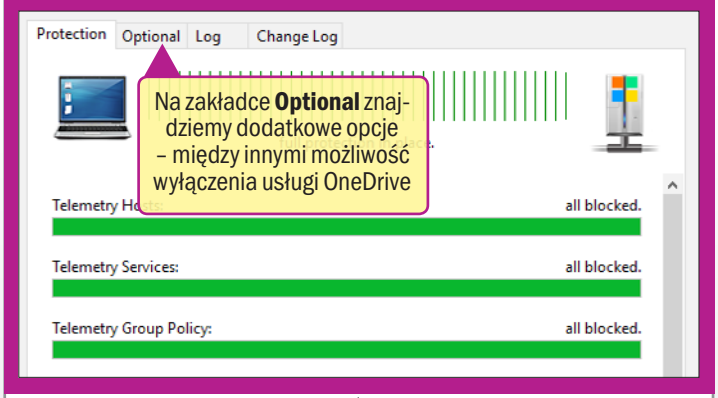

Skromnie prezentujący się program, ale jednocześnie – jeden z prostszych w obsłudze. Tak naprawdę, by z niego korzystać, wystarczą dwa przyciski. Nie znajdziemy w nim objaśnień poszczególnych funkcji, nie tworzy też punktu przywracania systemu. Funkcje blokowania szpiegowania skupiają się na danych, które mogą być użyte w celu tworzenia profilu reklamowego. Nie blokuje dostępu do kamery czy mikrofonu. Dodatkowe opcje pozwalają blokować między innymi usługę OneDrive. Zaletą programu jest szybkość działania i skuteczność, gdyż zmiany wprowadzane są bezpośrednio do rejestru.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 064, albo z KŚ+.

ODBLOKOWYWANIE FUNKCJI

Aby dostosować działanie programu do naszych potrzeb, warto przejrzeć, jakie funkcje blokuje, i odblokować te, które według nas są potrzebne.

1 W oknie głównym programu klikamy na **Show Options**.

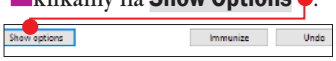

2 Następnie usuwamy zaznaczenia przy opcjach, które chcemy pozostawić nieblokowane.

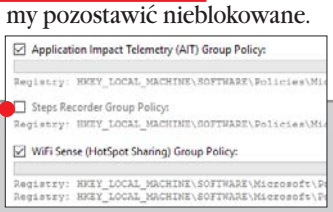

3 Teraz, gdy klikniemy na przycisk **Hide options**, a następnie na **Immunize**, włączy się blokada szpiegowania z uwzględnieniem wykluczonych opcji.

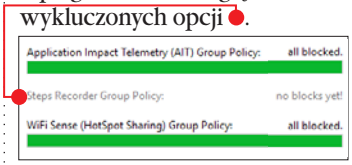

BLOKADA USŁUGI ONEDRIVE

Usługa OneDrive jest wbudowana w Windows 10 i domyślnie nie można jej usunąć. Ten program pozwoli ją zablokować – OneDrive nie jest nam potrzebny, jeśli korzystamy z innego dysku online, z Google Drive czy Dropboksa.

1 Po uruchomieniu aplikacji w oknie głównym klikamy na znajdującą się u góry zakładkę **Optional**.

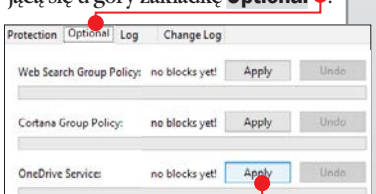

2 Druga od dołu opcja odpowiada za usługę OneDrive, wystarczy nacisnąć przycisk **Apply** w celu zastosowania blokady.

3 By odblokować tę usługę, wystarczy kliknąć na znajdujący się obok przycisk **Undo**.

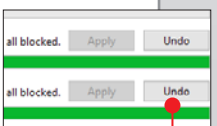

JEDYNA APLIKACJA PO POLSKU W ZESTAWIENIU

Destroy Windows 10 Spying

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **dws.wzor.net**

DVD-KOD: 015
System: **Win 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

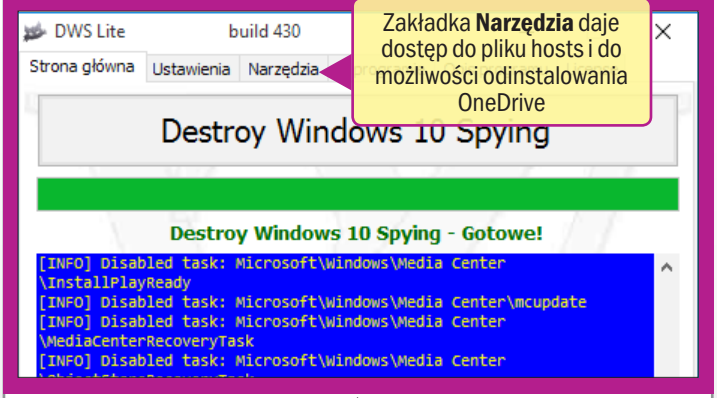

Zakładka **Narzędzia** daje dostęp do pliku hosts i do możliwości odinstalowania OneDrive

Jedyna spolszczona aplikacja w zestawieniu. Początkujący użytkownik może mieć jednak problem z określeniem, czy wyłączone opcje zmniejszają bezpieczeństwo, czy tylko wyłączają śledzenie – brakuje czytelnych oznaczeń. Program ma wiele dodatkowych funkcji dostępnych w specjalnym trybie zaawansowanym. Pozwala bardzo szybko odinstalować Universal Apps, czyli aplikacje systemowe, takie jak Pogoda, Kalendarz, Xbox. Można również usunąć usługę Sklep. Program daje też możliwość całkowitego odinstalowania usługi OneDrive. Na uwagę zasługuje szybki dostęp do pliku **hosts**, który zawiera przekierowania zapewniające blokadę przed wysyłaniem danych o nas.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 015, albo z KŚ+.

BLOKADA PODSTAWOWA

1 W głównym oknie aplikacji klikamy na przycisk **Destroy Windows 10 Spying**.

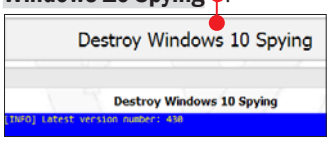

2 Rozpoczyna się proces tworzenia punktu przywracania i blokowania śledzenia.

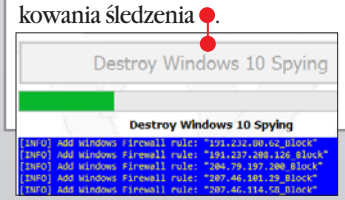

3 Po pomyślnym zakończeniu całego procesu program pokazuje zielony pasek z napisem **Gotowe**. Do zastosowania wszystkich ustawień wymagany jest jednak restart komputera.

USUWANIE APLIKACJI SYSTEMOWYCH

Jest to porada dla zaawansowanych użytkowników, gdyż późniejsze przywrócenie aplikacji jest bardzo skomplikowane. Krok ten wykonujemy na własną odpowiedzialność.

1 Klikamy na zakładkę **Ustawienia**. Następnie u dołu ekranu zaznaczamy opcję **Włącz tryb zaawansowany**.

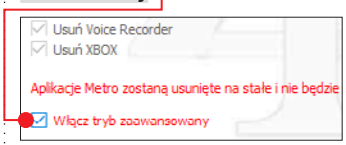

2 Zostają odblokowane dodatkowe funkcje. Przechodzimy do kolejnej zakładki o nazwie **Narzędzia**.

3 Tu wystarczy kliknąć na opcję **Usuń wszystkie aplikacje Metro** – wszystkie aplikacje systemowe zostają usunięte. **Uwaga!** Aplikacje Metro to nazwa z Windows 8, w wersji 10 nazywają się Universal Apps. Deweloper niepoprawnie nazwał tę funkcję.

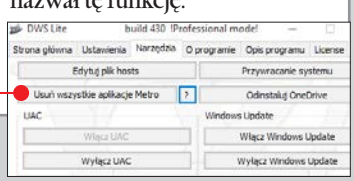

WYGODNA I ŁATWA OBSŁUGA

Ashampoo AntiSpy for Windows 10

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: www.ashampoo.com

DVD-KOD: 006
System: **Win 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

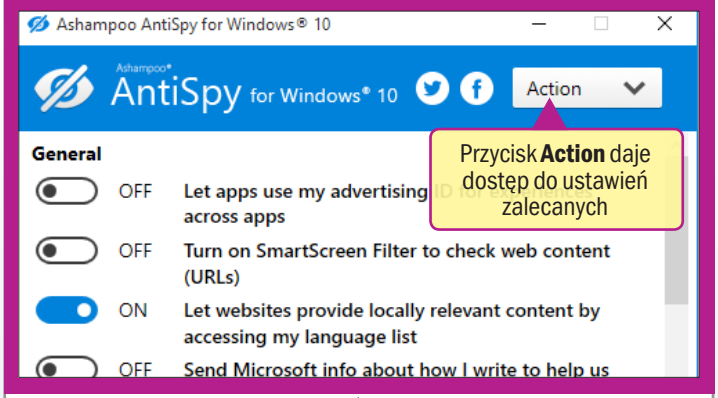

Przycisk **Action** daje dostęp do ustawień zalecanych

Ten program do blokowania szpiegowania w Windows 10 charakteryzuje się estetycznym wyglądem i bardzo prostą obsługą. Brakuje mu dopracowania kilku podstawowych szczegółów. Nie ma na przykład informacji na temat funkcji blokowanych przez program – mniej zaawansowany użytkownik nie wie więc, co tak naprawdę i czemu jest blokowane. Spore zalety to natomiast możliwość przywrócenia ustawień domyślnych i zestaw zalecanych przez program zmian mających na celu ograniczenie śledzenia. Aplikacja jest darmowa, zawiera jednak treści reklamowe producenta.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 006, albo z KŚ+.

WŁĄCZANIE USTAWIEŃ ZALECANYCH

1 W oknie głównym programu klikamy na znajdujący się w górnym prawym rogu przycisk **Action** i wybieramy z listy opcję **Set all recommended settings**.

2 Pojawia się okno z prośbą o potwierdzenie wprowadzenia zmian. Klikamy na **Tak**.

BLOKADA DOSTĘPU DO DANYCH NASZEGO KONTA

1 W oknie aplikacji, przewijając widok w dół za pomocą suwaka, odnajdujemy kategorię **Account Info**.

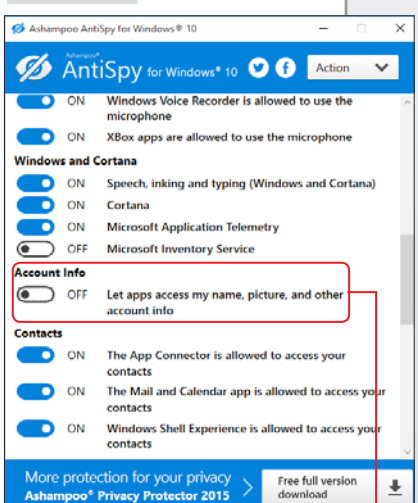

2 Jest tu tylko jedna opcja. Przycisk przy niej ustawiamy w pozycji **OFF** w celu zapewnienia ochrony danych naszego konta.

3 W celu odblokowania tej opcji wystarczy przestawić przełącznik w pozycję **ON**.

Przemysław Kędra
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO ZARZĄDZANIA FINANSAMI

Programy do zarządzania finansami mogą realnie przyczynić się do zwiększenia oszczędności i załatania domowego budżetu.
Zaletą prowadzenia rachunkowości z wykorzystaniem organizerów finansowych w przeciwieństwie do tradycyjnego „zeszytu" jest możliwość analizowania danych w przystępnej formie, na przykład w postaci diagramów i wykresów, oraz filtrowania informacji. Programy te potrafią generować różne raporty, które ułatwią nam obserwowanie naszych wydatków, oszczędności i przychodów. Pomagają także wyliczać wartość lokat, oszczędności czy inflacji.
Przydatną funkcją jest możliwość importowania historii z rachunków bankowych online czy możliwość zdefiniowania powtarzających się transakcji. Do obsługi tego typu narzędzi nie potrzeba specjalistycznej wiedzy. Dzięki nim w prosty sposób zapiszemy poniesione wydatki i przychody, a potem przeanalizujemy je na różne sposoby.

ZDANIEM AUTORA

Usprawnienie liczenia

GnuCash sprawdzi się jako narzędzie do zarządzania domowym budżetem i do analizy transakcji w niewielkich firmach. Pomimo typowo księgowego sposobu wprowadzania transakcji nie powinniśmy mieć problemów z jego obsługą. Jeżeli zależy nam na możliwości przygotowywania zaawansowanych raportów, powinniśmy skorzystać z MoneyManager Ex. ePortfel pozwala na import historii kont bankowych.

GnuCash 2.6.7

Jedno z lepszych narzędzi do kontroli wydatków i przychodów domowych oraz analizy transakcji w niewielkich firmach.

- ✚ Gotowy zbiór planów kont (kategorii transakcyjnych)
- ✚ Dużo raportów do generowania
- ✚ Przystosowany do pracy z małą firmą
- ✚ Rozbudowana funkcjonalność
- ✚ Duplikowanie transakcji
- ➖ Braki w tłumaczeniu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

HomeBank 5.0.4

Darmowy organizer finansowy pozwalający generować raporty z wykresami i diagramami prezentującymi przychody i wydatki.

- ✚ Duplikowanie transakcji
- ✚ Możliwość zaplanowania transakcji
- ✚ Zbiór raportów ułatwiających analizę
- ➖ Brak predefiniowanego zestawu kategorii transakcyjnych
- ➖ Dużo nadmiarowych okien
- ➖ Drobne błędy w funkcjonalności

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

MoneyManager Ex 1.2.2

Program służy do kontroli finansów osobistych. Pozwala zarządzać wieloma kontami, generować rozbudowane raporty i filtrować dane.

- ✚ Możliwość tworzenia zaawansowanych raportów z wykorzystaniem języka SQL
- ✚ Gotowy zbiór kategorii transakcyjnych
- ✚ Duplikowanie transakcji
- ✚ Możliwość zapisania raportów w formacie HTML

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

ePortfel 3.7.6

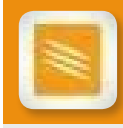

Aplikacja pozwala automatycznie pobierać historię transakcji na rachunkach bankowych oraz zarządzać kontami i kartami kredytowymi.

- ✚ Import plików CSV
- ✚ Możliwość pobrania historii konta
- ➖ Przestarzały interfejs
- ➖ Problemy z zapisywaniem raportów
- ➖ Konieczność rejestracji
- ➖ Brak predefiniowanych kategorii transakcyjnych

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Finanse Domowe 1.0.0

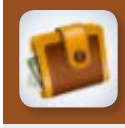

Aplikacja wyposażona w wiele funkcji do monitorowania i gromadzenia danych dotyczących wydatków, przychodów i oszczędności.

- ✚ Nie wymaga instalacji
- ✚ Dodatkowe narzędzia ułatwiające analizę
- ✚ Gotowy zbiór kategorii transakcyjnych
- ➖ Brak możliwości duplikowania transakcji
- ➖ Brak możliwości zapisu wygenerowanych raportów

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

AceMoney Lite 4.36.1

Darmowa, uproszczona wersja programu do prowadzenia domowych rachunków. Umożliwia zapisywanie informacji o wydatkach i przychodach. Generuje raporty.

Personal Finances Free 5.9

Pozwala na ewidencję przychodów oraz planowanie wydatków. Tworzy wykresy i raporty ułatwiające analizę. Dane można zabezpieczać hasłem.

Fot.: Scanrail, Vadym Andrushchenko/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO ZARZĄDZANIA FINANSAMI

GnuCash 2.6.7

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.gnucash.org**
DVD-KOD: **031**
System: **Win XP, Vista, 8, 10, Linux**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **93 MB**
Cena: **darmowy**

Rozbudowane oprogramowanie księgowe, które sprawdzi się zarówno w zarządzaniu domowymi finansami, jak w kontrolowaniu budżetu niewielkich firm. GnuCash prezentuje dane w formie drzew katalogów. Dzięki temu można elastycznie definiować wydatki (na przykład czynsz, bilety, zakupy: spożywcze, AGD) oraz źródła dochodów (na przykład pensja, odsetki, emerytura). Aplikacja automatycznie sporządzi rachunek zysków i strat oraz bilans aktywów i pasywów z wynikiem finansowym – dane mogą zostać przedstawione w formie wykresów kołowych i słupkowych. Dodatkowo znajdziemy w programie wiele funkcji, które przydadzą się w małych firmach – jak na przykład obsługa faktur i kont walutowych, planowanie operacji czy kalkulator finansowy.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 031, albo z KŚ+.

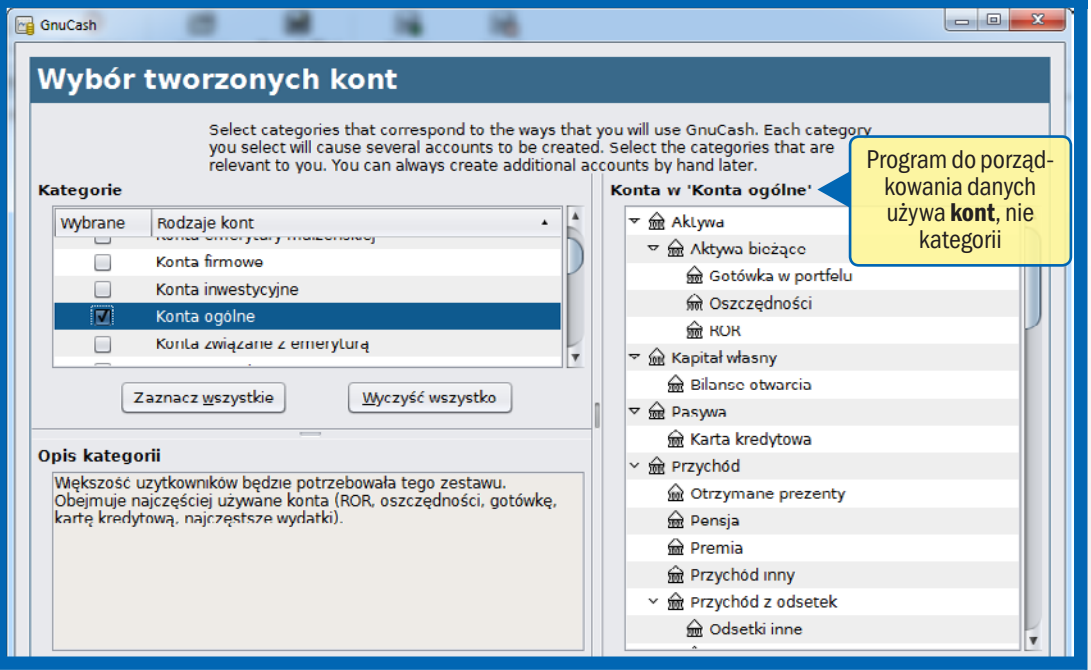

TWORZENIE NOWEGO PLANU KONT

Program do śledzenia przychodów i wydatków używa kont zamiast kategorii, co może być pewną trudnością dla osób, które nigdy wcześniej nie prowadziły domowego budżetu. Zobaczmy, jak rozpocząć pracę z programem i utworzyć nowy plan kont.

1 Uruchamiamy program GnuCash i z menu **Plik** wybieramy pozycję **Nowy plik**.

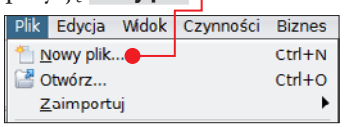

2 W nowym oknie klikamy na przycisk **Dalej**. Określamy rodzaj obowiązującej waluty jako **PLN (Zloty)** i ponownie klikamy na przycisk **Dalej**.

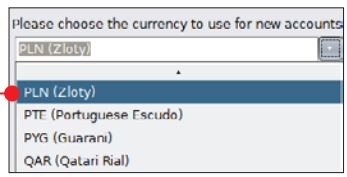

3 W opcjach tworzenia nowej księgi rachunkowej możemy określić, czy chcemy tworzyć konta handlowe. Jest to opcja dla

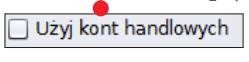

osób, które prowadzą działalność komercyjną. Klikamy na **Dalej**.

4 Kreator oferuje cały zestaw kont, w tym między innymi konta firmowe, inwestycyjne lub związane z emeryturą. Dla większości użytkowników najlepszym wyborem będzie konto ogólne, które obejmuje różne rodzaje dochodów (prezenty, pensja, odsetki) i wydatków (artykuły spożywcze, edukacja, hobby). Pozostawiamy domyślnie zaznaczoną opcję **Konta ogólne** i klikamy na **Dalej**.

5 Zaletą programu jest możliwość zdefiniowania środków finansowych, którymi dysponujemy w momencie rozpoczęcia pracy z programem. Dwukrotnie klikamy na kolumnę **Bilans otwarcie** w wierszu, do którego chcemy wprowadzić kwotę – na przykład **Pensja** – i podajemy odpowiednią wartość. Po uzupełnieniu danych klikamy na **Dalej** i na **Zastosuj**.

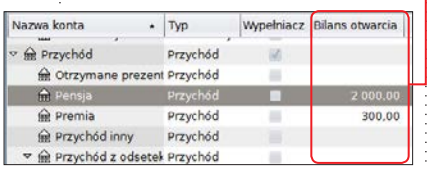

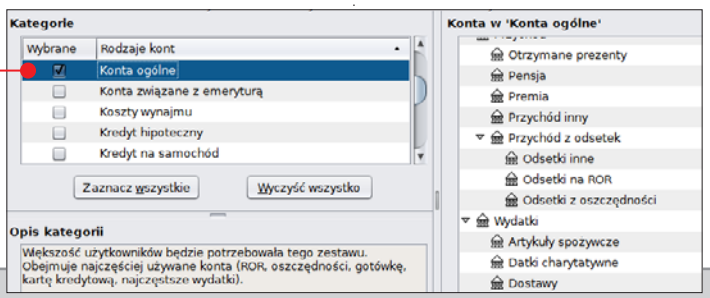

6 Po zakończeniu pracy kreatora określamy miejsce zapisu utworzonej bazy danych. Klikamy na **Zapisz jako**.

DODAJEMY NOWĄ TRANSAKCJĘ

1 Aby dodać nową transakcję, musimy wybrać konto, z którym będzie powiązana. W głównym oknie programu dwukrotnie klikamy na pozycję **ROR** w gałęzi **Aktywa/Aktywa bieżące**.

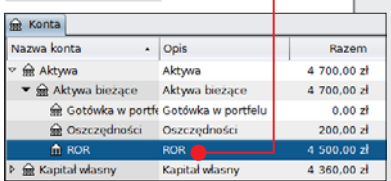

2 W nowym wierszu podajemy datę transakcji, opis oraz kwotę wydatku lub depozytu, a w kolumnie **Transfer** określamy kategorię transakcji. Po wprowadzeniu wszystkich danych program przechodzi automatycznie do nowego wiersza – jeżeli tak się nie stanie, naciskamy enter. Zobaczymy aktualny bilans dla wybranego konta.

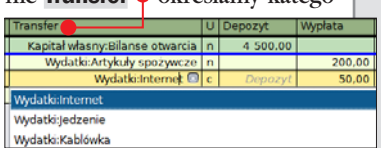

3 Po dłuższym korzystaniu z programu zauważymy, że opisy transakcji powielają się, a jedyną różnicą jest wartość kwoty. Aby przyspieszyć dodawanie transakcji, możemy skorzystać z opcji duplikowania. Zaznaczamy transakcję i klikamy na **Zduplikuj**.

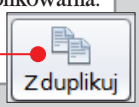

GENERUJE WYKRESY I DIAGRAMY

HomeBank 5.0.4

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.homebank.free.fr**

DVD-KOD: **034**
System: **Win XP, Vista, 8, 10, Linux**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **16 MB**
Cena: **darmowy**

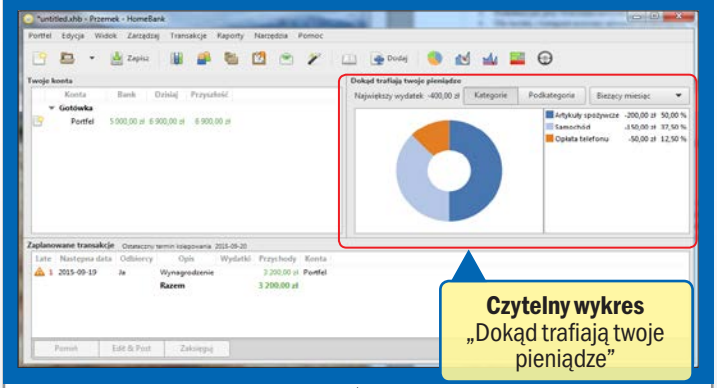

Organizer finansowy stworzony z myślą o wszystkich, którzy chcą kontrolować wydatki i wpływy z różnych źródeł. Dostarcza wielu danych oraz narzędzi, za pomocą których możemy przeprowadzić szczegółową analizę finansów osobistych. Program umożliwia planowanie transakcji, generowanie raportów finansowych z diagramami i wykresami oraz import wyciągów bankowych OFX, QIF, CSV i QFX. HomeBank pozwala na pełną kontrolę naszego portfela – pokaże nam, na co wydajemy za duże kwoty i gdzie szukać oszczędności.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 034, albo z KŚ+.

NOWY PORTFEL

1 Z menu **Portfel** wybieramy **Nowy**. Wpisujemy nazwę właściciela portfela i dwukrotnie klikamy na **Next**.

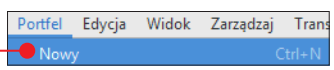

2 Kolejny etap kreatora umożliwia utworzenie nowego konta. Uzupełniamy nazwę konta, z rozwijanej listy **Rodzaj** wybieramy **Gotówka** i podajemy początkowy stan naszego portfela. Klikamy na **Next** i na **Apply**.

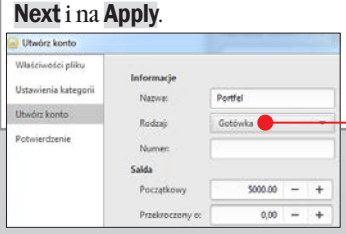

3 Jeżeli w głównym oknie programu nie widzimy początkowego stanu naszego portfela, klikamy na **Konfiguruj konta**, a następnie **Zamknij**. Stan naszego portfela powinien zostać zaktualizowany.

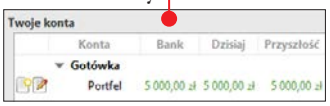

NOWI ODBIORCY

Klikamy na **Konfiguruj odbiorców**. Wpisujemy nazwę odbiorcy i naciskamy enter. Po uzupełnieniu wszystkich odbiorców klikamy na **Zamknij**.

DODAJEMY KATEGORIĘ

1 Klikamy na **Konfiguruj kategorię**. Klikamy na **Wydatki** lub na **Przychody**.

2 Podajemy nazwę kategorii i naciskamy enter. Dla każdej kategorii możemy utworzyć podkategorię. Wystarczy zaznaczyć utworzoną

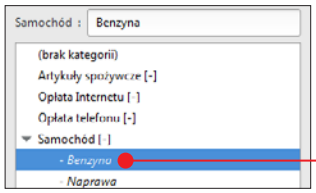

kategorią, a następnie wpisać nazwę podkategorii i nacisnąć enter. Na koniec klikamy na **Zamknij**.

TWORZY ZAAWANSOWANE RAPORTY

MoneyManager Ex 1.2.2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.homebank.free.fr**

DVD-KOD: **043/044 - 32/64-bit**
System: **Win XP, Vista, 8, 10, Linux, OSX, Android,**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy**

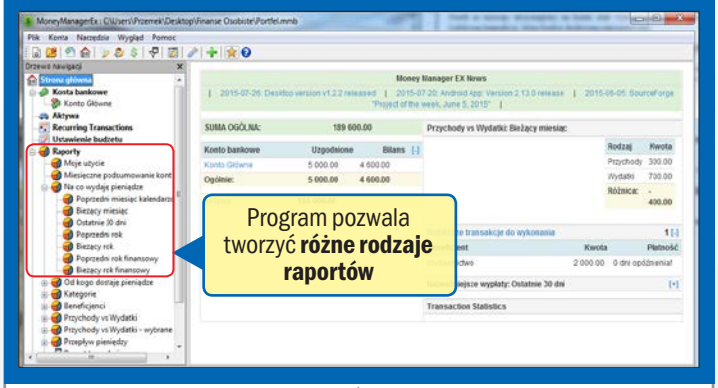

Rozpowszechniane na otwartej licencji Open-Source narzędzie zawierające wszystkie funkcje, które każdy użytkownik chciałby zobaczyć w aplikacji do zarządzania finansami w domu i pracy. MoneyManager Ex pozwala śledzić wydatki, ustalać budżet i generować raporty. Aplikacja dodatkowo oferuje śledzenie udziałów, obligacji, analizowanie zysków i strat z każdej inwestycji oraz pracę z wieloma kontami walutowymi.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 043 dla wersji 32-bit, DVD-KOD: 044 dla wersji 34-bit, albo z KŚ+.

ZAKŁADAMY BAZĘ

1 W oknie programu klikamy na **Utwórz nową bazę**. Wskazujemy miejsce zapisu pliku z bazą danych. Klikamy na **Zapisz**.

2 Uruchamia się kreator, który przeprowadza nas przez proces zakładania bazy. Po kliknięciu na **Finish** włączy się nowy kreator – konta. Zrobimy w nim listę banków, w których mamy rachunki lub lokaty, oraz określimy rodzaj konta – najczęściej będzie to konto **Czekowe (osobiste)**. Ustawiamy też **Początkowy bilans konta**.

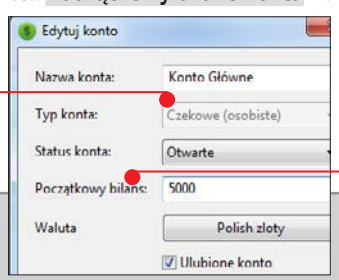

DODAJEMY BENEFICJENTA

1 Klikamy na przycisk **Organizuj beneficjentów**.

2 Klikamy na **Inne narzędzia** i **Dodaj**. Podajemy nazwę nowego beneficjenta i klikamy na **OK**.

REGULARNA TRANSAKCJA

Jeżeli co miesiąc otrzymujemy na konto stałe wynagrodzenie lub ponosimy określone wydatki, możemy utworzyć cykliczną transakcję, która będzie dodawana automatycznie.

1 Otwieramy menu **Narzędzia** i **Recurring Transactions** i klikamy na **Nowy**.

2 W nowym oknie uzupełniamy informacje o transakcji – termin, systematyczność powtórzeń, kwotę, kategorię i konto, którego dotyczy transakcja. Klikamy na **OK**.

WYŚWIETLAMY RAPORT

MoneyManager Ex zawiera zestaw zdefiniowanych raportów, które ułatwiają analizę danych. Aby w głównym oknie zobaczyć raport, w panelu z lewej strony okna klikamy na **Raporty** i wybieramy na przykład **Na co wydaję pieniądze**. Oto raport.

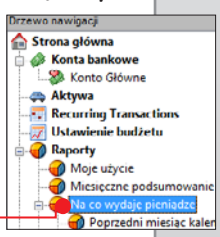

POBIERA HISTORIĘ TRANSAKCJI

ePortfel 3.7.6

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.eportfel.com**
DVD-KOD: **019**
System: **Win XP, Vista, 8, 10, Linux**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **38 MB**
Cena: **darmowy**

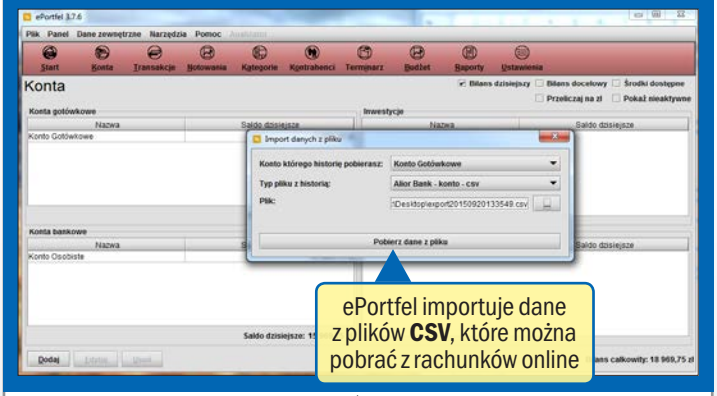

EPortfel pozwala pobierać i przechowywać pełną historię transakcji z kont internetowych na dysku oraz analizować je. Dzięki aplikacji automatycznie pobierzemy historię transakcji na rachunkach bankowych w większości banków i nie będziemy musieli wprowadzać danych ręcznie.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 019, albo z KŚ+. Uwaga! Aby korzystać z programu, trzeba uzyskać darmową licencję, którą otrzymamy, rejestrując się na stronie producenta: **www.eportfel.com**.

TWORZYMY NOWE KONTO

1 Klikamy na **Konta** i na **Dodaj**.

2 Wprowadzamy nazwę dla naszego konta, na przykład **Konto Osobiste**, określamy typ konta jako **Bankowe** i podajemy numer rachunku. Możemy określić saldo początkowe. Klikamy na przycisk **OK**.

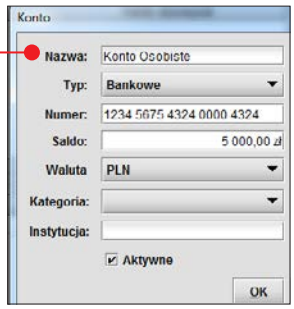

POBIERAMY HISTORIĘ KONTA Z PLIKU CSV

ePortfel umożliwia pobranie historii konta z pliku CSV, który możemy importować z rachunku online.

1 Jeżeli mamy na dysku plik CSV pobrany z naszego konta bankowego, możemy załadować historię transakcji w programie ePortfel. Otwieramy menu **Dane zewnętrzne** i **Pobranie historii kont z pliku**.

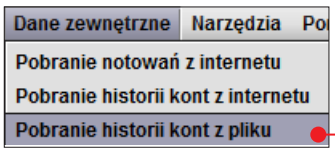

2 Wskazujemy konto, dla którego pobieramy historię transakcji, lokalizację oraz typ pliku CSV. Klikamy na przycisk **Pobierz dane z pliku**.

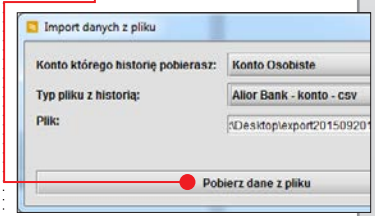

3 Dane zostaną automatycznie pobrane i powiązane z wybranym kontem.

4 Historię transakcji obejrzymy, otwierając menu **Transakcje**.

NIE WYMAGA INSTALACJI

Finanse Domowe 1.0.0

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.opiumsoft.pl**
DVD-KOD: **023**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

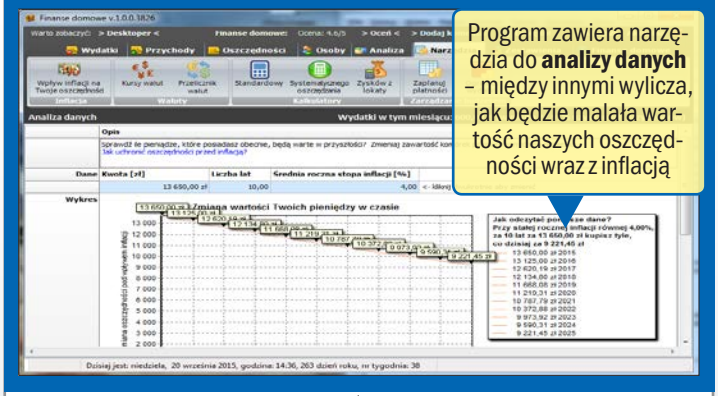

Program monitoruje wydatki, przychody i oszczędności, pomagając w ten sposób zarządzać domowym budżetem. Finanse Domowe dają możliwość planowania wydatków i zarządzania lokatami. Podobnie jak w większości narzędzi tego typu otrzymujemy dostęp do różnych zestawień i wykresów dla dokonanych płatności. Na uwagę zasługują dodatkowe narzędzia, wśród których znajdziemy między innymi przelicznik walut, funkcję prezentującą aktualne kursy walut oraz różne kalkulatory finansowe.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 023, albo z KŚ+.

PIERWSZE URUCHOMIENIE PROGRAMU

Podczas pierwszego uruchomienia programu trzeba wskazać folder zapisu dla danych wprowadzanych do programu. Po włączeniu programu, klikając na , wskazujemy folder, w którym będą przechowywane dane. Klikamy na **OK**. Uruchamia się kreator ustawień startowych, który znacznie ułatwi nam pracę z programem. Postępujemy według jego wskazań.

DODAJEMY WYDATKI

1 Klikamy na przycisk **Wydatki** i na **Dodaj**.

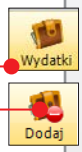

2 Wprowadzamy kwotę wydatku, z rozwijanej listy **Na co** wybieramy cel rozchodu i określamy konto, z którego automatycznie zostanie odliczona wprowadzona kwota. Na koniec klikamy na **OK**.

STOSUNEK WYDATKÓW DO PRZYCHODÓW

Program zawiera wiele narzędzi ułatwiających analizę danych, jednym z nich jest raport wyświetlający stosunek wydatków do przychodów. Aby go zobaczyć, otwieramy menu **Analiza** i klikamy na **Wydatki vs. Przychody**. Zobaczymy listę miesięcy wraz z informacją o wydatkach i przychodach.

OBLICZAMY ZYSK Z LOKATY

Otwieramy menu **Narzędzia**. Klikamy na **Zysków z lokaty**. Wprowadzamy informacje o lokacie: kwotę, oprocentowanie w skali roku i czas. Program automatycznie obliczy kwotę do wypłaty.

Przemysław Kreft
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO SŁUCHANIA RADIA

Programy z tego superpakietu zamieniają komputer w radio, i to lepsze niż tradycyjne. Dzięki nim możemy nie tylko odtwarzać tysiące stacji radiowych z całego świata.

Pozwalają one także na nagrywanie – według harmonogramu, jednorazowe albo ulubionych utworów. Są takie, które potrafią także odtwarzać telewizję internetową. Niektóre mają specjalny tryb nocny – by nie razić w oczy nocnych marków. Możemy zmieniać ich wygląd, instalując nowe skórki, a są też takie, które można tak zaprogramować, by wyłączały się o określonej porze.

Więcej ciekawych funkcji programów do słuchania radia poznamy na kolejnych stronach.

To bardzo ciekawe i urozmaicone aplikacje. Warto je wypróbować, zanim zdecydujemy się, która z nich zostanie naszym ulubieńcem.

ZDANIEM AUTORA

Słuchanie bez granic

Programy do obsługi stacji radiowych nadawanych przez internet są niezwykle przydatne – dzięki nim zyskujemy dostęp do tysięcy rozgłośni z całego świata. RadioSure to program, który mogę polecić każdemu. Wyposażono go w najbardziej przydatne narzędzia. Z kolei RarmaRadio czy streamWriter przydadzą się szczególnie użytkownikom chcącym nagrywać ulubione audycje. Warto wypróbować przynajmniej dwa czy trzy z prezentowanych programów – na pewno znajdziemy wśród nich aplikację najlepiej dopasowaną do naszych potrzeb.

RadioSure 2.2

Szybki i solidny program z dostępem do kilkunastu tysięcy stacji radiowych. Godny polecenia dla większości użytkowników.

- \+ Baza ponad 17 tysięcy stacji
- \+ Obsługa strumieni w najpopularniejszych formatach
- \+ Wygodne nagrywanie audycji
- – Brak harmonogramu nagrywania

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

RarmaRadio 2.70

Rozbudowane narzędzie pozwalające na nagrywanie i odtwarzanie kilku strumieni internetowych jednocześnie.

- \+ Możliwość jednoczesnego zapisu kilku audycji
- \+ Odtwarzanie internetowych stacji TV
- \+ Funkcjonalny interfejs
- – Ograniczona liczba aktywnych strumieni w darmowej wersji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

streamWriter 5.3

Wyróżnia się możliwością automatycznego pobierania wybranych utworów, gdy pojawią się na antenie dowolnej stacji.

- \+ Jednoczesne nagrywanie dowolnej liczby strumieni
- \+ Harmonogram nagrywania
- \+ Automatyczne pobieranie wskazanych utworów
- – Mało intuicyjny interfejs
- – Nieprecyzyjne dzielenie nagrań

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

TapinRadio

Szybka i lekka aplikacja z rozbudowaną bazą stacji radiowych. Idealnie spełnia wszystkie podstawowe zadania.

- \+ Prosta obsługa
- \+ Przejrzysty katalog stacji
- \+ Opcja instalacji portable
- – Niektóre funkcje dostępne jedynie w płatnej wersji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Screamer Radio Beta

Prosty do bólu. Screamer Radio przyda się szczególnie osobom ze starszym sprzętem.

- \+ Niewielkie zapotrzebowanie na zasoby komputera
- – Odsłuchiwanie stacji w niektórych formatach wymaga zainstalowania kodeków
- – Spora liczba nieaktywnych stacji w bazie programu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Pocket Radio Player

Niezwykle lekka aplikacja – idealna dla słabszych komputerów.

TuneIn Radio

aplikacja webowa działająca w oknie przeglądarkionad 100 tysięcy stacji.

Ultimate Player Radio 0.3

Szybka aplikacja o atrakcyjnym wyglądzie. Pozwala też nadawać przez internet.

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

Fot.: Bluebay/123rf.com

UNIWERSALNY PROGRAM DO SŁUCHANIA RADIA

RadioSure 2.2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.radiosure.com**

DVD-KOD: 055
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy**

RadioSure to darmowy i prosty w obsłudze program do słuchania stacji radiowych nadawanych przez internet. Program oferuje użytkownikom bazę ponad 17 tysięcy stacji z całego świata, wśród nich są najpopularniejsze polskie rozgłośnie (RMF FM, Radio Zet itd.). Dużym atutem jest możliwość nagrywania całych audycji lub pojedynczych utworów. RadioSure ma minimalistyczny, czytelny interfejs i niewielkie zapotrzebowanie na zasoby komputera. Użytkownicy dzielą się w internecie skórkami do programu, dzięki czemu w łatwy sposób odmienimy wygląd odtwarzacza.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 055, albo z KŚ+.

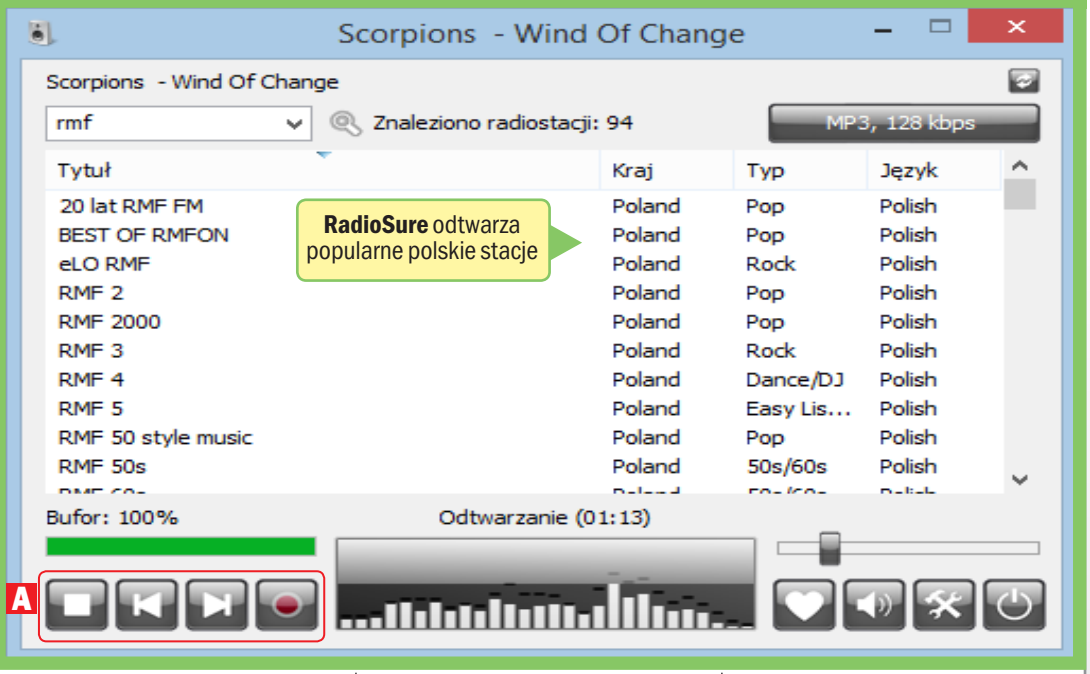

INTERFEJS PO POLSKU

RadioSure uruchamia się w angielskiej wersji językowej. Aby ustawić język polski, klikamy prawym przyciskiem myszy na wolne miejsce w oknie aplikacji i wskazujemy pole **Language**, a następnie **Polish**.

SŁUCHAMY ULUBIONYCH STACJI

1 Uruchamiamy RadioSure i wpisujemy w okienko wyszukiwania nazwę stacji radiowej. Program

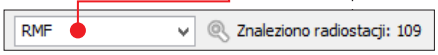

od razu rozpocznie wyszukiwanie dostępnych rozgłośni.

2 W oknie z wynikami wyszukiwania klikamy dwukrotnie na wybraną stację.

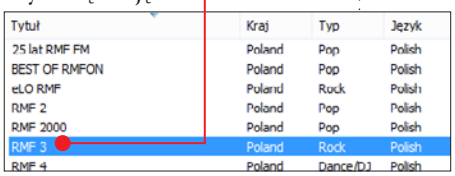

3 W dolnej części okna RadioSure znajdziemy podstawowe informacje na temat odtwarzania i przyciski pozwalające kontrolować słuchanie stacji **A**.

4 Oczywiście, najczęściej słuchanych stacji nie musimy za każdym razem wyszukiwać od nowa. Klikając prawym przyciskiem na nazwę stacji w oknie z wynikami wyszukiwania, możemy wybrać opcję **Dodaj do ulubionych**. Oznaczone w ten sposób stacje będziemy mieli zawsze pod ręką – znajdziemy je po kliknięciu na ikonę.

NAGRYWAMY AUDYCJĘ

1 Na początku warto dostosować ustawienia programu. Klikamy na

2 W nowym oknie przechodzimy do części **Nagrywanie**. Wskazujemy folder, w którym mają znaleźć się nagrania.

3 Możemy również wybrać preferowaną przez nas jakość dźwięku i ustalić, czy program ma automatycznie dzielić nagrania na osobne

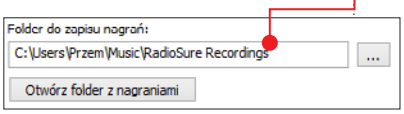

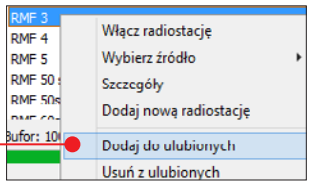

utwory (RadioSure dzieli utwory zgodnie z informacjami dostarczanymi przez daną stację). Podział nie zawsze jest precyzyjny – lepiej usunąć zaznaczenie przy tej opcji. Zatwierdzamy zmiany, klikając na przycisk **Zastosuj**.

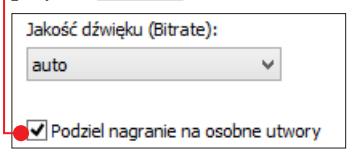

4 Nagrywanie rozpoczynamy i kończymy przyciskiem.

ZMIENIAMY SKÓRKĘ

Minimalistyczny interfes RadioSure nie wszystkim przypadnie do gustu. Możemy go łatwo zmienić za pomocą skórek.

1 Na stronie **www.radiosure.com/category/skins** wybieramy skórkę i pobieramy ją, klikając na **Download**.

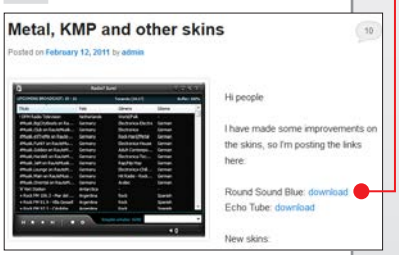

2 Pliki są spakowane w archiwum, które musimy wypakować do podfolderu **Skins** w miejscu, gdzie są zapisane pliki programu RadioSure.

3 Uruchamiamy aplikację i przechodzimy do ustawień. Klikamy na przycisk **Skórki**. Na liście dostępnych skórek znajdziemy nową nakładkę. Klikamy na nią i na przycisk **Zastosuj**. Wygląd programu zostaje zmieniony.

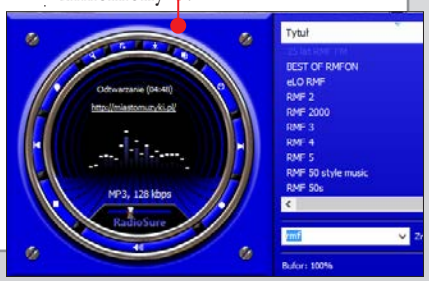

ODTWARZA TV, NAGRYWA WIELE STRUMIENI NARAZ

RarmaRadio 2.70

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.raimersoft.com/rarmaradio.aspx**

DVD-KOD: 056
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **11 MB**
Cena: **darmowy**

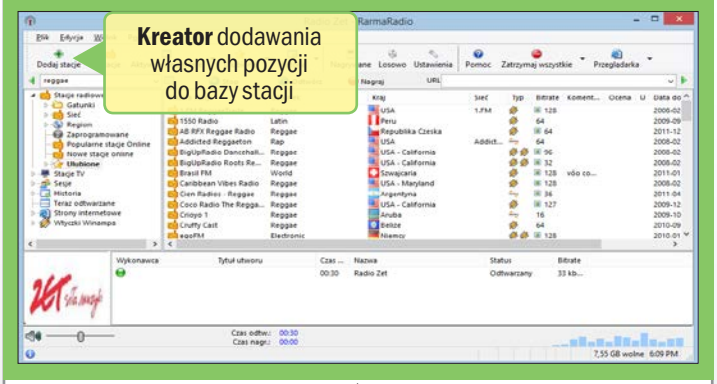

Rozbudowane narzędzie do odtwarzania i nagrywania stacji radiowych strumieniowanych w internecie. Program daje dostęp do tysięcy rozgłośni, które możemy wyszukiwać według różnych kryteriów (kraj, gatunek itp.). RarmaRadio wyróżnia się możliwością jednoczesnego odtwarzania i nagrywania wielu strumieni. Zawiera stale rozbudowywaną bazę internetowych stacji telewizyjnych. Można dostosowywać ustawienia za pomocą wbudowanego equalizera. **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 056, albo z KŚ+**

ZARZĄDZAMY WIELOMA STRUMIENIAMI

1 Po wyszukaniu ulubionej stacji klikamy na nią dwukrotnie, by rozpocząć odtwarzanie. Czynność tę możemy wykonać dla czterech rozgłośni. Klikamy na **Aktywne strumienie**.

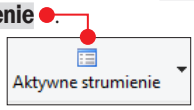

2 Wyświetlona zostaje lista aktualnie odtwarzanych strumieni. Wystarczy kliknięcie na jedną ze stacji, by natychmiast się na nią przełączyć (bez opóźnienia związanego z koniecznością ponownego połączenia).

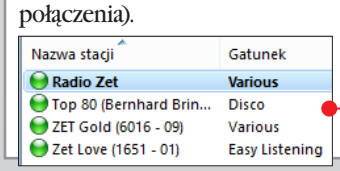

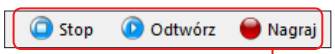

3 Korzystając z przycisków, możemy zarządzać odtwarzanymi strumieniami. Kliknięcie na **Stop** spowoduje usunięcie zaznaczonej stacji z listy aktywnych strumieni. Możemy też rozpocząć nagrywanie wybranej rozgłośni, klikając na **Nagraj**.

ODTWARZAMY TV

1 Klikamy na **Stacje TV**. Wyświetlona zostaje lista dostępnych kanałów. Klikamy na wybrany link i na **TV Station**.

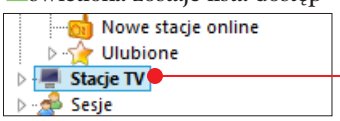

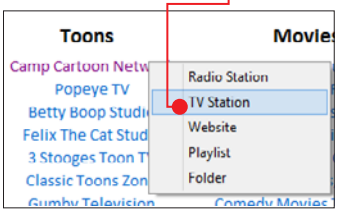

2 Automatycznie rozpoczyna się odtwarzanie wybranego strumienia w naszym domyślnym odtwarzaczu.

AUTOMATYCZNIE POBIERA WSKAZANE UTWORY

streamWriter 5.3

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.streamwriter.org/en**

DVD-KOD: 065
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

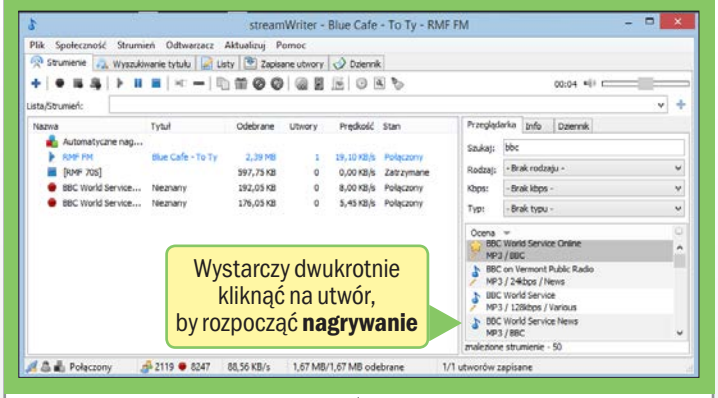

Program do nagrywania muzyki nadawanej przez internetowe stacje radiowe. Umożliwia jednoczesne nagrywanie i odtwarzanie wielu strumieni. Pozwala na dodawanie poszukiwanych utworów do listy życzeń – gdy dana piosenka będzie odtwarzana w jednej ze stacji, streamWriter automatycznie ją pobierze na nasz komputer. Nagrania są dzielone na części i odpowiednio nazywane. **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 065, albo z KŚ+.**

AUTOMATYCZNE NAGRYWANIE

1 W części **Przeglądarka** wyszukujemy stacje. Podwójne kliknięcie na wybraną nazwę rozpoczyna nagrywanie.

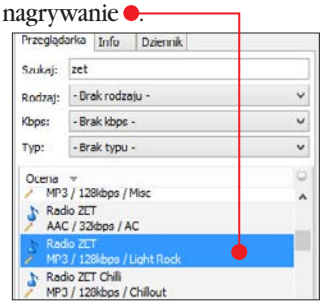

2 Wszystkie aktualnie nagrywane stacje widzimy w oknie. Klikając na nie prawym przyciskiem, możemy zatrzymać nagrywanie.

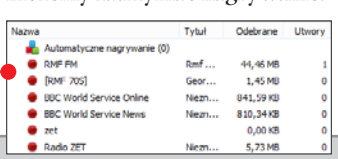

3 Jeśli chcemy ustawić automatyczne nagrywanie wybranej audycji według harmonogramu, klikamy prawym przyciskiem na nazwę stacji i wybieramy **Ustawienia nagrań z harmonogramu...**.

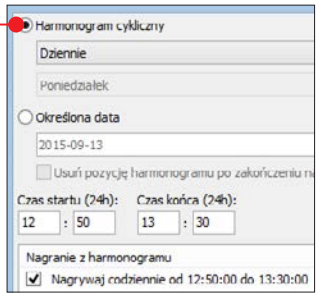

4 W nowym oknie ustalamy, czy ma być to nagranie jednorazowe, czy cykliczne. Ustalamy godzinę rozpoczęcia i zakończenia nagrania i klikamy na **Dodaj** i na **OK**.

NAGRYWANIE NA ZAMÓWIENIE

Klikamy na zakładkę **Wyszukiwanie tytułu**. Wyświetla się lista utworów ostatnio granych w stacjach z całego świata. Korzystając z pola wyszukiwania, możemy wybrać piosenkę. Klikamy prawym przyciskiem na interesującą nas wersję utworu i wybieramy pole **Dodaj tytuł do automatycznej listy życzeń**. Gdy tylko wybrana piosenka będzie odtwarzana w jednej z obsługiwanych przez streamWriter stacji, zostanie nagrana.

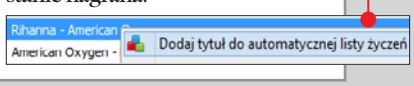

LEKKI I SPRAWNY PROGRAM

TapinRadio

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.raimersoft.com/tapinradio.aspx**

DVD-KOD: 066
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **2 MB**
Cena: **darmowy**

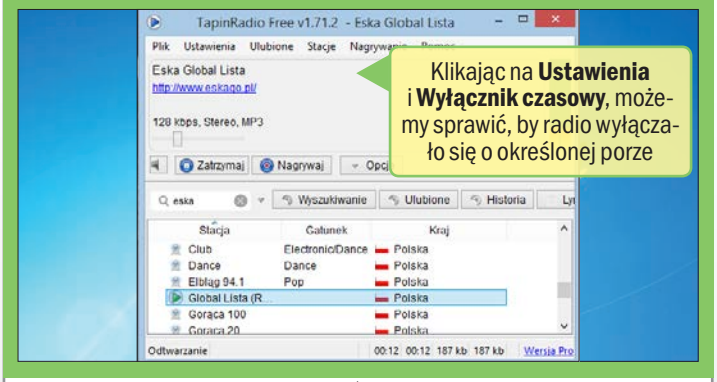

To niewielka, darmowa aplikacja do słuchania i nagrywania stacji radiowych przez internet. Program oferuje dostęp do kilkunastu tysięcy stacji z całego świata. Wbudowana przeglądarka z podziałem na kategorie umożliwia szybkie dotarcie do interesujących nas audycji. TapinRadio oferuje podstawowe narzędzia do odtwarzania stacji, w tym equalizer. Możemy sami dodawać adresy strumieni internetowych do odtworzenia.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 000, albo z KŚ+.

KATALOG STACJI

1 Jeśli chcemy wyszukać konkretną stację, w głównym oknie programu wystarczy wpisać nazwę w okno wyszukiwania. Możemy również przeszukać katalog wszystkich dostępnych rozgłośni. W tym celu klikamy na **Stacje** i wybieramy pole **Przeglądarka...**.

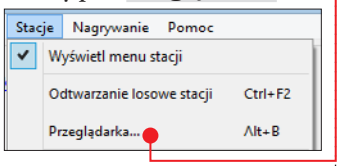

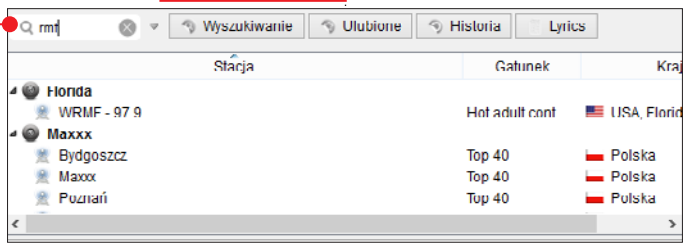

2 W nowym oknie rozwijamy kolejne pola, by odnaleźć interesujące nas stacje.

TRYB CIEMNY

To funkcja, która przyda się osobom, które lubią słuchać radia wieczorami i w nocy.

1 Klikamy na menu **Ustawienia**, przechodzimy do części **Zaawansowane** i wybieramy opcję **Tryb ciemny**. Klikamy na **Tak**.

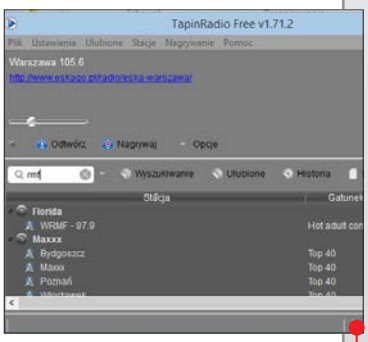

2 Program zostaje uruchomiony ponownie, w ciemnej wersji kolorystycznej.

DOBRY DO STARSZEGO SPRZĘTU

Screamer Radio Beta

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.screamer-radio.com**

DVD-KOD: 061
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **2 MB**
Cena: **darmowy**

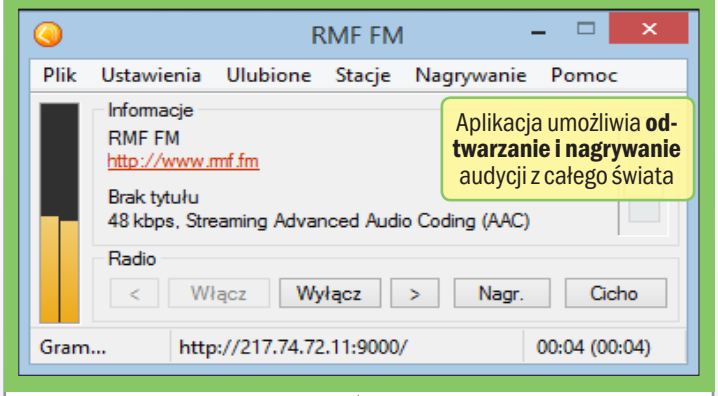

Screamer Radio to prosty program do obsługi internetowych stacji radiowych. Aplikacja umożliwia zarówno odtwarzanie, jak i nagrywanie audycji z całego świata. Stacje możemy przeszukiwać według różnych kategorii, takich jak państwo czy gatunek muzyki. Dodatkowo, za pomocą Screamer Radio sami możemy odtworzyć wybrany strumień internetowy.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 061, albo z KŚ+.

SZUKAMY STACJI

Screamer Radio umożliwia przeglądanie stacji radiowych za pomocą list z podziałem na kategorie. Zobaczmy, jak z nich korzystać.

1 Uruchamiamy program Screamer Radio. Wybieramy menu **Stacje**. Wyświetlone zostają kategorie, które pozwalają na wyszukiwanie rozgłośni według gatunku, kraju, języka czy sieci.

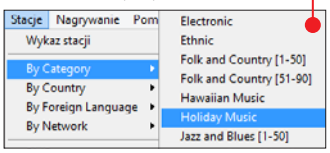

2 Jeśli takie przeglądanie nie jest dla nas zbyt wygodne, możemy skorzystać ze strony internetowej aplikacji. Wystarczy, że z menu **Stacje** wybierzemy pole **Wykaz stacji**.

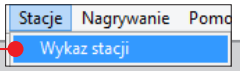

3 Otwarta zostanie strona z rozbudowaną wyszukiwarką dostępnych stacji.

ZARZĄDZAMY NAGRYWANIEM

Zobaczmy, jak zarządzać nagrywaniem utworów w Screamer Radio.

1 Klikamy na menu **Ustawienia** i wybieramy pole **Preferencje**.

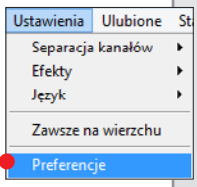

2 Przechodzimy na zakładkę **Recording** i wskazujemy lokalizację dla nagrywanych plików. Klikamy na **OK**.

3 Aby rozpocząć nagrywanie, wystarczy podczas odtwarzania danej stacji kliknąć na przycisk **Nagr.**.

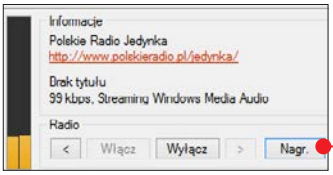

Krzysztof Dziedzic
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO MONITOROWANIA ŁĄCZA

Internet mobilny to przeważnie jedyna opcja dla osób mieszkających daleko od zurbanizowanych terenów. Użytkownicy usług świadczonych przez „kabel", przez sieci kablowe na łączach DSL czy też przez operatorów sieci ADSL nie muszą martwić się limitem danych. Przy tym typie łącza limit nie istnieje. Natomiast użytkownicy mobilnego dostępu zawsze obarczeni są pewnymi limitami. Nawet tak zwane nielimitowane usługi mają ukryty limit, który jest zaszyty w umowie. Obecnie coraz częściej można korzystać ze standardu LTE, który jest znacznie szybszy od HSPA+. Jeśli więc w tym samym czasie możemy pobrać więcej, nieświadomie możemy bardzo szybko wykorzystać nasz limit. Ciekawym wyjściem są oferowane przez operatorów „darmowe godziny", czyli okresy, kiedy transfer nie jest odejmowany od naszego limitu. Jednak użytkownik nie jest w stanie monitorować transferu bezpośrednio przez dostępny dla niego modem, który liczy cały ruch sieciowy bez przerwy i w przybliżony sposób. Warto więc zainstalować dodatkowy program, który będzie liczył cały ruch sieciowy na naszym urządzeniu, dzięki czemu nie przekroczymy limitu miesięcznego.

ZDANIEM AUTORA

Pełna kontrola

Licznik danych to nie tylko ciekawy gadżeciarski program, który wykorzystają użytkownicy mobilnego internetu. Sprawdzi się znakomicie na pececie ze stałym kablowym dostępem. Dzięki niemu będziemy mogli analizować cały ruch sieciowy, nawet ten w sieci domowej. Będziemy mogli w łatwy sposób zorientować się, czy nasz komputer nie jest zainfekowany i nie wysyła niepotrzebnych pakietów. Możemy też dowiedzieć się, ile danych trzeba wykorzystać do wczytania trzyminutowego filmu HD z YouTube.

Networx 5.4.1

Bardzo złożony program po polsku. Wiele zaawansowanych funkcji czyni z niego najbardziej uniwersalną aplikację do monitorowania transferu.

- Łatwa obsługa
- Śledzenie konkretnych aplikacji
- Możliwość tworzenia raportów
- Tryb śledzenia ruchu na ruterze (wymagane SNMP wspierane przez ruter)
- Niedokładne śledzenie aplikacji należących do systemu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

GlassWire 1.1.21 Beta

Genialny pod względem interfejsu graficznego program, który potrafi zaskoczyć bardzo ciekawymi funkcjami.

- Funkcja Firewall
- Bardzo przejrzysty interfejs
- Łatwość obsługi
- Brak wielu funkcji w wersji darmowej
- Brak harmonogramu śledzenia transferu danych

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

FreeMeter

Jest to najmniejszy program do monitorowania transferu danych, waży około 0,1 MB. Do poprawnego działania wymaga jednak modułu .NET Framework 2.0. Ma wiele ciekawych funkcji. Jego obsługa nie należy jednak do najprostszych.

DU Meter 7.09

Zaawansowany program pozwalający monitorować ruch sieciowy generowany przez aplikacje. Generuje raporty w wielu formatach.

- Największa liczba formatów raportów
- Liczenie danych konkretnych aplikacji i ruchu w sieci jednocześnie
- Tryb stopera
- Wersja trial
- Nie można ustawić godzin wolnych od liczenia transferu

LICENCJA: **trial** CENA: **70 zł**

BitMeter II 3.6

Zajmuje bardzo mało miejsca. Podczas działania nie obciąża procesora. Nie ma wielu zaawansowanych funkcji, ale przekonuje do siebie prostotą

- Niezasobożerny
- Funkcja stopera
- Nieciekawy wygląd
- Brak śledzenia danych konkretnych aplikacji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

BWMeter 6.10

Działa bezproblemowo na prawie wszystkich wersjach Windows. Ma funkcje dostępne tylko w płatnych wersjach tego typu programów.

- Funkcja Firewall
- Harmonogram z możliwością wyłączenia śledzenia w konkretnych godzinach
- Zdalna kontrola nad statystykami przez sieć
- Dość skomplikowany w obsłudze

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Fot.: Sergey Nivens/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO MONITOROWANIA TRANSFERU

Networx 5.4.1

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.softperfect.com**
DVD-KOD: **046**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **5 MB**
Cena: **darmowy**

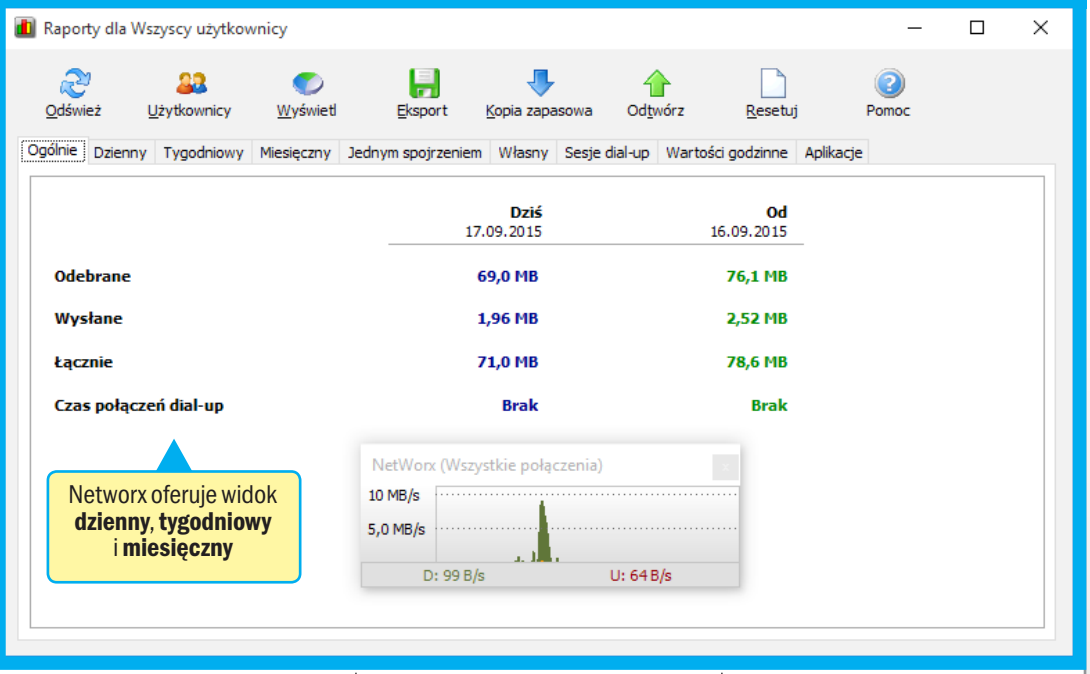

Networx oferuje widok **dzienny**, **tygodniowy** i **miesięczny**

Jest to jeden z bardziej rozwiniętych programów przeznaczonych do liczenia transferu danych. Producent zapewnia wsparcie dla języka polskiego, co znacznie ułatwia posługiwanie się tym narzędziem. Networx w prosty, przejrzysty sposób prezentuje generowane wykresy. Możemy je oglądać w widoku dziennym, tygodniowym lub miesięcznym. Ciekawa jest opcja wyłączania ruchu sieciowego LAN, dzięki czemu jesteśmy w stanie śledzić ruch generowany przez konkretne aplikacje. Przydatne również może okazać się ustalanie harmonogramu liczenia danych przez program. Jeśli nasz usługodawca udostępnia darmowy transfer w godzinach 00.00 – 07.00, warto wykluczyć te godziny z liczenia danych, dzięki czemu uzyskamy bardziej realne pomiary. Program daje możliwość eksportu danych zbieranych przez aplikacje do popularnych formatów, takich jak HTML, CSV czy TXT.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 046, albo z KŚ+.

NA POCZĄTEK – KONFIGURACJA

Pierwsze uruchomienie aplikacji wymaga wstępnej konfiguracji. Najpierw wskazujemy język obsługi programu – **Polish**. Potem musimy wybrać, jaki interfejs ma być śledzony przez program. Jeśli limitowane mamy tylko połączenia bezprzewodowe, wybieramy adapter bezprzewodowy. W ostatnim oknie klikamy na **Zakończ**.

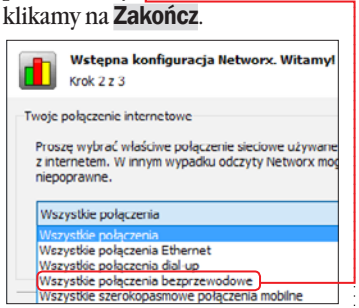

KOPIA ZAPASOWA

1 U góry okna programu klikamy na **Kopia zapasowa**. Następnie podajemy nazwę pliku z kopią i klikamy na **Zapisz**.

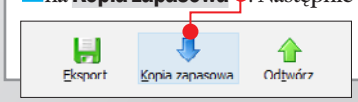

2 W celu przywrócenia kopii wystarczy na ekranie głównym kliknąć na **Odtwórz**, a potem wybrać odpowiedni plik kopii i zatwierdzić, klikając na **Otwórz**.

KONTROLOWANIE APLIKACJI

Czasem warto przeanalizować ruch generowany przez aplikacje choćby po to, by zobaczyć, czy któraś z nich nie wysyła danych bez naszej wiedzy. Domyślnie ta opcja nie jest dostępna, musimy najpierw włączyć pomijanie ruchu sieciowego LAN.

1 W zasobniku systemowym klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę programu Networx i wybieramy **Ustawienia**.

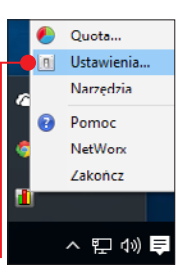

2 W oknie ustawień, na zakładce **Główne**, zaznaczamy **Pomijaj lokalny ruch w sieci LAN**. Zatwierdzamy, klikając na **Zastosuj**. Teraz będziemy mogli śledzić konkretne aplikacje – podgląd zobaczymy w głównym oknie raportów programu na zakładce **Aplikacje**.

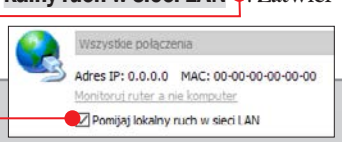

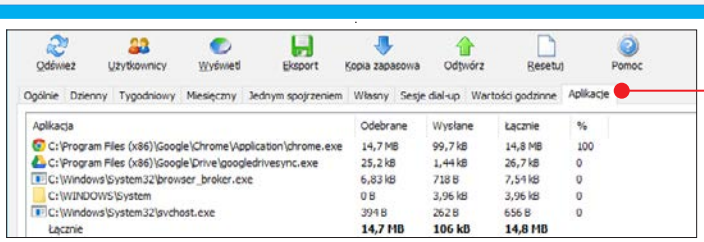

HARMONOGRAM I SYNCHRONIZACJA

To przydatna funkcja, zwłaszcza gdy mamy darmowe godziny lub godziny szczytu w pakiecie. Powtarzamy punkt **1** poprzedniej porady, by otworzyć okno ustawień. Tym razem klikamy w nim na zakładkę **Zaawansowane**. Na niej możemy zdefiniować harmonogram w trybie 24-godzinnym. Warto zwrócić uwagę na możliwość synchronizacji z innymi komputerami w sieci lokalnej z zainstalowanym NetWorxem. Wszystkie ustawienia zatwierdzamy, klikając na przycisk **Zastosuj**.

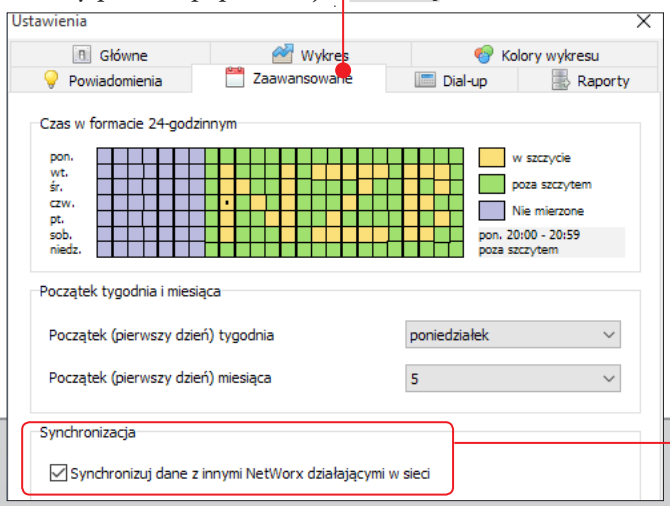

ŚWIETNY INTERFEJS, CIEKAWE FUNKCJE

GlassWire 1.1.21 Beta

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.glasswire.com**

DVD-KOD: **030**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak niektórych funkcji**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **20 MB**
Cena: **darmowy**

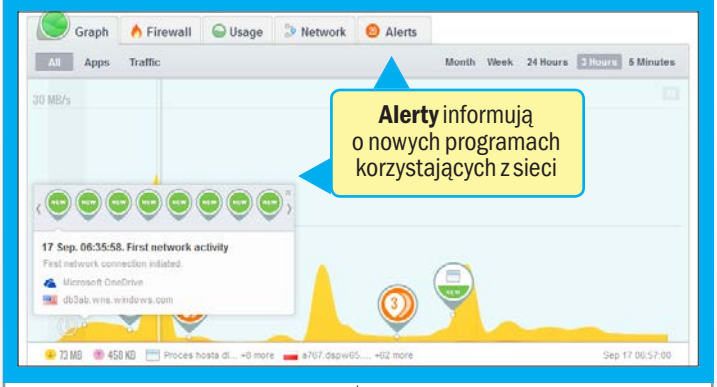

Najlepiej dopracowany program pod względem interfejsu graficznego. Obsługa jest bardzo intuicyjna, a nawet zaawansowane funkcje są łatwo dostępne i pokazane w przystępny sposób. Ceny wersji płatnych są dość zaporowe jak za program do mierzenia transferu danych, ponieważ za edycję Home trzeba zapłacić prawie 200 złotych, a za Elite z licencją na 10 komputerów około 700 złotych – wersje te mają kilka przydatnych dodatkowych funkcji. Wersja dostępna w Niezbędniku w zupełności wystarczy jednak do prostej analizy ruchu sieciowego i blokowania dostępu do sieci różnym aplikacjom (patrz niżej funkcja **Firewall**). Ciekawą funkcją są Alerty – informują o każdym nowym programie korzystającym z sieci, dzięki czemu łatwo wychwycimy niechciane aplikacje.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 030, albo z KŚ+.

FIREWALL

W oknie programu klikamy na zakładkę **Firewall**. Aby zablokować dostęp do internetu konkretnej aplikacji, wystarczy kliknąć po lewej stronie na ikonę płomienia. Z szarej zmieni się ona na kolorową, co oznacza uruchomioną blokadę. Jak widać, włączona została blokada programu Microsoft Edge, warto zauważyć, że w przypadku tego programu należy też zablokować Content Process, aby całkowicie odciąć dostęp tej aplikacji do sieci.

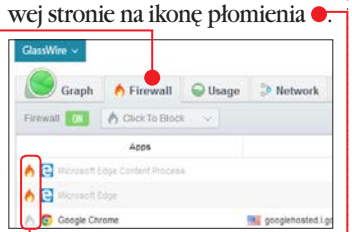

ANALIZA RUCHU – APLIKACJE

1 W oknie programu klikamy na zakładkę **Usage**. Daje ona dostęp do szczegółowych danych o zużyciu transferu przez konkretne aplikacje, dostępne są też adresy hostów świadczących usługi.

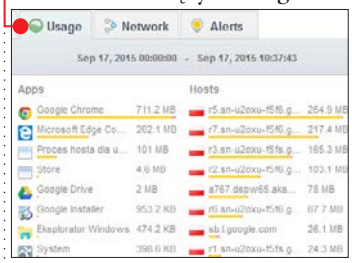

2 Po kliknięciu na interesujący nas program uzyskamy szczegółowe informacje, takie jak adres IP i ilość wymienionych danych.

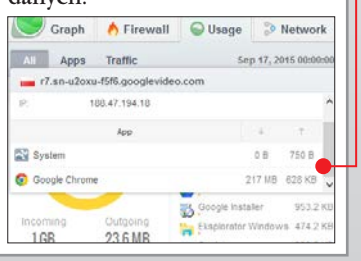

NAJWIĘCEJ FORMATÓW RAPORTÓW

DU Meter 7.09

Licencja: **TRIAL**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.hageltech.com**

DVD-KOD: **018**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **wersja 30-dniowa**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **70 zł**

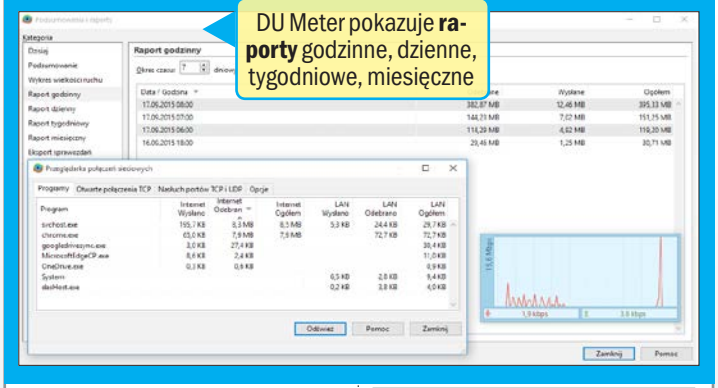

Program działa w języku polskim i byłby w zasadzie idealny, gdyby nie to, że wersja trial wygasa po 30 dniach. Spełnia swoje zadanie doskonale. W bardzo poprawny sposób pokazuje dane zużycia transferu, nie pomija przy tym żadnej aplikacji i kataloguje ich łączne zużycie danych. Mamy możliwość eksportowania danych do wielu popularnych formatów, takich jak Word, Excel, PDF i inne. Możemy wybrać śledzenie konkretnych interfejsów, a nawet tryb stopera, który pozwala bardzo dokładnie określić zużycie danych w wyznaczonej przez nas jednostce czasu. Brakuje tylko możliwości ustalenia godzin, w których transfer ma nie być liczony.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 018, albo z KŚ+.

PEŁNY PODGLĄD TRANSFERU DLA APLIKACJI

DU Meter działa jako półprzezroczysty widżet i pokazuje podstawowe informacje. Te bardziej szczegółowe ukryte są w zaawansowanych opcjach.

1 W trybie gadżetu klikamy na niego prawym przyciskiem myszy. Rozwija się menu dialogowe. Klikamy na opcję **Zobacz połączenia sieciowe...**.

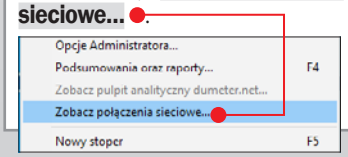

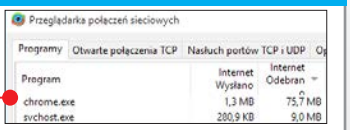

2 W otwartej przeglądarce połączeń sieciowych na zakładce **Programy** zobaczymy wszystkie aplikacje, które wykorzystały transfer, oraz całkowite podsumowanie jego zużycia.

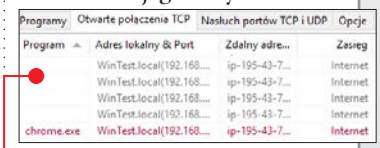

3 Na zakładce **Otwarte połączenia TCP** znajdziemy bardzo dużo informacji, dzięki którym bez problemu wychwycimy niepowołany ruch z naszego komputera. Dodatkowo mamy wgląd w zdalne IP, z którymi się łączymy.

DOSTĘP Z PASKA ZADAŃ

Z czasem może zacząć przeszkadzać nam pozostający ciągle na wierzchu gadżet DU Meter – wtedy warto włączyć opcję wyświetlania na pasku zadań. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na pasek zadań. Z rozwiniętego menu wybieramy opcję **Paski zadań**, a potem **Du Meter**. Na pasku zadań pojawia sie nowy gadżet. Gdy na niego klikniemy, zobaczymy raport DU Meter.

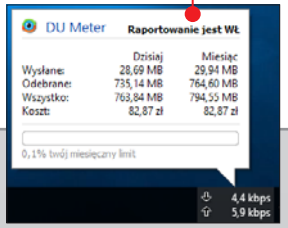

LEKKI, SPRAWNY, ŁATWY W OBSŁUDZE

BitMeter II 3.6

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.codebox.org.uk**
DVD-KOD: **010**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

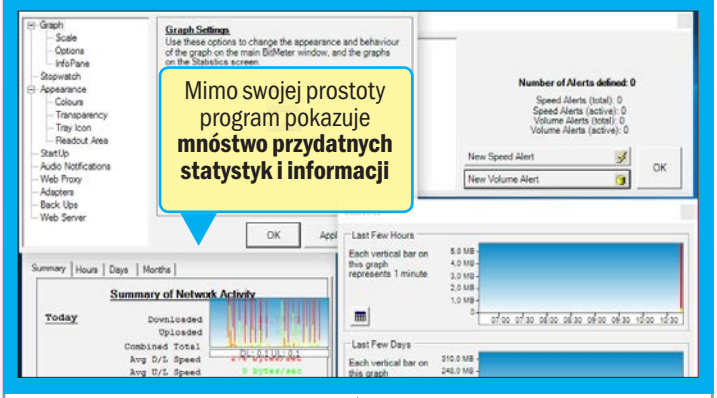

Jeden z najmniejszych programów do monitorowania transferu danych. Do działania wymaga zainstalowania modułu .NET Framework 2.0, dostępnego bezpłatnie na stronach Microsoftu. To bardzo stara wersja modułu, obecnie używa się wersji 4.x. Komponenty, które mają za zadanie zliczać ruch sieciowy, nie zawsze mogą działać prawidłowo. Pomijając te drobne problemy, program jest łatwy w obsłudze i przy działaniu zużywa bardzo mało mocy obliczeniowej procesora. A to jest ważne w przypadku starszych maszyn.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 010, albo z KŚ+.

LIMIT TRANSFERU

Nasze umowy z operatorami mobilnego internetu często mają zapis o limicie danych, warto więc wpisać go do programu, żeby powiadomił nas, gdy zbliżymy się do jego końca.

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na widżet programu na ekranie i z rozwijanej listy wybieramy **ISP Restrictions**.

2 Pojawia się okno, w którym możemy podać informacje dotyczące naszego limitu, przykładowo dane zostały wypełnione dla limitu 20 GB, ostrzeżenie wyskoczy przy zużyciu 85 procent limitu, a okres rozliczeniowy zaczyna się piątego dnia każdego miesiąca. Wszystkie zmiany zatwierdzamy przyciskiem **OK**.

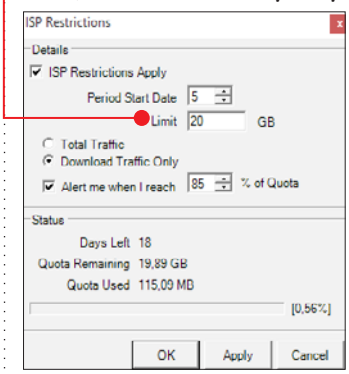

WYBÓR INTERFEJSU SIECIOWEGO

Jeśli interesują nas tylko dane pakietowe używane przy transmisji bezprzewodowej, wyłączmy pozostałe interfejsy sieciowe ze śledzenia. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na widżet programu, a potem na **Settings...**. W nowo otwartym oknie ustawień klikamy z lewej strony na **Adapters**. Na liście zobaczymy wszystkie interfejsy sieciowe. Usuwamy zaznaczenia przy tych, które odpowiadają za połączenia kablowe, i zostawiamy tylko te bezprzewodowe.

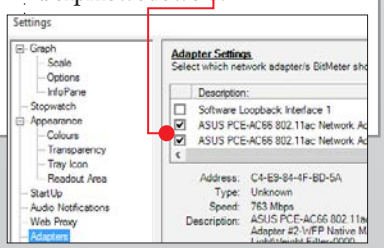

PRZYDATNE FUNKCJE Z PŁATNYCH PROGRAMÓW

BWMeter 6.10

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.desksoft.com**
DVD-KOD: **011**
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

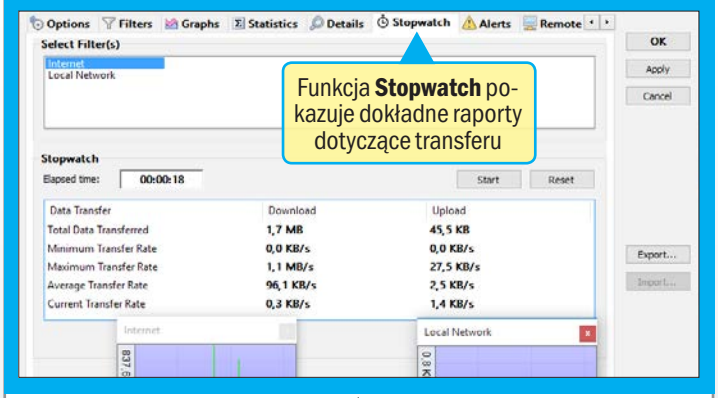

Ten program też zajmuje mało miejsca, a to, co go wyróżnia, to wiele zaawansowanych funkcji. Pozwala generować raporty w wielu formatach do późniejszej analizy. Jest możliwość sterowania firewallem i blokowania dostępu do internetu różnym usługom. Unikalnym rozwiązaniem jest zastosowanie limitu prędkości dla pobierania i wysyłania, nad którym kontrolę ma użytkownik. Ciekawą opcją jest dostępna bezpłatnie funkcja blokady dostępu przy pierwszym użyciu danego programu. Jeśli więc przypadkiem zainstalujemy złośliwy program, który nie powinien korzystać z internetu, BWMeter pokaże monit o próbie dostępu do sieci – możemy wtedy sami podjąć decyzję.

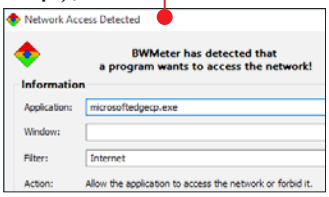

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 011, albo z KŚ+.

LIMIT PRĘDKOŚCI

Limit może w pewnym stopniu pomóc zredukować zużycie danych.

1 Uruchamiamy program BWMeter i klikamy prawym przyciskiem myszy na dowolne z jego dwóch okien. W rozwiniętym menu dialogowym klikamy na **Options**.

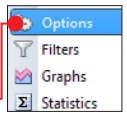

2 W nowym oknie klikamy na zakładkę **Filters**. Na dole okna

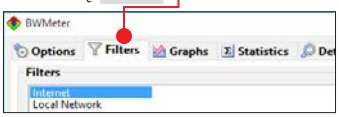

w sekcji **Speed Limit** zaznaczamy pola i ustalamy limity, jakie mają

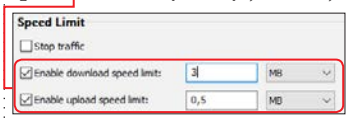

obowiązywać. Wszystkie ustawienia zatwierdzamy, klikając na **OK** w górnym prawym rogu.

KONFIGURACJA FIREWALL

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na dowolne z dwóch okien BWMeter i wybieramy **Options**. Klikamy na **Filters**.

2 W sekcji **Filter Definition** klikamy na zakładkę **Firewall**. Aby zablokować dostęp do internetu aplikacji lub usłudze, zaznaczamy ją na liście po prawej stronie i klikamy na **Forbid**. Od tej pory nie będzie ona mogła uzyskać dostępu do sieci.

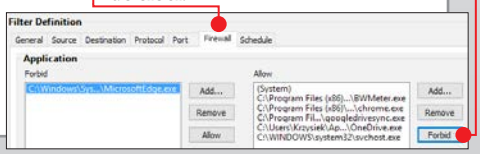

Krzysztof Dziedzic
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO TWORZENIA GIER

Gry komputerowe to wyjątkowa dziedzina. Każdy ma swój ulubiony rodzaj gier, pamięta wiele fascynujących tytułów, które pochłonęły mnóstwo godzin. Jednak w pewnym momencie zaczyna się wydawać, że wszystko już widzieliśmy, rozgrywka staje się powtarzalna i monotonna. Świat gier już nas nie zaskakuje niczym nowym. Wtedy warto rozważyć stworzenie własnej gry. Oczywiście mówimy tu o projektach dość podstawowych, jednak mogą one dać nam wiele rozrywki i, co ciekawe, możemy udostępnić je publicznie, aby inni mogli korzystać z naszych rozwiązań.

Proces tworzenia dużych gier jest bardzo złożony i wymaga znajomości programowania. Są jednak aplikacje, dzięki którym nawet 8-letnie dzieci mogą eksperymentować z kodowaniem, tworzyć własny wirtualny świat i rozwijać kreatywność. Młodzież i dorośli również znajdą programy, które wprowadzą ich w świat tworzenia gier, a może nawet pozwolą zapoczątkować karierę dewelopera. Z przedstawionych aplikacji najbardziej skomplikowana jest Unity. Swobodne korzystanie z tego programu wymaga wielu godzin nauki. Trzeba znać przynajmniej podstawy programowania. Jeśli dopiero zaczynamy przygodę z tworzeniem gier, warto wybrać tryb 2D, który jest znacznie prostszy od 3D. Nie sposób w krótkich z konieczności poradnikach pokazać wszystkich możliwości programów do tworzenia gier. Dlatego gdy zorientujemy się, który program chcemy wypróbować, warto sprawdzić bazę tutoriali na stronach producentów.

Unity 5.2

Potężne narzędzie, które może wydać się skomplikowane początkującym użytkownikom. Z jego pomocą możemy tworzyć profesjonalne gry.

- \+ Gotowy do użycia silnik Unity
- \+ Tworzenie świata 3D, import plików .fbx
- \+ Obsługa skryptów
- \+ Możliwość tworzenia gier 2D i 3D
- − Zajmuje dużo miejsca
- − Wymagany lepszy sprzęt do komfortowej pracy

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Game Maker: Studio

Jeżeli chcemy bardzo szybko wdrożyć się w tworzenie ciekawych gier 2D – to program dla nas. Jest elastyczny i nie wymaga dużej wiedzy.

- \+ Własny język programowania Game Maker
- \+ Sklep z zasobami dodatkowymi
- \+ Wsparcie dla aplikacji sieciowych i HTML
- − Trudne tworzenie gier 3D
- − Spore ograniczenia względem płatnych wersji programu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

ZDANIEM AUTORA

Obiektowe tworzenie

Gry stworzone za pomocą tych podstawowych programów mają swoje ograniczenia. Nie zawsze możemy w nich zrobić wszystko, co sobie zamarzymy. Powodem jest stosowanie bardzo ogólnego programowania obiektowego, gdzie kod źródłowy jest generowany praktycznie bez wiedzy użytkownika. Oczywiście jest to spore udogodnienie dla początkujących. Profesjonalne aplikacje wymagają znacznie większej wiedzy. Szukającym czegoś więcej polecam CryENGINE (Crysis 3 i Sniper: Ghost Warrior 2) lub Unreal Development Kit.

GDevelop 4

Bardzo dobry program, który pozwoli stworzyć każdego rodzaju grę w świecie 2D. Dla bardziej zaawansowanych użytkowników.

- \+ Łatwe kreowanie świata 2D
- \+ Kompilacja projektu do HTML5, iOS oraz Androida (wymagane Intel XDK)
- \+ Bardzo obszerne poradniki
- − Brak możliwości tworzenia gier 3D

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Kodu Game Lab 1.4.84

Narzędzie do tworzenia gier działające na pececie i konsoli Xbox. Można je obsłużyć, używając tylko myszy lub pada.

- \+ Możliwość tworzenia gier 3D
- \+ Dostępna baza poradników
- \+ Ciekawie przedstawiony proces programowania
- − Mało zaawansowane narzędzie

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Scratch 2

Przeznaczony dla najmłodszych, program z własnym graficznym językiem programowania. Pozwala na tworzenie gier 2D.

- \+ Łatwa obsługa
- \+ Spora baza poradników
- \+ Biblioteka obrazów i dźwięków dostępna po instalacji
- − Tylko gry 2D
- − Ograniczenia w tworzeniu rodzaju gier

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Fot.: Iqoncept/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO TWORZENIA GIER

Unity 5.2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **unity3d.com**

DVD-KOD: **071**
System: **Win XP, Vista, 8, 10, OSX**
Ograniczenia: **wymagane założenie konta**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **14 GB**
Cena: **darmowy**

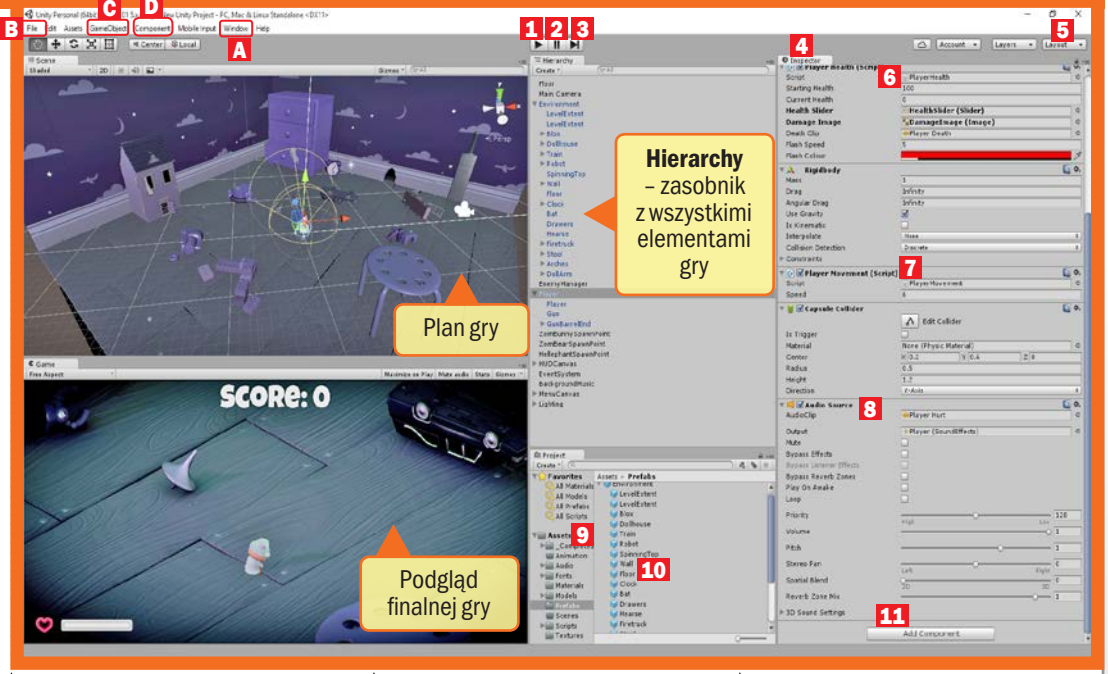

Jeden z najbardziej popularnych programów do tworzenia gier 2D i 3D. Możliwości tworzenia są praktycznie niczym nieograniczone. Mamy do dyspozycji Unity Engine, dzięki któremu zapewnimy nowoczesną fizykę naszym dziełom. Nie zabrakło również wsparcia dla bibliotek DirectX czy OpenGL. Możemy tworzyć własne skrypty w C# lub JavaScript. Unity ma system odpowiedzialny za manipulacje cząstek, zwany Particle Systems. Dużym plusem jest możliwość importowania modeli 3D z różnych programów graficznych, takich jak: 3ds Max, Maya, Cinema 4D, Cheetah3D czy Blender. Program obsługuje też pliki warstwowe w formacie PSD i dodatkowe czcionki typu TrueType. Od niedawna daje możliwość zaawansowanej generacji oświetlenia i cieni. W internecie dostępne są bardzo szczegółowe materiały instruktażowe. Program wymaga jednak założenia konta i pobrania z internetu znacznych zasobów. Łącznie zajmie na dysku około 14 GB (z wszystkimi komponentami). Jest przeznaczony dla bardziej zaawansowanych użytkowników. Do komfortowej pracy przyda się duży monitor i mocniejsze podzespoły komputera.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 071, albo z KŚ+.

INSTALACJA I ZAKŁADANIE KONTA

Proces instalacji jest dość skomplikowany.

1 Uruchamiamy instalator Unity. W oknie instalatora standardowo klikamy na **Next**, aż dotrzemy do okna wyboru komponentów. Zaznaczamy elementy i klikamy na **Next**.

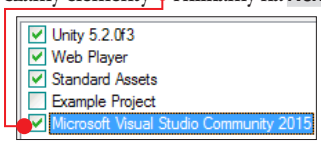

2 Rozpoczyna się pobieranie i instalacja poszczególnych elementów, w tym Visual Studio. **Uwaga!** Podczas instalacji zostaną pobrane ponad 4 GB danych. Na słabszych komputerach może to potrwać naprawdę długo. Po zakończeniu otworzy się okno programu Unity, wymagające od nas zalogowania się na specjalne konto.

3 Jeśli nie mamy konta Unity, klikamy na **Create One**. Zostajemy przeniesieni do formularza

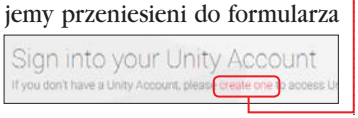

rejestracyjnego w nowym oknie przeglądarki. Wypełniamy go, klikamy na **Create account**, odbieramy e-mail aktywujący nowe konto i klikamy w nim na **Confirm email**.

4 Logujemy się w programie, klikając na **Sign In**. Zostajemy przeniesieni do wyboru licencji. Klikamy na **Personal Edition** i na **Next**. Teraz musimy wyrazić zgodę na licencję, klikając na **I agree** (zgodnie z licencją, jeśli zarobimy przy użyciu Unity 100 000 dolarów, będziemy musieli wykupić licencję Pro). Klikamy na **Ok**. Teraz wystarczy kliknąć na **Start Using Unity**, aby rozpocząć przygodę z tworzeniem gier.

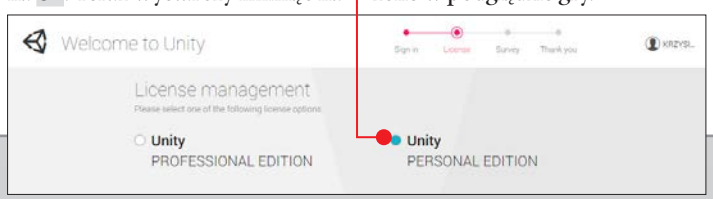

OMÓWIENIE INTERFEJSU PROGRAMU

Unity to bardzo złożony program. Oto krótki opis, który pomoże odnaleźć się w gąszczu okien i opcji.

A – **Window** – na tej zakładce znajdziemy wszystkie okna programu, możemy je w każdej chwili otworzyć, korzystając z tego menu.

B – **File** – tu są opcje zapisywania scen, projektów i kompilacji gry.

C – **GameObject** – korzystając z tej zakładki, możemy tworzyć nowe elementy w świecie gry i zarządzać kamerą.

D – **Component** – to menu, które pozwoli nam rozszerzać możliwości naszych obiektów w grze przez dodawanie dźwięku czy skryptów.

1 – **Play** – przycisk do uruchamiania gry w trybie podglądu, w którym możemy obserwować cały świat gry w górnym oknie, grając w dolnym.

2 – **Pause** – przycisk zatrzymania akcji gry. Dzięki niemu na bieżąco możemy poprawiać błędy zauważone w podglądzie gry.

3 – **End** – przesunięcie podglądu do następnej sceny (jeśli istnieje).

4 – **Inspector** – w tym polu wyświetlane są szczegółowe informacje o wybranym elemencie z okna **Hierarchy**. Główne miejsce pracy w programie.

5 – **Layout** – wybór widoku interfejsu (aby uzyskać podział taki jak na zrzucie ekranu, wybieramy opcję **2 by 3**).

6 i **7** – dodane do gry komponenty jako skrypty C#, w zależności od liczby zakodowanych opcji mamy więcej lub mniej opcji do dynamicznego przestawiania.

8 – dodany komponent audio, odpowiada za efekty dźwiękowe danego obiektu. Możemy dodawać wiele takich efektów, których obsługą zajmują się skrypty.

9 – **Project** – w tym oknie znajdują się wszystkie zasoby wczytane do projektu; późniejsze korzystanie z tekstur czy obiektów opiera się na bazie dostępnej w tym miejscu.

10 – aby dodać element do świata naszej gry, wystarczy przeciągnąć dany komponent z bazy danych do okna **Hierarchy**; możemy dodać dany obiekt wiele razy.

11 – **Add Component** – przycisk do dodawania kolejnych modułów do obiektu.

UNIWERSALNY PROGRAM DO TWORZENIA GIER

Unity

TWORZYMY NOWY PROJEKT

1 Uruchamiamy program Unity i klikamy na przycisk **New**.

2 Następnie podajemy nazwę całego projektu, ustalamy jego lokalizacje, wybieramy między wersją 3D lub 2D i klikamy na **Create Project**.

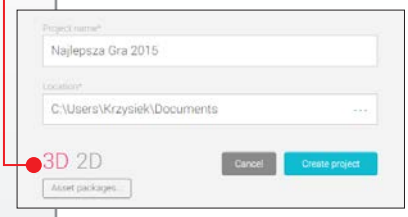

3 Teraz możemy zacząć tworzenie gry od podstaw, na przykład podłoże dodamy, klikając na **GameObject**, **3D Object** i **Terrain**.

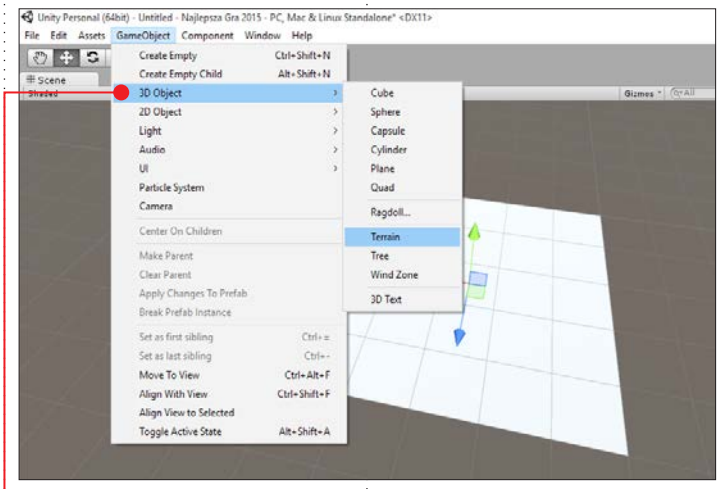

ASSET STORE

Tworzenia gry od podstaw może być bardzo żmudne, Unity ma jednak asa w rękawie w postaci sklepu z zasobami przygotowanymi specjalnie do tworzenia gier. Są darmowe i płatne, jednak dla początkujących w zupełności wystarczą te pierwsze.

1 W dowolnym nowo otwartym projekcie, klikamy na zakładkę **Window** u góry okna. Z rozwiniętej listy wybieramy, klikając, pozycję **Asset Store**.

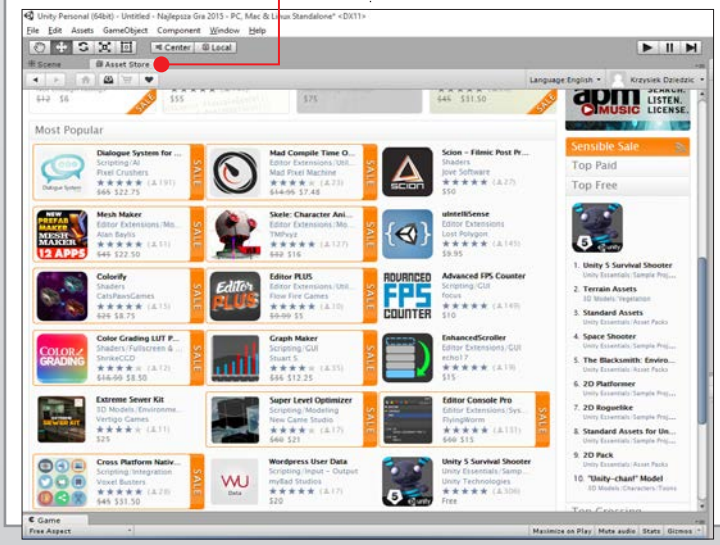

2 Otworzy się nowe okno zawierające sklep z zasobami do zaimportowania. Zacznijmy od pobrania darmowych aktywów. Przewijamy stronę niżej, do kategorii **Top Free**. Klikamy na nią.

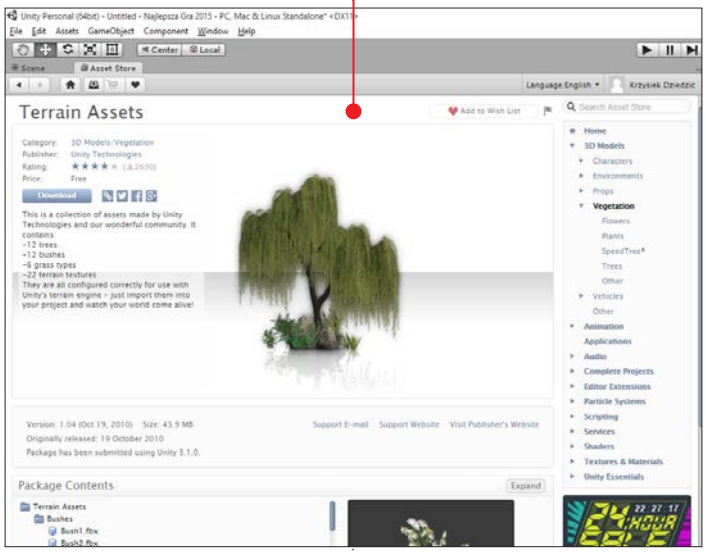

3 Dla przykładu pobierzemy zasób **Terrain Assets**. W tym celu klikamy na niego, co przenosi nas do szczegółowego tego pakietu. Klikamy na **Download**. Ten pakiet zawiera grafiki roślinności 3D, wykonane bardzo starannie.

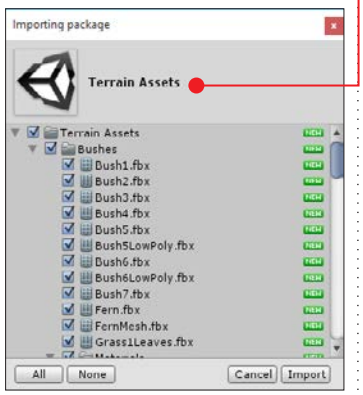

4 Po pobraniu pokaże się okno importu aktywu do projektu. Klikamy na **Import**. Teraz będziemy mogli dodawać pobrane elementy do naszych projektów i je wykorzystywać.

TERRAFORMOWANIE ŚWIATA GRY

Mamy już podłoże naszego świata gry, zajmijmy się jego edycją. Wykorzystamy pobrane zasoby z paczki Terrain Assets.

1 Jeśli zaimportowaliśmy pakiet roślinności do otwartego projektu to przy nim pozostańmy. Jeżeli rozpoczynamy nowy projekt i chcemy wykorzystać te zasoby, musimy przy rozpoczynaniu projektu kliknąć opcję **Asset Packages**, wybrać z listy **Terrain Assets** i kliknąć na **Done**. Potem trzeba stworzyć podłoże gry – jak poprzedniej wskazówce, klikając na **GameObject**, **3D Object** i **Terrain**. W efekcie mamy dość duży biały kwadrat.

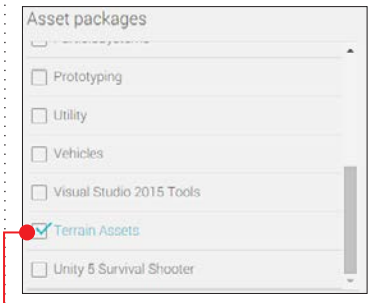

2 By go edytować, wybieramy jedno z narzędzi dostępnych

w oknie **Terrain**. Rozpoczniemy od pomalowania podłoża, więc klikamy na ikonę pędzla. Następnie dodamy teksturę poprzez

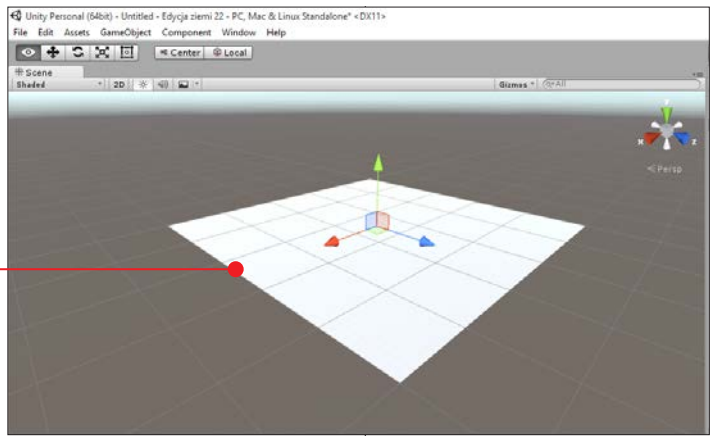

to otwarcie kolejnego okna, w którym wybieramy rodzaj tekstury. My wybieramy **Sand (Beach2)** i zatwierdzamy, klikając na **Add**.

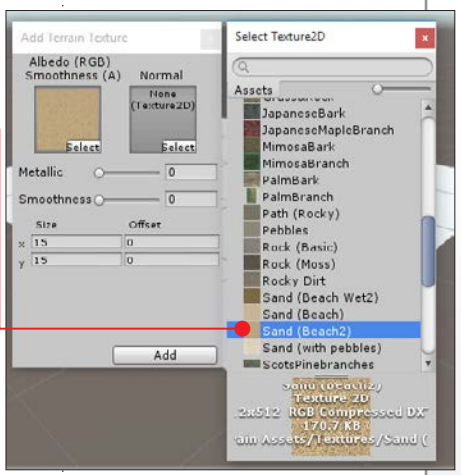

4 Nasz świat zmienił kolor na piaskowy. Możemy teraz np. stworzyć góry, wybierając narzędzie podnoszenia poziomu i klikając na mapę gry, zmieniać jej kształt. Później możemy zacząć dodawać roślinność lub inne obiekty. W tym celu z okna **Project**, w naszym folderze **Assets**, **Terrain Assets** i **Bushes** przeciągamy np. drzewo do okna **Hierarchy**. Nasz świat możemy w każdej chwili modyfikować dalej. Jednak warto zacząć dodawać inne obiekty potrzebne do naszej gry i zacząć programować ich zależności. Ponieważ bez tego stworzymy tylko wizualizację i inne elementy.

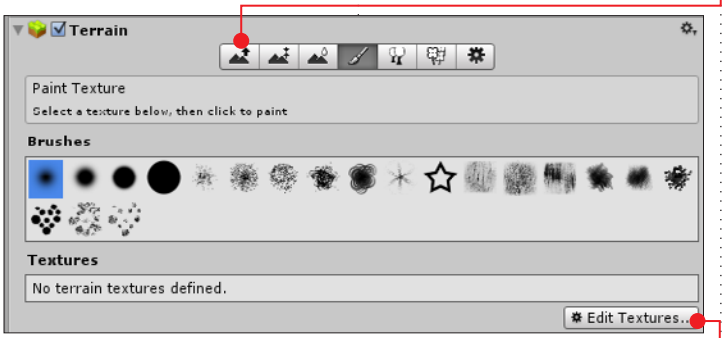

kliknięcie na **Edit Textures...** i na **Add Texture**.

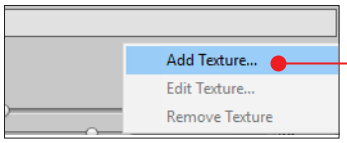

3 Pojawi się nowe okno, w którym klikamy na **Select**. Spowoduje

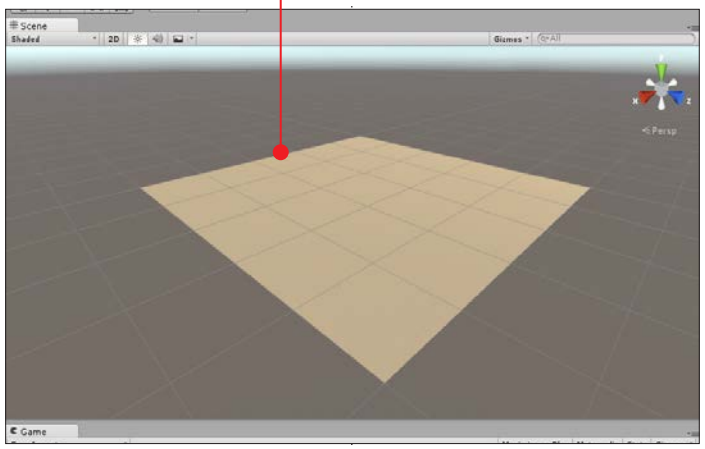

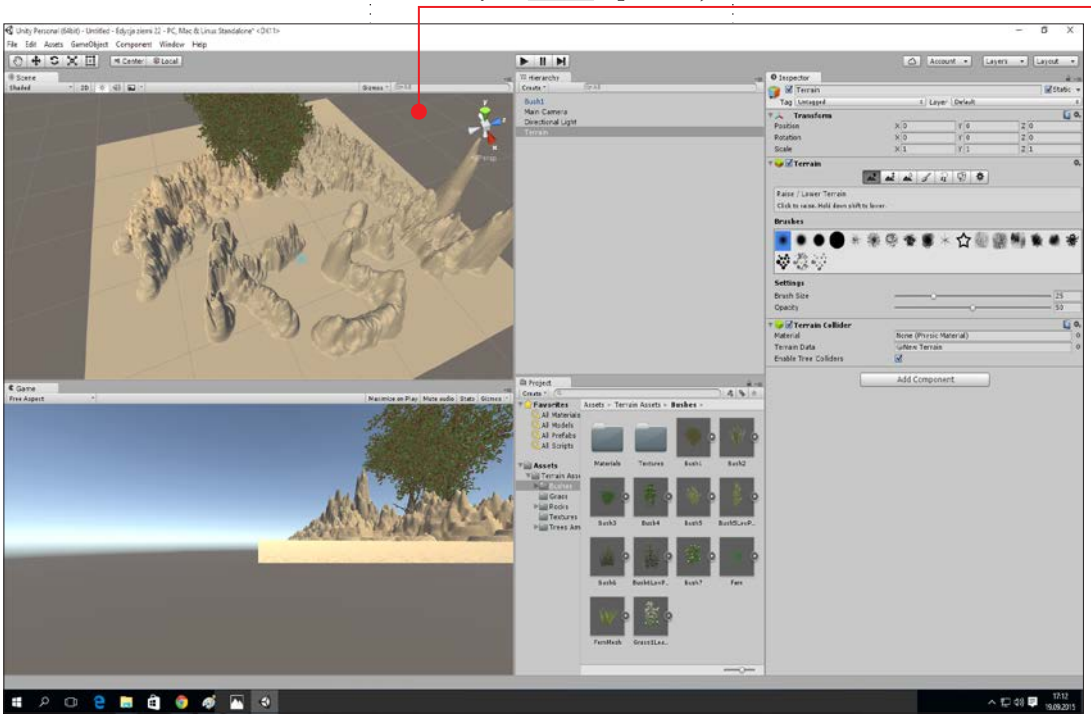

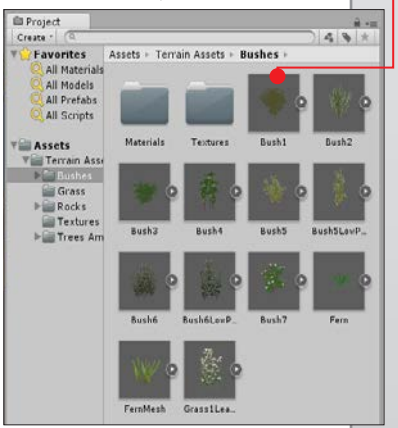

SZYBKIE TWORZENIE GIER

Game Maker: Studio Standard

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.yoyogames.com/studio**

DVD-KOD: 027
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **część funkcji dostępna tylko w płatnych wersjach, wymagane konto**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **116,2 MB**
Cena: **darmowy**

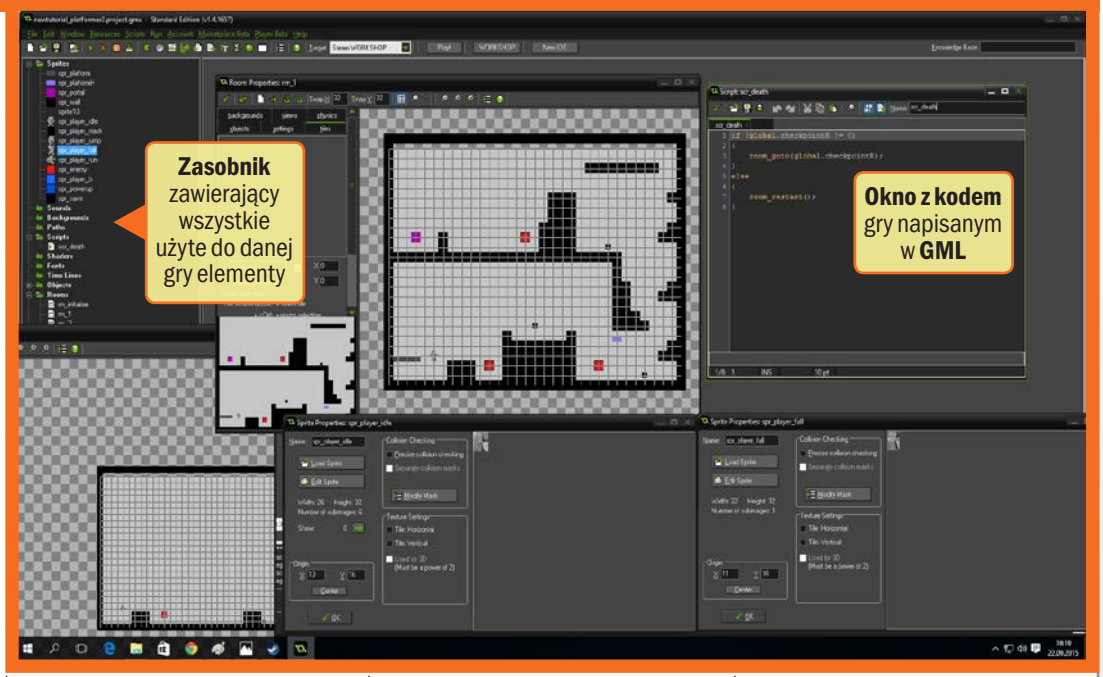

Program stworzony z myślą zarówno o początkujących, jak i doświadczonych deweloperach. Za pomocą Game Makera możliwe jest jednoczesne tworzenie gier dla praktycznie wszystkich platform, jednak aby mieć taką możliwość, musielibyśmy wykupić bardzo drogą licencję (2200 zł), wersja Standard pozwala tworzyć gry tylko na Windows. Dodatkowo zarządzanie teksturami jest ograniczone i nie mamy dostępu do narzędzi grupowego tworzenia. Pomimo tych niedogodności Game Maker oferuje wszystko, co potrzebne do stworzenia ciekawych i mogących zrobić furorę gier 2D. Dzięki wykorzystaniu technologii drag&drop możliwe jest obsługiwanie programu jedynie za pomocą myszy, bez umiejętności programowania. Oczywiście bardziej skomplikowana gra nie obejdzie się bez znajomości kodowania przy wykorzystaniu języka GameMaker Language (GML), który daje nam pełną kontrolę nad fizyką, cząsteczkami, interakcją obiektów itp. Game Maker pozwala na dość łatwe dodanie interakcji z serwisami społecznościowymi i obsługę mikropłatności.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 027, albo z KŚ+.

NOWY PROJEKT

Po włączeniu program pyta, czy wczytać gotowy projekt, czy stworzyć nowy. W trakcie działania progamu można kliknąć na **File** i **New Project** lub wcisnąć Ctrl N.

SKLEP Z ZASOBAMI

Proces tworzenia gry jest bardzo ciekawy, jednak potrzebujemy do niego wielu rodzajów grafik. Jeśli nie chcemy tracić czasu na ich wykonywanie, możemy kupić lub pobrać darmowe elementy ze sklepu.

1 Po uruchomieniu programu i zalogowaniu się klikamy w oknie głównym, u góry, na zakładkę **Marketplace Beta** i na **Marketplace**.

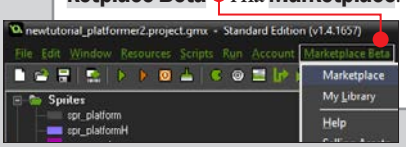

2 Otwiera się okno sklepu, gdzie możemy znaleźć interesujące nas pakiety. Aby pobrać wybrany

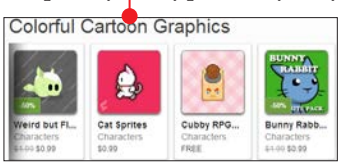

pakiet, klikamy na niego, a potem w jego oknie na **Free** lub **Buy**, jeśli dokonujemy zakupu.

SPRAWDZANIE GRY

Po dodaniu elementów do naszej gry możemy w każdej chwili sprawdzić poprawność jej działania.

1 W otwartym projekcie, który zawiera jakiekolwiek elementy, możemy rozpocząć kompilację gry. Klikamy na górnym pasku nawigacyjnym na zakładkę **Run**, a następnie na **Run normally** lub od razu wciskamy klawisz F5.

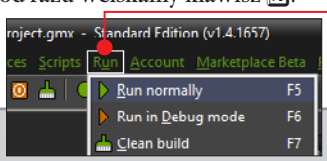

2 Zaczyna się proces kompilacji, który możemy analizować w oknie na dole okna programu. Jeśli wszystko przebiegnie pomyślnie, włączy się program Game Maker: Player, w którym zostanie uruchomiona nasza gra.

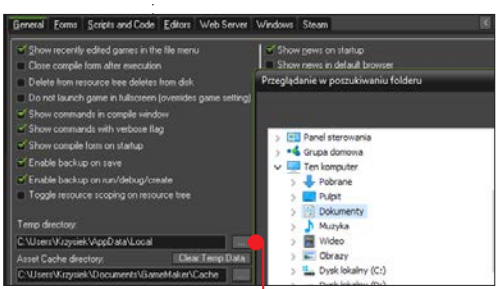

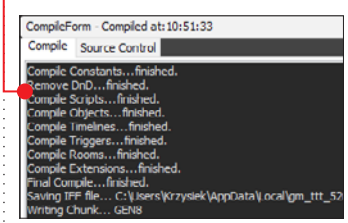

ZMIANA LOKALIZACJI PLIKÓW TYMCZASOWYCH

Z czasem może zabraknąć nam miejsca na jednym z dysków, możemy wtedy wybrać inną lokalizację domyślną dla przechowywania plików tymczasowych i nie tylko.

1 Po uruchomieniu programu wystarczy kliknąć na zakładkę **File**. Z rozwiniętej listy wybieramy opcję **Preferences...**

2 Teraz przy polu **Temp directory** klikamy na przycisk, co spowoduje otwarcie okna, w którym wybieramy nową lokalizację. Wszystkie zmiany zatwierdzamy, klikając na przyciski **Ok**.

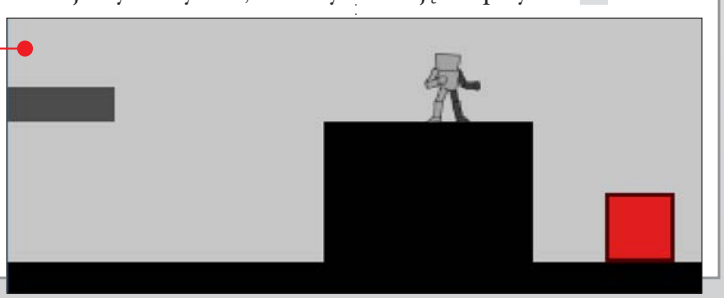

GRY 2D DLA BARDZIEJ ZAAWANSOWANYCH

GDevelop 4

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **compilgames.net/main-pl.html**
DVD-KOD: 028
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **347,7 MB**
Cena: **darmowy**

Kolejny program pozwalający na tworzenie gier. Zajmuje dość mało miejsca i nie wymaga mocnego komputera. Aby się nim posługiwać, trzeba znać podstawy programowania, lecz skypty i zdarzenia opisujemy w specjalnym języku, który jest zaprojektowany tak, aby umożliwić jak najbardziej intuicyjną pracę. Mamy możliwość tworzenia tylko gier 2D, czyli na przykład platformówek i strzelanek scrollowanych. Nie zapominajmy, że kultowa gra Mario to też platformówka, a jeśli się postaramy, w GDevelop stworzymy coś naprawdę dobrego. Dużą zaletą tego programu jest społeczność, która go tworzy, jest bowiem dostępny na zasadach Open-Source, każdy więc może pomóc w jego ulepszaniu. Jest zupełnie darmowy. Możemy pobierać dodatkowe paczki, które wzbogacą naszą bibliotekę i pomogą zacząć zabawę w tworzenie gier.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 028, albo z KŚ+.

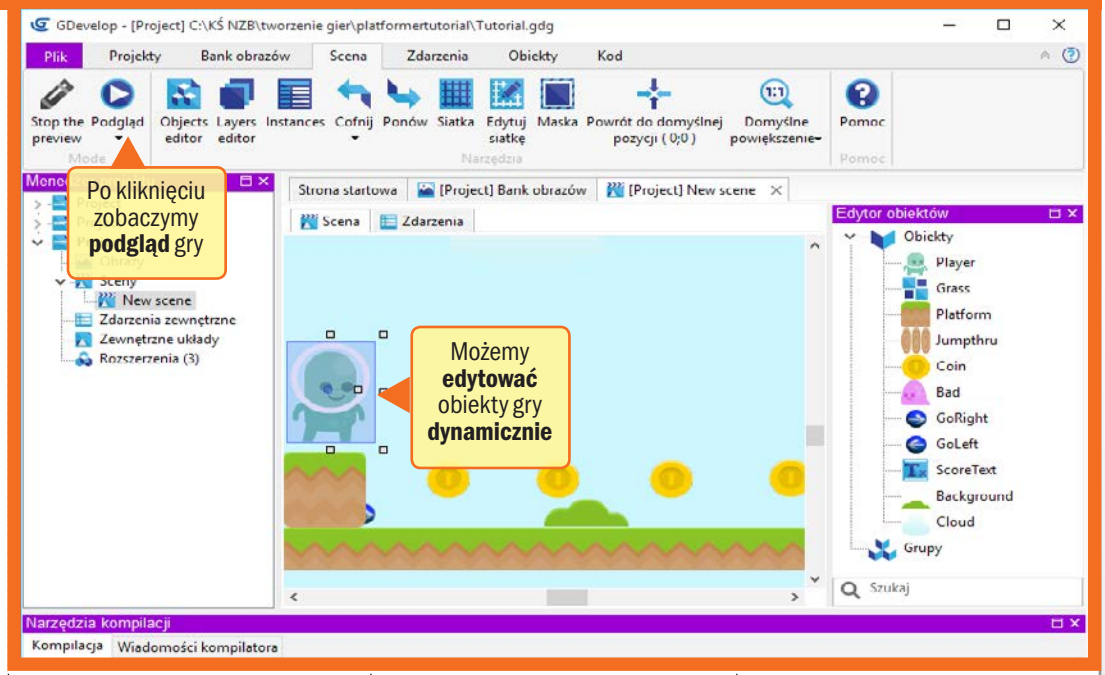

TWORZENIE NOWEGO PROJEKTU

Każda gra najpierw istnieje jako projekt, nauczmy się jego tworzyć.

1 Uruchamiamy program GDevelop. W górnym lewym rogu na zakładce **Projekty** znajduje się przycisk **Nowy**. Klikamy na niego.

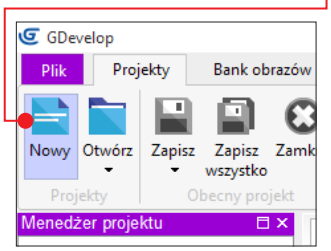

2 Otwiera się okno z wyborem projektu. Możemy rozpocząć zupełnie pusty projekt i stworzyć coś od zera lub otworzyć jeden z gotowych projektów pokazujących możliwości programu. Wybierzmy gotową grę platformową. Wybór potwierdzamy, klikając na **Utwórz nowy projekt**.

3 Otwiera się rozpoczęty projekt gry platformowej. Możemy w nim podejrzeć, jak zostały wykonane poszczególne elementy. Na ekranie środkowym w zakładce **Zdarzenia** podejrzymy kod kryjący się za działaniem tej gry.

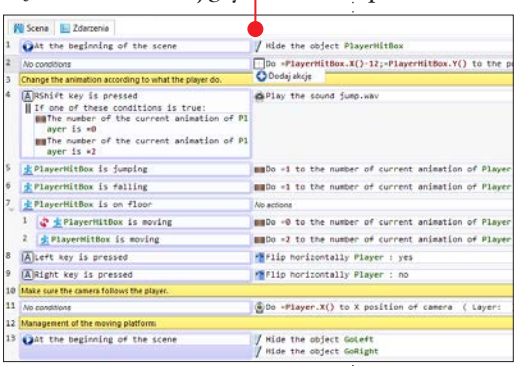

4 Teraz, jeśli chcemy, możemy sami zupełnie od zera stworzyć tak samo wyglądającą grę, korzystając z obszernego poradnika dostępnego na **http://wiki.compilgames.net/doku.php/gdevelop/tutorials/howtomakeeaplatformergame**.

ŁATWIENIA TWORZENIA ANIMACJI

Jak wiemy, animacja tworzona jest przez łączenie kilku obrazów w jeden plik. Przykładem są pliki z rozszerzeniem **.gif**. GDevelop pozwala rozbić takie pliki w celu uzyskania wszystkich obrazów składających się na animacje, aby można je było na przykład poddać obróbce.

1 Klikamy na zakładkę **Projekty**. Następnie po lewej stronie znajdziemy **Konwerter obrazów**. Gdy na niego klikniemy, z otwartego menu dialogowego wystarczy wybrać opcję **Rozbij animowany GIF**.

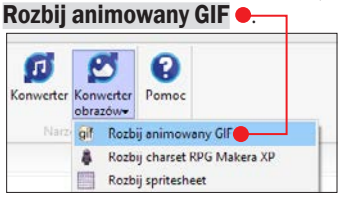

2 Otwarte zostanie nowe okno, w którym musimy podać ścieżkę dostępu do danego GIF-a i wpisać, jak mają nazywać się rozbite obrazy (na końcu ich nazw będą dodawane cyfry).

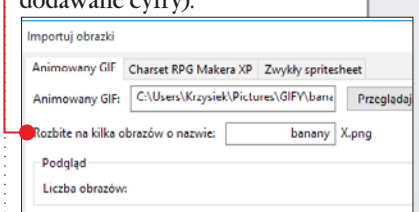

3 Aby potwierdzić całą operację, klikamy na **Rozbij**. Jeśli wszystko przebiegnie pomyślnie, wystarczy kliknąć na **OK**, gdy pokaże się specjalne okno.

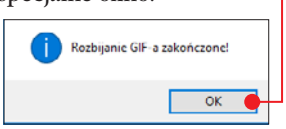

4 W tym samym folderze, w którym znajdował się GIF, zostaną zapisane obrazy, z których się składał.

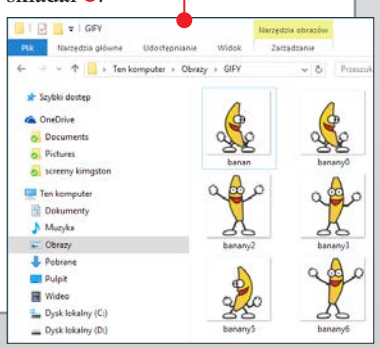

GRY OD MICROSOFTU

Kodu Game Lab 1.4.84

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.microsoft.com/en-us/download**

DVD-KOD: 037
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **300 MB**
Cena: **darmowy**

Program stworzony przez Microsoft. Możemy go całkowicie obsłużyć, korzystając tylko z myszy. Jako jedyny daje też możliwość kontroli za pomocą pada, gdyż aplikacji możemy używać na Xboxie. Proces tworzenia gry jest bardzo intuicyjny i odbywa się właściwie tylko graficznie. Tworzony świat jest trójwymiarowy. Jednak jesteśmy ograniczeni w możliwości tworzenia nietypowych gier. Jest to godna polecenia aplikacja dla najmłodszych użytkowników, aby zainteresować ich możliwościami tworzenia czegoś samemu, co pozytywnie wpłynie na rozwój kreatywności. Stworzone gry możemy uruchamiać na pececie lub Xboksie. Zachęcić do tworzenia może bardzo ciekawy interfejs. **Uwaga!** Korzystanie z programu wymaga zainstalowania pakietów .NET Framework 3.5 i XNA Framework Redistributable 4.0. Możemy je zainstalować z poziomu instalatora.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 037, albo z KŚ+.

NAUKA PRZEZ PODGLĄDANIE

Warto pobrać darmowe gry-lekcje wewnątrz programu, żeby zobaczyć, co sami będziemy mogli zaprojektować.

1 Uruchamiamy program Kodu Game Lab i na ekranie głównym klikamy na **Społeczność**.

2 Następnie klikamy na zakładkę **Lekcje**.

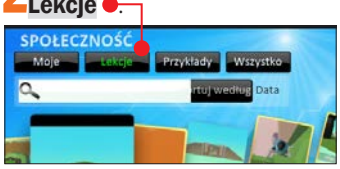

3 Znajdujemy interesujący nas pakiet, klikamy na niego, a następnie go pobieramy.

4 Po pobraniu wystarczy kliknąć na **Graj**, aby przenieść się do świata gry.

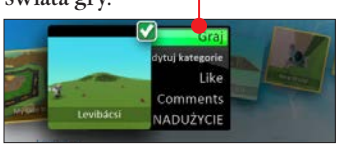

5 Lekcje przeważnie są w języku angielskim, nie powinno to jednak stanowić dużej przeszkody, gdyż programowanie jest graficzne.

MODELOWANIE ŚWIATA

1 W głównym oknie programu klikamy na pozycję **New World**.

2 Zostaje stworzony nowy świat gry, który możemy zacząć edytować. Na dole ekranu dostępny jest pasek narzędzi.

3 Pozwala on na dodawanie nowych elementów do świata gry, zmiany jego rozmiarów, kształtu i wiele innych. Przykładowo narzędziem do podnoszenie podłoża możemy tworzyć wysokie góry.

DODAWANIE OBIEKTÓW

1 Wczytujemy zapisany świat lub tworzymy nowy. W otwartym świecie z paska narzędzi wybieramy opcję **Dodaj i programuj obiekty**.

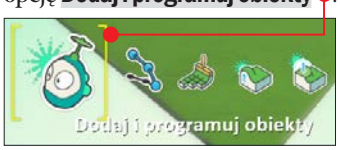

2 Teraz wystarczy kliknąć na podłoże naszego świata, a otworzy się menu dodawania. Chcemy dodać obiekt, którym będzie można sterować – klikamy na.

3 Rozwija się kolejne menu, z którego wybieramy **Rower**, klikając na niego. Do naszego świata zostanie

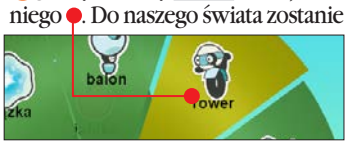

dodany nowy element. Jego kolor można zmieniać za pomocą strzałek (jest 11 barw).

KODOWANIE DLA NAJMŁODSZYCH

Scratch 2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **scratch.mit.edu/scratch2download**

DVD-KOD: 060
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **65,6 MB**
Cena: **darmowy**

Program dla najmłodszych początkujących programistów. Głównym jego zadaniem jest wprowadzenie dzieci w świat programowania. Prostota polega na tym, że interakcyjne i graficzne bloki układamy, tworząc swoisty kod źródłowy naszej aplikacji. Scratch zawiera w swojej bazie sporo gotowych grafik, które od razu można wykorzystać. Nie brakuje też dźwięków i innych elementów. Można generować tylko światy 2D. Do pracy z programem nie jest wymagana znajomość żadnego języka programowania. Jest też wiele samouczków pokazujących podstawy, niestety, tylko w języku angielskim. Wystarczy kilka godzin na poznanie działania programu, aby dzieci mogły same kreować własny wirtualny świat.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 060, albo z KŚ+.

ZMIANA JĘZYKA NA POLSKI

Domyślnie program otworzy się w języku angielskim, możemy jednak łatwo zmienić go na polski. Mimo to pamiętajmy, że w przyszłości ucząc się innych języków programowania, będziemy musieli korzystać z angielskiego. Uruchamiamy program Scratch. U góry okna klikamy na i z listy wybieramy **Polski**.

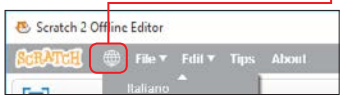

DODAWANIE TŁA DO SCENY

Nasza gra wymaga czegoś więcej niż białego tła. Dodajmy własne tło.

1 Po uruchomieniu programu domyślnie zaczynamy z nowym projektem i białym tłem.W celu dodania innego tła wystarczy kliknąć na jeden z przycisków dodawania tła na głównym ekranie.

2 Pierwszy **A** służy do dodawania tła z gotowych przykładów znajdujących się w bibliotece

programu. Drugi **B** pozwala samemu narysować obraz. Trzeci **C** umożliwia wczytanie obrazu z pliku, a ostatni **D** – dodanie obrazu z kamery.

3 Podgląd na dodane tło mamy bezpośrednio w oknie tworzenia gry.

DODAWANIE DŹWIĘKÓW

Do gry w Scratchu można dodawać krótkie dźwięki efektów lub całe utwory tworzące tło muzyczne.

1 W otwartym projekcie gry, po prawej stronie, znajdują

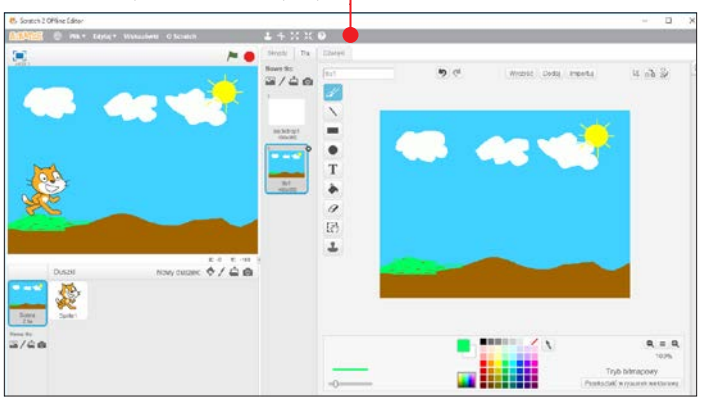

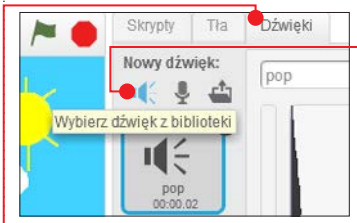

się trzy zakładki, jedną z nich są **Dźwięki**.

2 Warto przejrzeć dostępne odgłosy znajdujące się w bibliotece, do której dostaniemy się, klikając na .

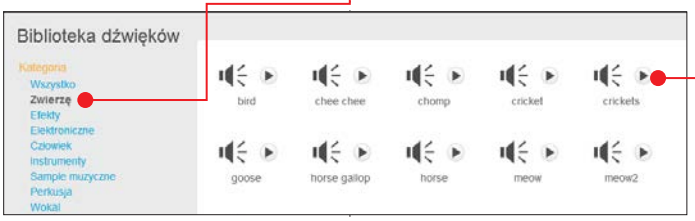

3 Biblioteka podzielona jest na kategorie . Jeśli chcemy stworzyć grę o zwierzętach, przydadzą się nam dźwięki z kategorii **Zwierzę**. Możemy sprawdzić każdy z nich, klikając na **Play**. Jeżeli chcemy dodać dźwięk do projektu, wystarczy dwukrotnie na niego kliknąć.

Więcej o Scratchu – w książce z serii **Biblioteczka Komputer Świata 3/2015**. Ten przystępny poradnik pozwoli perfekcyjnie opanować obsługę programu.

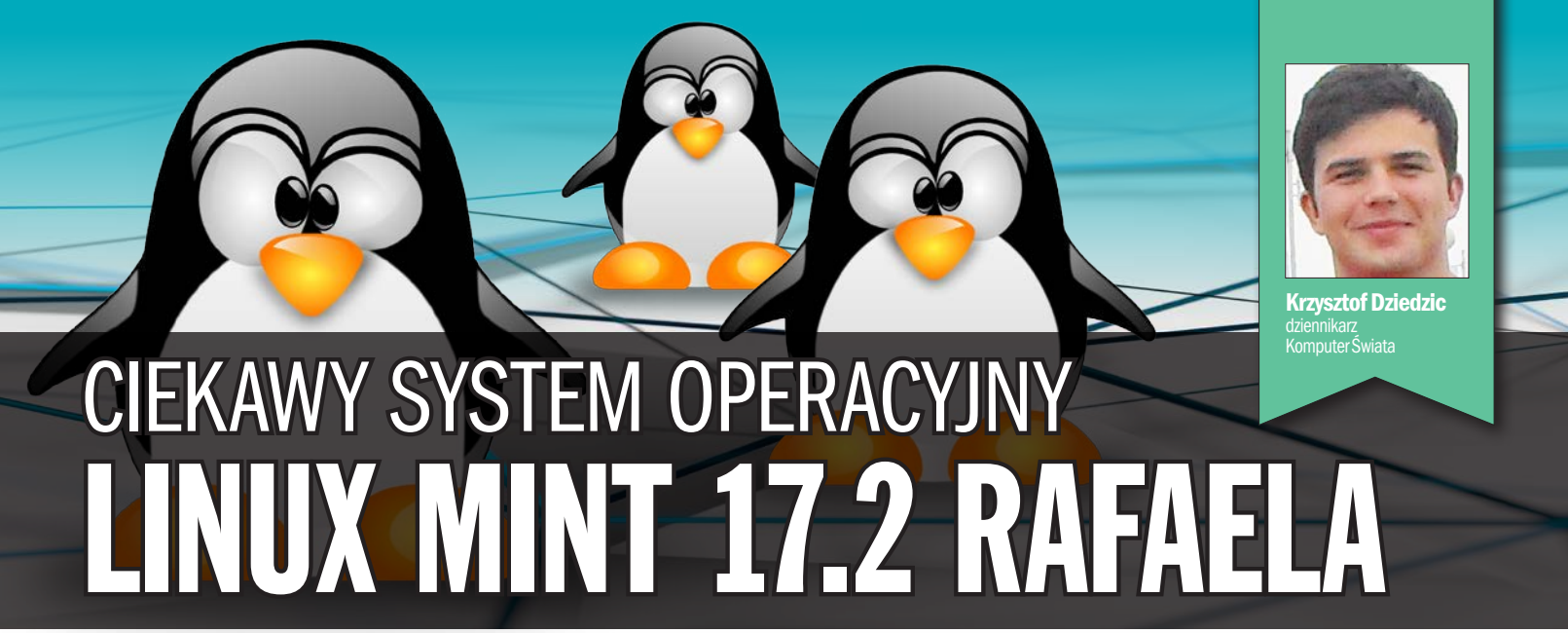

CIEKAWY SYSTEM OPERACYJNY
LINUX MINT 17.2 RAFAELA

Krzysztof Dziedzic
dziennikarz
Komputer Świata

SYSTEM OPERACYJNY

Linux Mint 17.2 Rafaela

STANDARDOWE PROGRAMY

Po instalacji systemu mamy do dyspozycji wiele programów.

- Nowoczesne środowisko graficzne: **Cinnamon**
- Przeglądarka internetowa: **Mozilla Firefox**
- Odtwarzacz wideo: **Totem i VLC media player**
- Odtwarzacz muzyki: **Banshee**
- Pakiet biurowy: **LibreOffice**
- Klient poczty e-mail: **Thunderbird**
- Edytor graficzny: **GIMP**

Menu Start

Menu jest ciekawie zaprojektowane. Po lewej stronie od dołu mamy trzy przyciski odpowiadające za wyłączanie, wylogowywanie i blokowanie komputera. Powyżej są najpotrzebniejsze skróty do ustawień i programów. Prawa część menu startowego to kategorie programów i narzędzi, aby je zobaczyć, wystarczy kliknąć. Nie zabrakło też okna szybkiego wybierania.

LibreOffice

Nie tylko multimedia są istotne, dlatego Mint zawiera pełny pakiet biurowy LibreOffice. Dzięki niemu bez problemu stworzymy prezentację, wykonamy skomplikowane obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym czy stworzymy tekst w edytorze **Writer**.

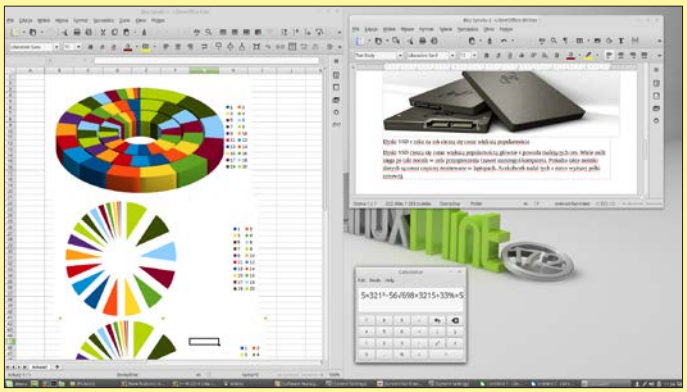

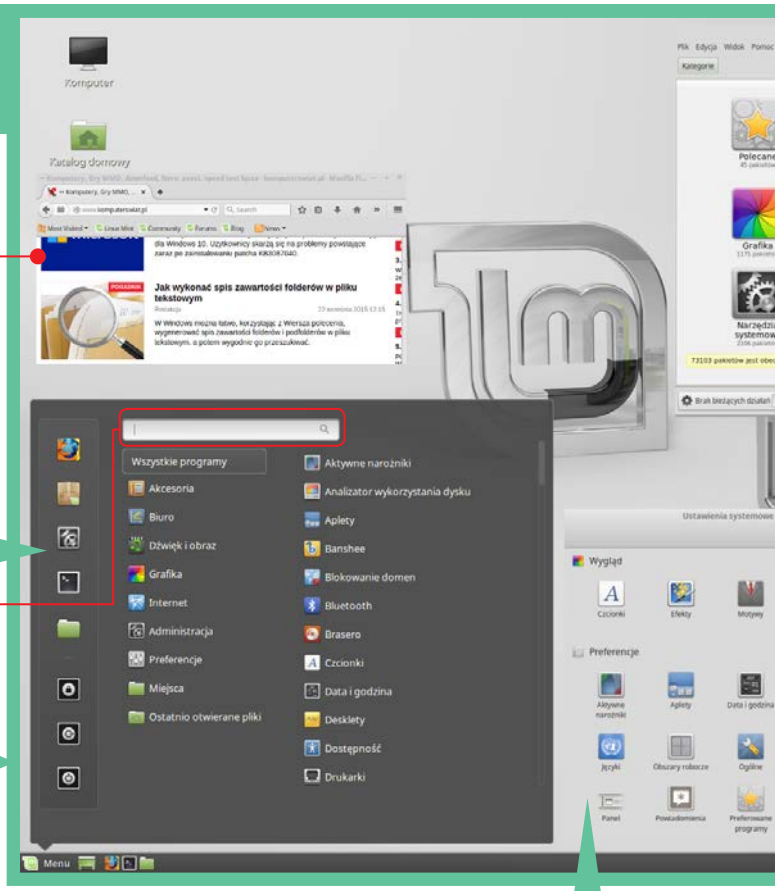

Ustawienia systemowe

Przeszły one wiele zmian i obecnie oferują bardzo szerokie możliwości konfiguracyjne dostępne od ręki dla użytkownika. Dodatkowo dość przejrzysty interfejs i jasno określone kategorie poszczególnych opcji sprawiają, że nawet laik powinien sobie poradzić.

Mint to jedna z dystrybucji, czyli wersji Linuksa. Jest oparta głównie na Ubuntu i Debianie. Łączy w sobie to, co najlepsze w tych dwóch wersjach. Ma bardzo dużo pakietów i nie ogranicza się tylko do opensourcowe'ego oprogramowania. Mint to system stworzony z myślą o początkujących użytkownikach. Nie wymaga właściwie operowania w terminalu. Zawiera dużą bazę kodeków audio i wideo, dzięki którym wyświetlimy praktycznie każdy popularny rodzaj multimediów. Od instalacji mamy dostęp do Adobe Flash Playera i Javy.

Mint dostępny jest w wielu wersjach i wielu środowiskach graficznych, dzięki temu użytkownicy innych dystrybucji, przyzwyczajeni do swoich środowisk, mogą bez problemu zaadaptować się do Minta.

Najnowsza wersja Minta to 17.2 Rafaela wydana 30 czerwca 2015 roku. Jest to tak zwana wersja LTS (Long Term Support), czyli taka, która będzie wspierana aż do kwietnia 2019 roku. Oznacza to, że na bieżąco będą dodawane aktualizacje i rozwiązywane problemy techniczne.

ZDANIEM AUTORA

Dobry system z kodekami

Co sprawia, że Mint jest lepszy od Ubuntu? Przede wszystkim – dostępna duża baza kodeków i plug-inów. Od razu po instalacji możemy w pełni cieszyć się multimediami i nie marnować czasu na wyszukiwanie kolejnych paczek czy programów, które pozwolą odtworzyć nasze filmy.

Jest to system, który śmiało można polecić początkującym użytkownikom, dla których Mint może okazać się lepszy nawet od Windows.

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.linuxmint.com**

DVD-KOD: 040
System: **Linux**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1,5 GB**
Cena: **darmowy**

Banshee

Program **Banshee** daje nam możliwość zarządzania zasobami muzycznymi. Tworzenie playlist, automatyczne pobieranie okładek albumów i wiele innych opcji – wszystko to czyni z niego bardzo wygodny program.

VLC, Totem

VLC to dobrze znana aplikacja do odtwarzania multimediów, która bez problemu radzi sobie z każdym formatem wideo. Dodatkowo mamy też dostęp do standardowej aplikacji **Totem** (**Filmy**), która czasem odtwarza filmy płynniej niż VLC.

Eksplorator plików

Domyślnie jest to Nemo, trochę podkręcony przez deweloperów. Mamy na przykład możliwość konfigurowania przycisków według naszego uznania. Dodany został też przycisk pozwalający otworzyć terminal bezpośrednio w aktywnym oknie.

Software Manager

Mint oferuje nam swego rodzaju sklep, dzięki któremu za pomocą kilku kliknięć zainstalujemy wyszukane programy, nie martwiąc się wirusami czy skomplikowaną instalacją. Aplikacje podzielone są na kategorie. Dodatkowo dostępne są recenzje użytkowników, które pomagają w wyborze najbardziej odpowiedniego programu z kilku podobnych. Dzięki temu, że Mint jest oparty na Debianie, do dyspozycji mamy ponad 70 000 paczek (plików programów).

Rufus

Najbardziej rozbudowany, z obsługą języka polskiego, a zarazem najszybszy program do tworzenia bootowalnych pendrive'ów.

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **rufus.akeo.ie**

DVD-KOD: 058
System: **Win XP, Vista, 8, 10**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

Minta możemy używać w wersji Live CD, tworząc bootowalny pendrive. Dzięki temu w łatwy sposób przetestujemy działanie systemu, zanim zdecydujemy się na pełną instalację. Przyda nam się do tego program Rufus.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 058, albo z KŚ+.

10 ODPOWIEDZI NA TRUDNE PYTANIA DO NIEZBĘDNIKA

1 Nie widzę zawartości płyty, co mam zrobić?

Należy sprawdzić płytę na innym komputerze. Jeśli i na nim problem się powtórzy, prosimy o kontakt z redakcją w celu wymiany nośnika.

2 Po włożeniu do komputera płyta nie uruchamia się. Dlaczego?

Być może nośnik jest uszkodzony. Najpierw należy jednak sprawdzić płytę na innym komputerze. Można też spróbować uruchomić ją ręcznie, klikając na ikonę oraz Stacja dysków DVD. Jeśli wystartuje, to znaczy, że w komputerze wyłączona jest funkcja Autostartu płyt. Należy ją włączyć.

3 Znalazłem na płycie wirusa! Co mam zrobić?

To prawie na pewno fałszywy alarm – często generują go programy antywirusowe. Każda płyta jest sprawdzana w redakcji dwoma różnymi programami antywirusowymi i szansa, że jakiś wirus przedostał się na nośnik, jest znikoma. Jeśli dwa różne programy antywirusowe wykryją tego samego wirusa na płycie, prosimy o kontakt z redakcją.

4 Co zrobić, gdy program wymaga rejestracji przez internet, a ja nie mam internetu?

Większość programów można zarejestrować w kawiarence internetowej lub u znajomego, a otrzymane kody przenieść na pendrive czy przepisać na kartkę i w domu aktywować program. Swoją drogą polecamy podłączenie się do internetu, naprawdę warto!

5 Dlaczego program nie działa na Windows 10?

Redakcja Niezbędnika nie pisze sama programów, ale zamieszcza te udostępniane przez producentów oprogramowania. Jeśli aplikacja nie współpracuje z Windows 8, trzeba poczekać na kolejną wersję programu – gdy tylko się ukaże, zamieścimy ją na płycie.

6 Dlaczego zamieszczacie powtarzające się programy i sterowniki?

Na każdej płycie publikujemy zestaw niezbędnych programów i sterowników w najnowszych wersjach. Dlaczego? Bo gdy użytkownik szuka popularnej aplikacji lub sterownika do karty graficznej lub płyty głównej, nie musi przeglądać dziesiątków płyt – wystarczy włożyć do napędu DVD z najnowszego wydania Niezbędnika. Pliki te nie zajmują jednak nigdy więcej niż dziesięć procent miejsca na płycie DVD.

7 Dlaczego publikujecie tak mało gier?

Niezbędnik nie jest czasopismem o grach, więc nie wypada nam zamieszczać ich zbyt wiele. Staramy się jednak, by w każdym numerze na płycie lub w KŚ+ poza przydatnymi narzędziami czy programami dla hobbystów znalazło się kilka interesujących tytułów rozrywkowych.

8 Kiedy dacie pełną wersję Photoshopa, Nero, najnowszy Office i Windows?

Bardzo drogich programów, niestety, nie opublikujemy nigdy. Powód jest prosty – Niezbędnik z takimi aplikacjami musiałby kosztować bardzo dużo.

9 Chciałbym prosić o zamieszczenie na płycie mojego programu. Czy to możliwe?

Prosimy o przesłanie aplikacji do redakcji e-mailem lub podanie adresu strony, z której można ją ściągnąć. Obejrzymy i jeśli program okaże się ciekawy, opublikujemy go.

10 Jak kontaktować się z redakcją Twojego Niezbędnika?

Najszybciej wysyłając e-mail na adres **redakcja@komputerswiat.pl** – na większość e-maili odpowiadamy w ciągu kilku dni. Można też zadzwonić pod numer **22 2320078** lub wysłać list na adres podany w stopce poniżej.

JAK KUPIĆ NUMERY ARCHIWALNE

W sprzedaży są także poprzednie numery Niezbędnika. Można je zamówić, dzwoniąc pod numer telefonu **22 3367901**, infolinia **801000869** lub wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**. Czasopisma są także dostępne w sklepiku online na stronie **www.literia.pl** oraz jako e-wydanie w KŚ+ (**www.ksplus.pl**).

Niezbędnik 4/2015

Niezbędnik 3/2015

Niezbędnik 2/2015

Niezbędnik 1/2015

Niezbędnik 6/2014

Niezbędnik 5/2014

Komputer Świat Niezbędnik
www.komputerswiat.pl
od 2000 roku

Adres redakcji:
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
Kontakt z Czytelnikami: tel. 22 2320078
(w godzinach 11–15), www.komputerswiat.pl, redakcja@komputerswiat.pl
REDAKTOR NACZELNY:
Paweł Paczuski
Z-CA REDAKTORA NACZELNEGO:
Rafał Kamiński

PRZYGOTOWANIE PŁYTY: Mariusz Michalski
REDAKTOR WYDANIA: Agnieszka Al-Jawahiri
AUTORZY: Krzysztof Dziedzic, Paweł Gajewski (pg), Przemysław Kędra, Przemysław Kreft (pkr), Alicja Żebruń
KOREKTA: Jolanta Rososińska

DZIAŁ DTP: Robert Dobrzyński, Mariusz Rybak
Wydawca:
RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
tel. 22 2320000, 22 2320001

PREZES ZARZĄDU: Edyta Sadowska
PREZES HONOROWY: Wiesław Podkański
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY MARKĄ: Paweł Paczuski
DYREKTOR FINANSOWY: Grzegorz Kania
DYREKTOR SPRZEDAŻY: Mariusz Wąsiński
DYREKTOR MARKETINGU: Joanna Kloskowska

ringier axel springer
od 1994 roku

REKLAMA:
Media Impact Polska Sp. z o.o.
Jacek Wąsowski
jacek.wasowski@mediaimpact.pl
tel. 22 2320132

MEDIA IMPACT POLSKA

BUSINESS PROJECT MANAGER: Paweł Bulwan

HR I KOMUNIKACJA: Roman Szczepanik
RZECZNIK PRASOWY: Anna Marucha
KSIĘGOWOŚĆ: Katarzyna Fita (dyrektor)
KOLPORTAŻ: Rafał Kamiński (dyrektor)
PRODUKCJA: Mariusz Gajda (dyrektor)

DRUK: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o., Wyszków

PRENUMERATA I EGZEMPLARZE ARCHIWALNE:
tel. 22 3367901, infolinia 801000869;
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

SPRZEDAŻ INTERNETOWA: www.literia.pl
PRENUMERATA ZAGRANICZNA: www.literia.pl
E-WYDANIA: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

KOMPUTER ŚWIAT
TWÓJ NIEZBĘDNIK
PRENUMERATA

3 opcje do wyboru!

1 SZEŚĆ NUMERÓW W CENIE PIĘCIU

TYLKO 49 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **na DVD pakiety najlepszych aplikacji** do konkretnych zastosowań
- **pełne wersje programów w każdym numerze**
- praktyczne porady

2 GŁOŚNIK BLUETOOTH O WARTOŚCI 129 ZŁ

TYLKO 129 ZŁOTYCH

Głośnik Bluetooth z wbudowaną podstawką pod tablet lub smartfon, do bezprzewodowego odtwarzania dźwięku

MODECOM

6 WYDAŃ KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

+ GŁOŚNIK BLUETOOTH MODECOM MC-BTTS1

- **Wbudowana bateria** litowo-jonowa 1000 mAh
- Moc wyjściowa: **2x 3 W**
- Głośniki: **2x 2”**
- Pasmo przenoszenia: **70 Hz – 16 kHz**
- Separacja: **≥ 40 dB; S/N: ≥ 70 dB**
- Wymiary: **220 × 46 × 105 mm**

3 PROGRAM O WARTOŚCI 159 ZŁ LICENCJA NA 2 URZĄDZENIA

TYLKO 99 ZŁOTYCH

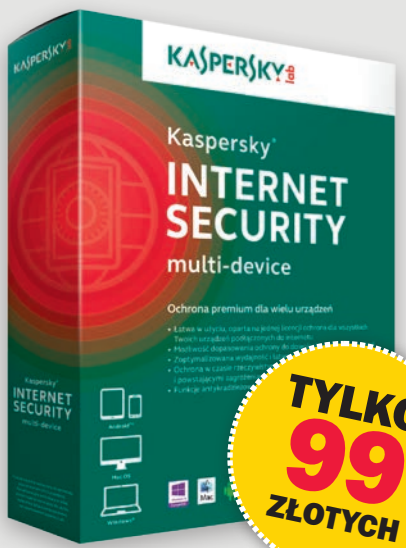

Chroni dowolną kombinację komputerów PC i Mac oraz smartfonów i tabletów z systemem Android

KASPERSKY lab

6 WYDAŃ KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

+ KASPERSKY INTERNET SECURITY MULTI-DEVICE

- **Bezpieczeństwo wielu urządzeń** – wielokrotnie nagradzane technologie bezpieczeństwa zoptymalizowane dla poszczególnych urządzeń
- **Ochrona przed kradzieżą** – zabezpieczenie danych na wypadek utraty bądź kradzieży smartfona lub tabletu z systemem Android

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

TELEFON: zadzwoń pod **22 336 79 01** lub **801 000 869**

E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**

INTERNET: kup na **www.literia.pl**

Oferta ważna na terenie Polski. Liczba zestawów ograniczona.

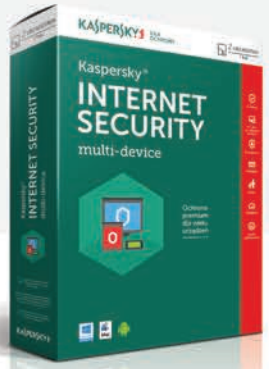

KASPERSKY lab

SIŁA OCHRONY

TRAFIA W ZAGROŻENIA Z MAKSYMALNĄ PRECYZJĄ.

Kaspersky Internet Security – multi-device.
Usuwa zagrożenia ze świata cyfrowego.

kaspersky.pl